

شەپتەن و خوا

شان پۇل سارقمەر و . شۇرش غەفورى



شہیتان و خودا

- 1. ان بول چالوں سے بچنا چاہئے
- 2. اللہ کے ساتھ شہیتانوں کو نہ ماننا چاہئے
- 3. اللہ کے ساتھ شہیتانوں کو نہ ماننا چاہئے
- 4. اللہ کے ساتھ شہیتانوں کو نہ ماننا چاہئے
- 5. اللہ کے ساتھ شہیتانوں کو نہ ماننا چاہئے
- 6. اللہ کے ساتھ شہیتانوں کو نہ ماننا چاہئے
- 7. اللہ کے ساتھ شہیتانوں کو نہ ماننا چاہئے
- 8. اللہ کے ساتھ شہیتانوں کو نہ ماننا چاہئے
- 9. اللہ کے ساتھ شہیتانوں کو نہ ماننا چاہئے
- 10. اللہ کے ساتھ شہیتانوں کو نہ ماننا چاہئے

شہیتان و خودا

ڈان پوّل سارتر

- ☒ ناوی کتیب: شہیتان و خودا
- ☒ بابہت: شانۆنامہ
- ☒ نووسەر: ژان پۆل سارتەر
- ☒ وەرگێتەر: شۆرش غەفوری
- ☒ مونتاز: یانە ی قەلەم
- ☒ تیراژ: (۵۰۰) دانە
- ☒ چاپ: یە کەم (۲۰۱۲)
- ☒ چاپخانە: یاد، بازاری سۆز-نەۆمی سییەم
- ☒ نرخ: (۲۵۰۰) دینار
- ☒ لە بەرپۆوە بەرایەتی گشتی کتیبخانە گشتییەکان ژمارە ی (۱۸۱۴) ی
- سالی ۲۰۱۲ پی دراوه.

شەيتان و خودا

ژان پۇل سارتەر

ۋەرگېترانى بۇ فارسى: ئەبولخەسەن نەجەفى

شۇرش غەفوورى كر دوويە تىببە كوردى

سليمانى ۲۰۱۲

له چاپکراوه کانی زنجیره ی کتیبی یانه ی قه له م

ژماره (۱۰۴)



سه رپه رشتیاری پروژہ: جه بار سایر

جیگری سه رپه رشتیاری: نارام سدیق

ناونیشان: یانه ی قه له م، سلیمانی، سابونکه ران، بینای هه ورامان

نهومی سییه م.

پیشکشہ:

بہو کہسہی کہ بہ وشہ ہیچی پی نہ گووتم، بہ لام بہ روح
دنیا ی پی نشان دام ...

شهیتان و خودا

(سیّ پهرده و یازده دانیشتن)

La Diabie et le

چەند پەيڤىك لە بارەى شانۆنامەكەوہ:

بۆ يەكەم جار شانۆنامەى (شەيتان و خودا - Le Diable et le Bon Dieu) لە سالى ۱۹۵۱ لە پاريس چووہ سەر سەكوۆى شانۆ. رۆلە سەرەككیەكانى شانۆنامەكە، (پیر براسۆ - گوٲٲٲز) و (ژان فيلار - هاینریش) و (هانرى ناسییه - ناستى) و (ماريا كازارٲس - هیلیدا) گٲٲرايان.

چيروكەكە لە سەدەى شانزەيەم، لە ئەلمانیا روودەدات: سەدەى شەپە مەزەهەبيەكان لە سەر زەمینی بيليقاى هەميشەيى و حكومەتى خانخانى.

الۆسەراسى زاناي دىنى، چەند سالىكە ئايىنىكى نوپى خستۆتەپروو و لە
سەرتاسەرى ئەورووپادا مشتومپى دروست كىردووه:
پروۆتستان و كاتولىكەكان يەكتىرە ھەلدەدپن و دەرنجامەكەيشى ۋەرزتران
بە نان و گيان دەيدەن. شوپشە گوندىكى و جوولانەو نوپە دىنىيەكان،
نەلمانىاي لە خوئندا گەوزاندووه.

- بەلام ئەم كىتپە - بە پرواي ھەندىك لە پەخنەگران، باشتىر بەرھەمى
سارتەر و گلپىر كىردنەوھى گشت ھزرەكانىيەتى - باسى پرسى سەرەكىي
سەردەمى ئىمە دەكات: ئايا مرووف بەرپرسىارىيەتپىيەكى لە ئەستۆپە؟

ئايا دەرفەتى باشە ھەيە؟

ئايا دەتوانرەت بەرپرسىارىيەتى قبول بىكرەت، بەلام دەستەكان ئالوودە
نەكرەن؟ و لەم پرووھە، بە قسەى خودى سارتەر، ئەم شانۆنامەيە
تەواوكەرى (دەستە ئالوودە)كانە، ھەرچەندە كە كارەساتەكە چوارسەد
سال بەر لە ئىستا پروودەدات.

- لەم پرووھە فەيلەسووفە ئىگىزىستانسىيالىستەكان لەسەر ئەو باوئەپەن كە
مرووف، گيانلەبەرىكە (گەلالە) دەخاتەپروو و بو پىيادەكردنى، خوئ
دەخزىنپتە دەروونى داھاتووهوھە.

پەنگە سەرنجراكىشتىر پەھەندى فەلسەفى بەرھەمەكانى سارتەر و
پرووى جياوازى ئەو لە فەيلەسووفەكانى دىكە - لەوھە پىت كە مرووف
جگە لەم گەلالەيە ھىچ نىيە، بەلام ئەگەرچى گەلالەيە سەرەتا لە
زەينىدا فۆرموولە دەپىت، بەلام تا نەگاتە ھەمان قوناغى بەكاربردن، ھەر
ھىچە و كاتىكىش دەست دەداتە (كار)كە تووشى پرووداوتكى سەير
دەپىت كە پەھەندىكى نوپى بە ژيان و چارەنووسى دەبەخشىتە.

ھەر لەم ڕوووەیە کە زۆر جار سارتەر قارەمانەکانی خۆی دەخاتە نێو
ساتی (ھەلبژاردن) ھو، ئەو دەمەی کە لە پاشیدا دەبێت دەست بە کارە کە
بکریت و ھەموو دەم (ھەلبژاردن) دەستلەملانی (دلەپراوکی) یە.
ئەم شانۆنامیە ڕاڤەیی ھەول و تەقەلاکانی پیاویکە کە گەلانی ژیا
لە (رەھا) دا دادەپێژێت . پەھای باشە و پەھای خراپە و شکستیش
دەھێنێت، چونکە دەستی کردە لە پەھا کورتترە. سارتەر خۆی دەلێت:
"ئەم شانۆنامیە ھەمووی باسی پەيوەندی مرۆڤە لە گەل خودادا، یا بە
واتایەکی دیکە: پەيوەندی نێوان مرۆڤ بە پەھاو" و نامانجی
نووسەریش لە (شەیتان) و (خودا) ھەر ئەو دوو پەھا دوو لایەنە.
- لەمەر بابەتی کتیبە کە - و لەمەر فەلسەفەیی نیگزیستانسیالیزم - قسە
زۆرە، بەلام ڕەنگە پێویست بە هیچ جۆرە شروۆڤە و باسیک نەبێت:
کتیبە کە لە بەر دەستی خوێنەردایە و ئەو شتە کە دەبێت لێرەدا
بکەوتتە بە باس و خوداسیکی دژوار و زۆر جار بەس ھیواکەر، لە
درێژە چیرۆکە دلکەشە کە دا ئاسانتەر بۆی دەردەکەوتت و باشتەر لێی
تێدەگات.

له باره ی وەرگێرانی شانۆنامه کهوه

زمانی شانۆنامه که له ئه ورووپا و به تایبەت فەرهنسادا، زمانی گفتوگۆی عامیانه و ناوچهییانه نییه، به لکو هه مان زمانی کتیب و رۆژنامهیه، به لām ئه و زمانه ی که له نووسینی دهقی شانۆگه رییه که دا به کار براوه، چ له پرووی شیوه ی ده برین و چ له پرووی به کاره یانی وشه وه لانراو و نه زانراوه کانه وه بیره ی نه ره وه ی په خشان ی کۆنی سه ده ی حه قده یه مه (ئه گه رچی له دهسته واژه و واتا په خشان ییه کانی ئه ورپۆیش، دوور نییه).

له قوناغى يەكەمدا، ھەولەكانى ۋەرگىپر نىشاندهرى ئەمانەتدارىيە لە
دەقەكە، لەگەل ئەوھىشدا دەبىت ئەو ۋەبەر چاوان بگىردرىت كە ئەمە
يەكەم كارى ھەردوو ۋەرگىپرە - ۋەرگىپر زمانە فارسى و كوردىيەكە - لە
بوارى شانۆيىەو، بۆيە ئاسايىە ئەگەر بىت و لە بەكارھىنەنى شانۆيىدا
دەستكارى ھەندىك لە رستەكانى بكرىت، چونكە سەرەتا پىمان وايە ئەم
كتىبە بۆ خۆندەنەوھىە.

لەم رۋوھو ۋەرگىپرەكە خۆى لە زمانى عامىيانە پاراستوۋە (بىجگە لە
بەكارھىنەنى ھەندىك ۋەشى جىاواز و زۆر بەكارھىنراوى ۋەك چى، نىتر،
نەرى، بەلى)، بەلام ھەول دراۋە پىكھاتەى ۋەشەكان و ئاوازی قسە و
دەستەواژەكان ئەوھندە لە زمانى گوتويىژىيەو ۋەدوور نەكەونەو تا ئەگەر
رۋژىك وىسترا بخرىتە سەر سەكۆى شانۆ، پىويستى بە گۆرانيكى زۆر
نەبىت.

تا چ ئاستىك ئەم كارە سەرکەوتوۋە، ئەو دەكەوتتە سەر ھەلسەنگاندنى
خۆنەر و رەخنەرانەو، گرنگ ئەوھىە ئەم كتىبە رۋوناكى بە خۆيەو
بىنىت.

رۇنچىرەگان:

(بە پىتى ھاتنە سەر سەكۆى شانۆ)

- Catherine - كاترىن نوسقۇفى مەزن
- Frantz - فرانتىز خزمەتكارى نوسقۇفى مەزن
- Karl - كارۆل نەفسەر لىنھارت (Linehart)
- Schulheim - شۆلھایم ھاینىز (Heinz)
- Nossak - نۆساک نىشمىت (Schmidt)
- گىرلاج (Gerlach) رىچچىل
- Rietschel
- Tetzel - تىتزل ناستى (Nasti)
- فۆكىرى دراوگۆر (Foucre) پىشنوئىك
- ھاینرىش (Heinrich) گولى
- Hilda - ھىلدا ژنىك
- پىغەمبەر مامۇستا خاتوون
- نوسقۇفى شارى وۆرمس ژنىكى لاو
- ھىرمان (Hermann) ژنىكى
- جادووگەر
- گۆتىز (Goetz)

لە گەل ھەندىك خەلك، قوماندار، جووتيار و پراھىبەكان

تېبىنى و پېشەكى وەرگىپرى كوردى:

سروان: نەفسەر

افسر: قومانداندار

سرھنگ: نەفسەر

صراف: گۆھىر

دېمەنەكانم گۆرپىوہ بۆ دانىشتن و دانىشتنەكانىشم گۆرپىوہ بۆ پەردە
تاوہكو ۳ پەردە و ۱۱ دانىشتنەكە، بەلاى خوتنەرەوہ دروست و پروون بىت.

پہر دہی یہ کہہ م

دانیشتنی یه کهم

لهلای چهپ، له نیوان زهوی و ناسمان، کۆشکی ئوسقوفی مهزن
دهیینریت.

لهلای راست، مالی ئوسقوف و بورج و چهساری شاری (وۆرمس -
Worms) دیارن.

لهم ساته دا ته نیا کۆشک پرووناکه.

شوتنه کانی دیکه ی سه کۆ، له تاریکیدا نغرۆ بوون.

دیمەنی بیھاوتا - تاقانە:

ئوسقۇڧى مەزن: (لە بەردەم پەنجەرەكە).. ئايا دیت؟ ئەى خودای مەزن، دەستى ژىردەستەكانم، وئەكەمیان لەسەر دراوہ زىرەكان ساويوہتەوہ و دەستى بالا و بەھىزى تویش رووخسارمى ژاكاندوہ: لە ئوسقۇڧى مەزن، شتىكى دىكە جگە لە مەلۇتكەيەك نەماوہتەوہ. ئەوہ ماوہتەوہ كە نەورۇ ئىوارە، ھەوالى شكستى سووپاكەم پىرا بگەيەنن تا ژاكاوى من وا زياتر بىت كە لە پشت جەستەمەوہ پشتە سەرم ببينن. خودايا، خزمەتكارىكى بى روو، بە كەلكى چىت دى؟ (خزمەتكار دىتە ژوورەوہ.) نە فسەر (لینھارت)؟

خزمەتكار: نەخەير قوربان. (فۇكىراسى گۆھىرە. ئىزن دەفەرموون كە... ئوسقۇڧى مەزن: زۆر باشە، با چاوەرپى بكات. (وہستانىك) ئەى لینھارت كوا؟ ئىستا دەبوو لىرە بىت و ھەوالى نوئ بىنىت (وہستانىك). لە خوداردنگە باسى شەرىش دەكەن؟

خزمەتكار: قوربان، بىجگە لەمە قسەى دىكە دەكەن.

ئوسقۇقى مەزن: چ دەلین؟
خزمەتکار: دەلین کارەكە بە خوداستی دلە و (کینراد) لە نیوان پروبار و
شاخەکاندا کەوتوووتە داووه و..

ئوسقۇقى مەزن: دەزانم، دەزانم، بەلام لە شەردا شکستیش هەیه.
خزمەتکار: قوربان...

ئوسقۇقى مەزن: برۆ. (خزمەتکار دەچیتە دەرەوه.) خودایا، بۆ وات
خوداستووہ؟ دوژمن دەستی بەسەر ناو و خاکمدا گرتووہ و شارە
خۆشەویستەكەم (وۆرمس) لە دژم راپەرپوہ. تا من لە گەل کینراد
دەجەنگام، وۆرمس لە پشترا خەنجەری لیدام. ئەى خودا، نەمدەزانى کە
بە سەرى پیری، وەهام بەسەر دینى، نایا دەبیٹ کوربانە و بە گوچان
وہشینی بچمە بەر دەرگای مالان و سوال بکەم؟ هەلبەت ئەگەر بە
راستی لەسەر ئەوہ سووری کە حوکم حوکمی توۆ بیٹ، من ملکہچی
نارەزووی توۆم، بەلام ویزدانت هەبیٹ کە ئیدی من بیست سالان نیم و
هەرگیز نارەزووی شەھیدبوونم نەبوہ.

لە دوورەوہ دەنگی (سەرکەوتن! سەرکەوتن!) بەرز دەبیٹەوہ.
دەنگەکان نیریک دەبنەوہ. ئوسقۇقى مەزن گوئى هەلدەخات و دەستی
لەسەر دلای دادەنیٹ.

خزمەتکار: (دیتە ژوورەوہ) سەرکەوتن! سەرکەوتن! قوربان، سەرکەوتن بۆ
ئیمەیه. ئەفسەر لینهارت دیتە خەزمەتتان.

ئەفسەر: (دېتە ژوورەۋە) قوربان، سەركەۋتەين. سەركەۋتەنى تەۋاۋ و
دروست، شەرىكى بىي وئە، پۇژىكى مېژوۋىسى. شەش ھەزار كەس لە
دوژمن كوژران و خنكان و ئەۋانى دىكەيش خەرىكى پاكردنن.
ئوسقۇفى مەزن: خودايا، سوپاسگوزارتم، كىنراد چى لىھات؟
ئەفسەر: لە مردوۋەكانە.

ئوسقۇفى مەزن: خودايا، سوپاسى تۆ دەكەم. (ۋەستانىك)، نھۆ كە
مردوۋە لىي دەبوورم. (روو لە لىنھارت)، بەرەكەتت بەسەردا دەبارتتم، برۆ
و ھەۋالەكە بلأو بكەۋە.

ئەفسەر: (نامادە دەۋەستىت)، كەمىك بەر لە خۆرھەلاتن، لە دوورەۋە
تەپ و تۆزىك ھەلدەستىت و..

ئوسقۇفى مەزن: (قسەى دەبرىت)، نا، نا! پىۋىست بە باسكردن ناكات!
ھىچ پىۋىست ناكات. كاتىك كە شىۋقەى سەركەۋتن بكەن، ديار ناكەۋىت
كە جياۋازىيەكەى لە گەل شىكستدا كامەيە. ھەر ئەۋەندەم پىي بللى تا
بىينم كە نايا سەركەۋتوۋىن!

ئەفسەر: سەركەۋتنىكى سەرنجراكىش، نمونەى شىكۆدارى و جوانى
كەمال.

ئوسقۇفى مەزن: برۆ، دەبىت شووكرانەى خودا بكەم. (ئەفسەر دەچىتە
دەرەۋە. ئوسقۇفى مەزن دەكەۋىتتە سەما و خۇبادان)، سەركەۋتم!
سەركەۋتم! (دەستى لەسەر دللى دادەنى). ناخ! (لەسەر كورسى پارانەۋە
چۆك دادەدات) سوپاسگوزارم.

بەشىكى لاي راستى تەختى شانۇكە پرووناك دەپتەو. ئىرە كۆشك و
خەسارى شارى وۇرمس و پېرەوى سەرەووى قەلاكەيدە. (ھايىتتېز) و
(ئىشمىت) بەسەر ستارەى بورجەكەو چەماونەتەو.

ھايىتتېز: مەيسەر نىيە، مەيسەر نىيە، خودا بە رەواى نازانىت.
ئىشمىت: نارام بگرە، دووبارە نامازەكە دەدەنەو. سەير بكە! يەك - دوو -
سى - سى و يەك - دوو - سى - چوار - پىنج..

ناستى: (لەسەر خەسارەكەو دەردەكەوت)، چى بوو؟
ئىشمىت: ناستى! ھەوالى زۆر خراب بە دەستمان دەگات.
ناستى: بۇ ھەلبۇزىردراوى خودا، ھىچ كاتىك ھەوالى خراب نىيە.
ھايىتتېز: كاترۇمىرئىك زىاترە كە سەيرى نامازەكانى ناگرەكە دەكەين.
خولەك بە خولەك ھەمان نامازە دووبارە دەكەنەو. ھان، وەرە بنۆرە! يەك
- دوو - سى و پىنج! (نامازە بە كىئو كە دەكات)، ئوسقۇفى مەزن
شەرەكەى بردوو تەو.

ناستى: دەزانم.
ئىشمىت: بارودۇخەكە خراپە، ئىمە لە وۇرمسدا كەوتوويندە دارەو، نە
ھاوپەيمانىكمان ھەيە و نە تفاقىك. ئەى تو پىت نەدە گوتىن (گوتتېز)
ماندوو دەپت و، دواجار دەست لە گەمارۇكە ھەلدە گرئت و كىئرادىش
ئوسقۇفى مەزن ورد و خاش دەكات! دەى، نھۆ دەبىنى كە كىئراد مردوو
و بە زووى سۇپاى ئوسقۇفى مەزن لە پاى دىوارەكانى ئەم شارەرە
نە گەل سۇپاى گوتتېزدا يەك دەگرن و ئىمەبش ھىچ رېگەيەكى دىكەمان
جگە لە مردن ناپىت.

گيڭرلاخ: (بە پاكە پاك دېتە ژوورەو،) كېنراد شكىستى خوداردوو،
سەرۆكى شارەوانى و ئەندامانى ئەنجوومەنى شار لە كۆشكى شارەوانىدا
كۆبوونەتەو و گوتويىژ دەكەن.

ئىشمىت: دەى نىتر! گەرەكيانە رېنگەيەك بۇ خۆبەدەستەو دەدان بدۆزنەو.

ناستى: برايان، نايان نىمانتان ھەيە؟

ھەموو: بەلى ناستى، بەلى!

ناستى: كەوايە نەتۆقىن. شكىستى كېنراد نايەتتەكە.

ئىشمىت: نايەت؟

ناستى: نايەتتەك لە لايدەن خوداوە بۇ من. برۆ، گيڭرلاخ، زوو بېچۆ بۇ

شارەوانى و ھەول بەدە لەو تى بگەى كە ئەنجوومەن چ بريارىك

دە گرىت.

كۆشك و ھەسار نەغرۆى تارىكى دەبن.

ئوسقوفى مەزن: (لەسەر كورسى پارانەو ھەلدەستىتەو،) ھۆى!

(خزمەتكار دېتە ژوورەو،) بانگى گۆھىر بکە با يىت. (گۆھىر دېتە

ژوورەو،) دانىشە. گۆھىر. ھەموو لەشت خۆلاويە، لە كوتۆە دىت؟

گۆھىر: سى و شەش كاترميەر بە راكردن دىم تا پىتان بلىم كە نەكا

كارىكى سەر شىتانه بکەن؟

ئوسقوفى مەزن: شىتايەتى؟

گۆھىر: دەتانەوتت نەو مريشكەى كە ھەموو سالىك ھىلكەى زىرتان بۇ

دەكات، سەر بېرن.

ئوسقۇفۇ مەزن: باسى چى دەكەن؟
گۆھىر: باسى شارەكەتان وۆرمس: پىمىيان گوتووه كه گەمارۆتان داوه.
نەگەر پىاوهكانت تالانى بكن، هەموو شتىكت لە دەست دەدەيت و منيش
لە گشت شتىك پىبەش دەكەن. بەو تەمەنەتەوه "ئىتر ناپىت لاساىى
فەرماندەكانى شەر بكنەوه.

ئوسقۇفۇ مەزن: مەگەر من داواى شەرپ لە كىتراد كرددووه؟
گۆھىر: رەنگە ئىوه داواى شەرپتان لى نەكردىت، بەلام كى دەزانى كه
تۆ دەنەت نەدايت تا ئىوه بكىشىتە نىو شەرپووه؟
ئوسقۇفۇ مەزن: كىتراد لە بن دەستى مندابوو و دەبوو ملكەچم پىت،
بەلام شەيتان چووہ كهولىهوه تا خەلكى راپەرپىت و خوى بىتە
راپەريان.

گۆھىر: بۇچى ئەو شتەى كه ئەو دەپههويست، نەتدايى تا توورەپىهكهى
دابمركىتەوه؟

ئوسقۇفۇ مەزن: كىتراد هەموو شتىكى دەويست.
گۆھىر: دەى، با واز لە كىتراد پىنين. رەنگە كىتراد سنوورى
تپەراندىت، بۇپە شكستى خودارد، بەلام شارەكەتان وۆرمس...
ئوسقۇفۇ مەزن: وۆرمس گەوهەرى نىاز و رۇحى منە، وۆرمسى
خۆشەويستم و نەزركدووكم، وۆرمس ئەو شارە ناشووكرە، هەر ئەو
رۆژەى كىتراد سنوورى بەزانند، راپەرى.

گۆھىر: خراپى كرد و هەلەى كرد، بەلام ئەوہتان لەپىر نەچىت كه سى
چارەكى داھاتى مەملەكەتەكەتان لەوئوہ دەست دەكەوتت. نەگەر شمشىر

له خەلکی وۆرمس راست کەیتەو، نیتەر کێ هەیه باج بدات. کێ هەیه
دواکانم جیبەجی بکات؟

ئوسقۆفی مەزن: ئەوان کە شیشەکانی منیان نازار داو و ناچاران کردوون
تا رابکەنە نیو دەیرەکانیانەو (خەلۆتەنشین) و دەرگا بە پرووی خۆیاندا
دابخەن. ئەوان بی حوورمەتیان بەرامبەر بەو ئوسقۆفە کردوو کە
نۆتەری منە و نین نادەن لە کۆشکەکە ی بێتە دەرەو.

گۆهیر: ئەمانە هەمووی کاری منداڵانەن! ئەگەر نیتە ناچاران
نەکردبان، هیچ کات ئەوان دەستیان بە شەر نەدەکرد. توندوتیژی و
هەلەشەیی شیاوی ئەوانەیه کە هیچیان نییه تا لە دەستی بدەن.

ئوسقۆفی مەزن: چیت لە من دەوێت؟

گۆهیر: دەمەوێت بیانپارتزی. باجیکی گەورەت بدەنی و هەموو شتیک
لەبیر بکرت.

ئوسقۆفی مەزن: هەیهوووو!

گۆهیر: بۆ هەیهوو؟

ئوسقۆفی مەزن: گۆهیر، من شاری وۆرمسم خۆش دەوێت و تەنانەت
نامادەشم لە دلەو بە بی باج لە هەلەکە ی ببوورم.

گۆهیر: دە باشە، ئە ی کەوا یە چی؟

ئوسقۆفی مەزن: خۆ من ئەوێم گەمارۆ نەداو.

گۆهیر: ئە ی کێ داوێت ی؟

ئوسقۆفی مەزن: گۆتیز.

گۆهیر: ئەم گۆتیزە کێ یە؟ برای کینرا دە؟

ئوسقۆفی مەزن: بەلێ، باشتەرین فەرماندە ی شەری هەموو ئەلمانیا.

گوھیر: له پشت دیواری شاره که تانه وه چ ده کات؟ مه گهر دوژمنی
نیویه؟

ئوسقۆفی مهزن: راستیت دهوت، نازانم چیه؟ سهرتا هاودهستی کینراد
و دوژمنی من بوو، پاشان بووه هاودهستی من و دوژمنی کینراد و
نیستایش... به کورتی چاره نووسه که نهویه که خوو و خدییه کی جیگیری
نییه.

گوھیر: بوچی هاودهستی گوماندارتان ههلبژاردوو؟
ئوسقۆفی مهزن: مه گهر ههلبژاردنه که به دهست من بوو؟ له گهل کینراد
هیرشیان کرده سهر ناو و مهوته نهم. به خووشیه وه ههوالی نهوه گه یشت
که کیشه که وتووته نیوانیا نهوه. من به نهینی پهیمانی نهوهم به گۆتیز دا
که نه گهر بیته هاوپهیمانی من، نهوا سهرزهوینه کانی براکهی پی
دهبه خشم. نه گهر له کینرادم جیا نه کردبایه وه، نهۆ ده میک بوو که شهره کهم
دۆراند بوو.

گوھیر: نه ودهم نهو له گهل پیاوه کانیدا بووه لای نیوه. دوایی چی
پروویدا؟

ئوسقۆفی مهزن: من پاراستنی به شیکی دوور له ناوهندی ولاتم بهو
سپارد. گویا نهم کاره ماندوو و بیزاری کردوو. گومانم هیه که ژیانی
مانه وهی له ته نیا شوئینیک پی خوش بیته. پوژینکیان سووپاکه ی به رهو
لای دهر وازهی وۆرمس جوولاند و به بی فرمانی من نهوینی گه مارۆ
دا.

گوھیر: فرمانی پی بکه ن... (ئوسقۆف بزهیه کی تال ده کات و
شانه کانی به نیشانهی لاوازی ههله کیشیت)، به قسه تان ناکات؟

ئوسقۇقى مەزن: لە كۆت بېستوتە كە تا ئىستا فەمراندەيەكى نىو شەر
بە قسەى سەرۆكى دەولەت بىكات؟
گۆھىر: كەواتە بە گشتى چارەنوسى نىو لە دەستى ئەودايە؟
ئوسقۇقى مەزن: بەلى واىە.

كۆشك و حەسارى شار رووناك دەيتتەوہ.

گىرلاخ: (دېتتە ژوررەوہ) ئەنجوومەن گەرەكەتتى نوتنەرى خۇى بۇ
گوتويىژ بنىرتتە لاي گواتىژ.

هاينتىژ: نەمگوت! (وہستانىك) ترسنۆكىنە!

گىرلاخ: تەنيا هيوامان بەوہيە كە گواتىژ مەرجى وەها قورس دابنى كە
نەوان نەتوانن قبولى بىكەن. نەگەر نەوہى كە لە بارەى نەوہوہ دەيلىن
راست يىت، ئەوا تەنانەت نامادە نىيە ئەمانمان بداتى.

گۆھىر: رەنگە چاوپوشى لە تالانكردى مال و ملك پېوشى.

ئوسقۇقى مەزن: دەترسم چاويش لە گيانى خەلك نەپوشى.

ئىشمىت: (بە گىرلاخ) لەبەر چى؟ بۇ چى؟

ئوسقۇقى مەزن: لە باوكەوہ زۆلە، پىستىرنى زۆلەكان. تەنيا حەزى
لەوہيە خراپە بىكات.

گىرلاخ: لەو كەسە ناپەسەندە بەدكار و زۆلانەيە كە تەنيا حەزى لە

خراپەيە. ئەگەر بىەويت وۆرمس تالان بىكات، خەلكى شار رېنگەيەكى

دىكەيان جگە لە ھەلگرتنى شمشىر نىيە و پال بە ديوارەوہ بدەن و

بەرگرى لە گيانى خۇيان بىكەن.

ئىشمىت: نە گەرىش بىھۆتت شارەكە وئران بىكات، ئەۋەندە سادە نىيە تا نامانجەكەى ناشىكرا بىكات. داۋاي ئەۋە دەكات رېنگەى چوونە ژوورەۋەى پىي بدن و لە بەرامبەردا بەلئىنى ئەۋە دەدات كە نازار بە ھىچ كەس نە گەيەنئت.

گۆھىر: (شىۋاۋانە). وۆرمس سى ھەزار پوولى زىر بە من قەرزدارە. دەيئت بە خىرايى پىش بە كوشت و تالان بگرين. سوپاكەى خوتان بەرەو گۆتيز بجوولئىنن.

ئوسقۇفى مەزن: (داماۋانە) دەترسم شىكستيان پىي بەيئىت.

كۆشكى ئوسقۇفى مەزن لە تارىكى رۆدەچىت.

ھايئىتيز: (روو لە ناستى) كەوايە نىمە بە تەۋاۋى لەنىۋ دەچن؟

ناستى: برايان، خودا لە گەلمانە، نە گەرى وئرانبوونمان نىيە. ئەۋ شەۋ لە وۆرمس دەچمە دەرەۋە و ھەۋل دەدەم بە چادرگەى دوژمندا تىپەرم و خۆم بگەيەنمە شارى (فالدورف). ھەۋتوۋىەكم بۇ بەسە تا دە ھەزار جووتىارى چەكدار كۆبىكەمەۋە.

ئىشمىت: چۆن دەتوانىن ھەۋتوۋىەك خۇ رابگرين؟ لەمانەۋە بە دوورى مەزانە كە ھەر ئەم شەۋ دەرۋازەكان بە روۋى گۆتيزدا بىكەنەۋە.

ناستى: نايئت بتوانن ئەم كارە بىكەن.

ھايئىتيز: مە گەر دەتەۋەيئت ھىكومەت بە دەستەۋە بگرىت؟

ناستى: نا، نە گەرى سەركەۋتن كەمە.

ھاینتىز: نەى چى؟

ناستى: دەيتت كارىك بىكەين تا خەلكى شار لە ترسى گيانيان وە زالە
يىن.

ھەموو پىكەو: چۆن؟

ناستى: بە وەرپىخستنى كۆمەلكوژيىەك.

لە خودارەوھى كۆشكەكەدا، سەكۆى شانۆكە رووناك دەيتتەو. ژنىك بە
تيرامايىيەو دەنيشتوو و پالى بە پليكانەيەكەو داوھ كە بە رپىرەو
سەرەوھى قەلاكە كۆتايى ديت. سى و پىنج سالانە و شرۆل و
كۆنەپۆش. كەشيش لە كاتى خوئندنەوھى كتيپى دووعا لەوتوھ
تيدەپەريت.

ناستى: نەم كەشيشە كيىھ؟ بۆچى وەكو نەوانى ديكە زيندانى نيىھ؟

ھاینتىز: مەگەر نايناسى؟

ناستى: نەھا! (ھاینرىش) ە. چەندە گۆراوھ. ھەر چۆنىك بيتت جياوازی
نيىھ، دەبوو نەويشتان زيندانى كردبايە.

ھاینتىز: ھەژارەكان خۆشيان دەوتت، چونكە وەكو نەوان نەژى. نەگەر
زيندانيمان كردبايە، خەلكى توورپە و نارازى دەبوون.

ناستى: نەم پياوھ لە ھەموويان ترسناكترە.

ژن: (چاوى بە كەشيش دەكەوتت)، كەشيش، كەشيش! (كەشيش
رادەكات و ژنەكە ھاوار دەكات) بەو خيراىە بۆ كوى دەچيت؟

ھاینریش: (دەۋەستىت)، مەن نىتر ھىچم نىيە تا بىكەمە سەدەقە و خىر.
ھىچ شتىك، ھىچ شتىكم نىيە! ھەرچىم ھەبوۋە داۋمە.
ژن: نەمە ناكاتە ئەۋەى كە بانگم كوردى، رابكەيت؟
ھاینریش: (ماندوو و لاواز بەرەو لای دىت)، برسیتە؟
ژن: نا

ھاینریش: ئەى چىت دەۋىت؟

ژن: دەمەۋىت بۆمى شروۋفە بكەيت!

ھاینریش: (بە خىرايى) مەن ھىچ شتىكم نىيە كە بۆتى باس بكەم.

ژن: تۆ ھەر نازانى كە مەن دەمەۋىت چى بلىم؟

ھاینریش: دە بىلى، خىراكە. دەبىت چىت بۆ باس بكەم؟

ژن: بۆچى مندالە كە مرد؟

ھاینریش: كامە مندال؟

ژن: (بە پىكە نىنىكى پىچراۋەۋە) مندالە كەى مەن. ئەى ھۆۋۋ، كەشىش،

تۆ خۆت دوتنى خستە ژىرخاكەۋە، سى سالان بوو و لە برسان مرد.

ھاینریش: خوشكە، مەن ماندووم، تۆم بىر ناكەۋىتەۋە. مەن رووخسار و

چاۋ و پروانىنى ھەموو ژنەكان ۋەكو يەك دەبىنم.

ژن: بۆچى مرد؟

ھاینریش: نازانم

ژن: مەگەر تۆ كەشىش نىت؟

ھاینریش: بۆچى، ھەم.

ژن: كەۋايە نەگەر تۆ نەتوانى، كى دەتوانىت بۆم باس بكات؟

(ۋەستانىك) نەگەر نىستا خۆم بكوژم گوناھە؟

هاینریش: (به توندی)، به لای، گوناهیکی مه زن.
ژن: منیش هر وام بیر ده کرده، به لام نازانی که چه نده دلّم دهیه ورت
بمرم. نه ها ده بیینی که ده ییت بۆم باس بکه ییت.

ساتیک به ییده نگگی راده بووررت. هاینریش ده ست به سه ر نیوچاوانی
ده کیشت و زهخت له خوی ده کات.

هاینریش: هیچ شتیک به بی نیزی خودا پروونات و خودایش باشی
بیگه رده، که واته هر شتیک پروودهدات، باشیه.
ژن: تیناگه م.

هاینریش: تو هر شتیک بزانی خودا زورتر ده زانیت، نهو شته ی له
چاوی تووه خراپه یه، له چاوی نهووه باشیه، چونکه نهو ناخر و
ناقیبه تی کاروباره کان هه لده سه نگینیت.
ژن: تو خوت له مانه تیده گه ی؟

هاینریش: نا، نا! من تیناگه م! من هیچ شتیک تیناگه م! نه ده توانم و نه
ده شمه ورت که تیی بگه م. ده ییت نیمانمان هه ییت، نیمان! نیمان!
ژن: (به ژهره بزه یه که وه) تو ده لییت ده ییت نیمانمان هه ییت، به لام دیاره
که خوت باوهرت نییه به وه ی که ده لییت.

هاینریش: خوشکه، نهو شته ی که ده لییم لهو سی مانگه دا نهو ونده م
دووباره کردووه ته وه که نیت نازانم له پرووی عاده ته وه یه ده لییم یا له پرووی
باوهره وه، به لام هه له مه که، من باوهرم بهو شته هه یه که ده لییم. به
هه موو تاقت و توانامه وه، به هه موو دل و گیانمه وه نیمانم پیی هه یه.

خودايه، تۆ خۆت شاهيدى كه بۇ چركه ساتيكيش گومان نه كه وتووته نيو
دلّمه وه. (وهستانيك)، خوشكى، مندالەكەى تۆ له بههشته و رۆژيكديت
كه دهيبينى.

ژن: بەلى، كەشيش. هەلبەت، بەلام بەهەشت شوئى خۆى هەيه و،
منيش نەوئەندە ماندووم كه تەنانەت لەوئىشدا تاقەتى چيژوهر گرتنم نيبه.
هايئيريش: (چۆك دادەدات)، خوشكه ليم خوش ببه.

ژن: كەشيش گيان، بۆچى لیت خوش بم؟ خۆ تۆ هيچت لى نه كردووم؟
هايئيريش: بمبوورن. له بوودى منەوه له هەموو كەشيشەكان خوش ببه،
له هەموو دەولەمەند و هەزارەكانيش.

ژن: (به زمانىكى گالته پيكر دنه وه)، له دلّه وه دەتبه خشم، رازى بووى؟
هايئيريش: بەلى، نهۆ، خوشكى وەرە پيکه وه دووعا بکهين. له خودا
بپاريينه وه كه دووباره رووناكى هيو له دلّه كانماندا رووناك بکاته وه.

له نيوهندى نەم گوتويژه دا، ناستى به هيواشى له پليكانه كانى كۆشك
ديته خوداره وه.

ژن: (ناستى دهيبينى، دەست له دووعا هەلدە گرتت و به شادييه وه دەلييت)
ناستى! ناستى!

ناستى: چيت له من دەوتت؟

ژن: ئەى نانهوا، منالەكەم مرد. رەنگە تۆ بزانی بۆ مرد، تۆ كه هەموو
شتيک دەزانيت.

ناستى: ئەرى، دەزانم.

هاینریش: ناستی.. تکات لیده کم، بیدهنگ به. وای له حالی نهوانه ی
شهرمه زاری دروست بکهن.

ناستی: منداله که ی تو مرد، له بهر نهوه ی پاره داره کانی شاره که مان دژی
نوسقو فی مه زن که ناغا پاره داره که یانه، راپه ریون. کاتیک پاره داره کان
پیکه وه به شهر دهین. ده بیت هه ژاره کان بکوژرتن.

ژن: نایا خودا نیزنی نهوه ی بی دابوون که شهر بکهن؟
ناستی: خودا له م کاره بی بهری کردبوون.

ژن: به لام نه م پیاوه ده لیت هیچ شتیک به بی نیزنی خودا پرونادات!
ناستی: هیچ شتیک، جگه له خراپه نه بیت که له دهروونی مرؤقه کانه وه
هه لده قوولیت.

هاینریش: نانهوا، درؤ ده که ی، تو راست و درؤ تیکه ل ده که ی تا
خه لکی به لاریدا به ریت.

ناستی: نایا بانگه شه ی نه وه ده که ی که خودا نه م مهرگ و نازاره بی
سوودانه به رهوا ده زانیت؟ من ده لیم که زاتی نه وه له وه موو نه و شتانه
بی ناگا و بی به ریه.

هاینریش بیدهنگ ده بیت.

ژن: که واته خودا نه یده ویست منداله که ی من بمریت.
ناستی: نه گهر نه وه ی بویستبایه، نایا ده یخوولقاند؟

ژن: (به سووکه بارییه که وه)، من ئەم قسەیه م زیاتر به لاوه پەسەندە. (روو له کەشیش) دەبینی، بەم شێوێه م باشتر تێدەگەم. کەوا یه ئەو کاتە ی خودا دەبینی که م نازار دەکێشم، خەم دەخودات؟
ناستی: زۆر خەم دەخودات.

ژن: ... و ناتوانیت کارێکم بۆ بکات؟
ناستی: بۆچی، هەلبەت که دەتوانیت. خودا منداڵە که ت بۆ دەگەرێتێتە وه.

ژن: (دلشکاوانه)، بەلێ، دەزانم، له بەهەشت.

ناستی: نا، هەر لێره، لەسەر زهوی.

ژن: (به سەر سوورمانه وه)، لەسەر زهوی؟

ناستی: سەرەتا دەبیت خۆت بەدیت به دەست چەرمە سەرییه وه و حەوت سالان تەحەموولی نازار و بەدبەختی بکهی تا بەرە که تی خودا به سەر زهویدا ببارت. ئەو کاتە مردوو هەکان دەگەرێتە وه بۆ لامان، هەمووان یه کترین خۆش دەوێت و ئیتر کەس به برسییه تی نامینیتە وه.

ژن: بۆچی دەبیت حەوت سالان سەر بکه م؟

ناستی: چونکه دەبیت حەوت سالان له گەل کەسه خراپه کاندای به شەر بییت تا له شەریان رزگار بییت.

ژن: کارێکی ناسان نییه.

ناستی: هەر له بەر ئەوێه خودا پێوستی به یارمەتی تۆ هیه.

ژن: خودای بالا و به توانا پێوستی به یارمەتی منی لاواز هیه؟

ناستی: بەلێ، خوشکم. تا حەوت سالان ئەهەرمەن بەسەر زەویدا زال
دەبیت، بەلام ئەگەر هەر یەک لە نێمە دلێرانە بچەنگیت، پزگارمان دەبیت
و خودایش لە گەلماندا پزگاری دەبیت. باوەر بە قسەکم دەکەیت؟
ژن: (هەلەستیتە سەر پێیان)، بەلێ، ناستی، باوەر دەکەم.

ناستی: ئەو ژن، کۆرەکەیت تۆ لە ناسمان نییە، لە زگی تۆدایە و تۆ
حەوت سالان بە زگپری دەمینیتهوه و پاش ئەو حەوت سالان منداڵەکت
دیتە لات و دەست دەخاتە دەستەوه و بوو جارێکی دیکە دەبیتەوه بە
دایکی ئەو.

ژن: باوەر دەکەم ناستی، باوەر دەکەم.

ژن لە دیمەنەکە دەچیتە دەرەوه.

هاینریش: تۆ رۆحیت سەرگەردان کرد.

ناستی: ئەگەر راست دەکەیت بۆ قسەکمەت نەبێ؟

هاینریش: چونکە ئەو دەمەیت گوتی لە تۆ دەگرت، وا پێدەچوو نازاری
کەمتر دەکیشیت. (ناستی شانەکانی بەرز دەکاتەوه و دەچیتە دەرەوه.)
خودایا، دلێم نەهات بێدەنگی بکەم. گوناھم کرد، بەلام من نیمانم هەیە.
خودایا، من باوەرم بە توانای بالای تۆ هەیە. من بە کلێسەیت پیروزی
تۆ کە دایکمە و جەستەیت پیروزی عیسیایە و من شتیکی زۆر بچووکی
بێ کەلکی ئەوتم، نیمانم هەیە. نیمانم بەوه هەیە کە هەر شتیک پووبدات
لە تۆوێیە، تەنانەت مەرگی ئەم منداڵە و، هەرچی هەیە باشە. من
باوەرم بەمانە هەیە، چونکە باتلە! ناھەقە، پووجە!

تەختەى شانۆكە تەواو پرووناك دەيىتتەوۋە. خەلكى شارى وۆرمس لەگەل
ژنەكانيان بە دەورى كۆشكى نوسقوفى مەزن كۆبوونەتەوۋە و چاۋەرۋانن.

خەلكەكە: ھەۋالېك نىيە؟...

- ھىچ ھەۋال نىيە؟...

- لىرە چى دەكەن؟...

- چاۋەرۋانن...

- چاۋەرۋانى چى؟

- ھىچ شتىك...

- ئىۋەيش بىننىتان؟...

- لەلای راست.

- بەلى.

- ھەيكەلى پىسيان.

- كە پەچە لاکەوت، قوونى رەش و سېى بە دەر دەكەۋىت.

- خۇ كۆلان بۇ پىاۋ نايىتە مال.

- دەيىت نەم شەرە تەواو بىكرىت، دەيىت زوو تەواو بىكرىت، دەنا خراپمان
بەسەر دىت.

- من دەمەۋىت نوسقوف بىينم، دەمەۋىت چاروم بە نوسقوف بىكەۋىت.

- پرووى خۆى نىشان نادات، توورە بوۋە...

- كى؟ ... كى؟ ...

- ئوسقۇف... -

- لەو كاتەوہى كە دەرگايان بە پروویدا داخستوۋە، ھەندىك جار دىتە پشت
پەنجەرەكە و پەردەكە لادەدات و سەير دەكات.

- توورە بوۋە.

- دەتانەوت چىتان پى بلىت؟

- رەنگە ھەوالىكى پى بىت!

(چپە چپى خەلكى)

دەنگە دەنگىكى ۋەكو: ئوسقۇف! ئوسقۇف! خۆت نىشان بدە.

لەنىو ناپۆرەى خەلكەكەۋە: مۆچيارىمان بکہ.

- چارەنووسمان چى لىدىت؟

- كاتى قىامەتە.

پياوتك لەنىو ناپۆرەى خەلكەدا دىتە دەرەۋە، دەپەرپتە سەر سەكۆى
مالەكەى ئوسقۇف و پال بە دیوارەكەۋە دەدات. ھاینرىش لىنى دوور
دەكەۋىتتەۋە و دەچىتە نىو خەلكەكەۋە.

پىغەمبەر: دونیا ژىرە و و ژوور بوۋە.

لاشە كانمان بوكتىن..

بوكتىن، بوكتىن: خودا لىرەيە.

ترس و تۆقىن كەوتە نىۋ خەلكەۋە.

پىاۋىك: ھەي! ھەي! ھىۋر بىنەۋە. مەترىن، ئەمە پىغەمبەرە.
خەلكى: دووبارە يەككى دىكە؟ بەسمانە! دەست لە سەرمان ھەلگرە، لە
ھەر كۆنىكەۋە پىغەمبەرىك دىتە دەرەۋە. ئەۋەندە بەس نەبوو كە دەرگامان
بە روۋى كەشىشەكان پىۋەدا؟

پىغەمبەر: زەۋى بۆنى نەفرەتى لى دىت،
خۆر سكالاي خۆى گەياندوۋەتە لاي خودا:

خودايا، دەمەۋىت بىكۆزىمەۋە.
لەم ھەموو گەندەلىيىھدا گىيانەللامە بوومە.
ھەرچەندى گەرمترى دەكەم، بۆگەنى زياتر دەيىت.
نوۋكى تىشكەكانم نالوۋدە و پىس بوونە.

خۆر دەلىت: ۋاي لە ھالى نىمە!
پەلكە جوانەكەى من بە (گوو) ۋەۋە تىۋە گلاۋە.
پىاۋ: (لىى دەدات)، بىدەنگ بە!

پىغەمبەر دەكەۋىتتە سەر زەۋى. بە توۋندى پەنجەرەى مالىكەى نوسقۇف
دەكرىتتەۋە. نوسقۇف بە پۇشاكى تەۋاۋ فەرمىيەۋە دىتە نىۋ دالانەكەۋە.

ناپوۋرەى خەلكەكە: نوسقۇف، نوسقۇف!

ئوسقۇف: كوا سووپا كەي كىنراد؟ كوا سوار و سەركىشەكان؟ كوا ئەو
لەشكرەي فرىشتەكان كە دەيوست دوزمن تار و مار بكات؟ ئىتو بە
تەنيا ماونەتەو، بى پەنا و بى يار و بى ھىوا، و نەفرەتى خودا بۇ
ئىتو بە. ھۆى خەلكى وۆرمس، وەلام بدەنەو. ئەگەر خودا ھەزى لەو ھىە
كە ئىماندارەكانى دەستبەسەر بكەن، نىتر بۆچى پرووى لە ئىتو
وەرگىراو؟ (نالە و گريانى ئاپوورەي خەلكەكە.)
وەلام بدەنەو!

ھاینرىش: دلېان مەشكىنن.

ئوسقۇف: ئەو ھىە قسە دەكات؟

ھاینرىش: منم، ھاینرىش، پىشنىوئىرى (سېنت گىلھاڧ).

ئوسقۇف: زمانت بگەزە، كەشىشى ھەلگەراو. ئايا بوئى نەو ھىە
سەيرى پرووخسارى ئوسقۇف بكەي؟

ھاینرىش: گەرەم، ئەگەر ئەمانە سووكايەتییان پى کردوویت، لىیان
ببوورە، ھەر وەك چۆن من لە جنىتوكانى ئىتو خۆش دەبم.

ئوسقۇف: يەھوودا! يەھووداى نىسخەرىووتى! برۆ خۆت لە قەنارە بدە!

ھاینرىش: من يەھوودا نىم.

ئوسقۇف: كەوايە لە ئىتو ئەوانەدا چى دەكەي؟ بۆچى پىشتىوانىيان لى
دەكەي؟ بۆچى لە گەل ئىمە لە زىنداندا نىت؟

ھاینرىش: منیان بە نازادى ھىشتووتەو، چونكە دەزانن خۆشم دەوئىن و،
نەگەرىش بە پى خۆم نەھاتمە لای كەشىشەكانى دىكە، بۆ ئەو بوو كە
لەم شارە سەرلىشىواوودا، كەشىش نەبوو بۆ نوئىز و دووعا و دانپىيانان و
لەدايكبوون و ھاوسەرى و مەرگ. ئەگەر من نەبام، كلىسە نەدەبوو و

شاريش به بئى بهر گريگردن ده بووه قووربانى كفر و خودانه ناسى و خهلكى
وه كو سهگ ده مردن... گه وره، دلپان مه شكينن!
نوسقوف: كئى نانى به تو داوه؟ كئى توئى گه وره كردووه؟ كئى توئى
فئرى خوتندنه وه كردووه؟ كئى زانينى فئر كردووى؟ كئى توئى كردووه ته
كه شيش؟

هاينريش: دايكه دلوفان و پيروزه كه م، كليسه.
نوسقوف: تو هر شتيكت ههيه، له وه وهيه. سه ره تا پهيوه ستى به كليسه وه.
هاينريش: راسته كه من سه ره تا به كليسه وه پهيوه ستم، به لام كليسه يش
پيم ده لئيت كه من براى نه وانم.

نوسقوف: (به دهنگى به رزه وه)، سه ره تا كليسه.
هاينريش: به لئى، به لام كليسه، به لام...

نوسقوف: من ده مه وئت له گه ل نه و خه لكه قسه بكه م. نه گه ر پيدا گرى
له سه ره له كه ي خويان بكه نه وه و درتزه به يا خيگه رى بدن، فه رمانت
پئى ده كه م بچيته به ره ي با وه ردارانى كليسه وه كه برا راسته قينه كانى تون
و خوت له خه لوه تگه يا قوتابخانه زيندانى بكه ي. نايا به فه رمانى
نوسقوف ده كه ي؟

پياوئك له تئو ئاپووره ي خه لكه كه وه: هاينريش، له لامان مه رفو، تو
كه شيشى هه ژارانى، تو هى تيمه ي.

هاينريش: (به دوشداماوى، به لام به دهنگيكي به رزه وه)، من سه ره تا هى
كليسه م: گه وره، من فه رمانبه ردارى تئوه م.

نوسقوف: نه ي خه لكى وورمس، بنورن، سه يرى شاره سچى و
قه ره بالغه كه ي وورمس بكه ن، بو دوا جار سه يرى بكه ن. به زووىي نه م

شارە، دەيىتتە گۆرستانى نەبوونى و تاعوون و دواچار دەولە مەند و
ھەژارەكان يەكترى كوشتوپر دەكەن. كاتىك كە سەربازەكانى (گۆتتيز) يىنە
نيو نەم شارەو، جگە لە وئرانى و مردن، شتى دىكە نادۆزنەو.
(وەستانىك)، من دەتوانم فریادپرەستان بىم، بەلام دەيىتت سەرەتا دللى من
و دەست يىنن.

دەنگى ئاپۆرەي خەلكەكە: گەرەمان، فریامان بکەو، فریامان بکەو!
ئوسقوف: چۆك دادەن، ئەي خەلكى خۆخوداز. داواي چاپووشى لە
خودا بکەن! (بازرگان و كاسبكار و دەرەبەگى شار، دەستە دەستە
چۆكيان دادا، بەلام خەلكى عەوام و سادە لە شوئنى خۆيان بە وەستاوى
مانەو). ھاینریش! چۆك دانادەي؟ (ھاینریش چۆك دادەدات)، خودايا،
لە بى رېژىيەكانمان خۆش بە و توورپەي ئوسقوفى مەزن دامرکيئەرەو.
دووبارەي بکەنەو...

خەلكەكە: خودايا، لە بى رېژىيەكانمان خۆش بە و توورپەي ئوسقوفى
مەزن بنیشیئەو.

ئوسقوف: نامين. ھەلسنەو. (وەستانىك)، سەرەتا كەشيشەكان نازاد بکەن
و دەروازەكانى شار بکەنەو، دواتر لە گۆرپەپانى كلیسە چۆك دادەن و لە
كاتى تۆبە و پارانەو، چاوەرپى بن. لەم ماوەيە، ئیمە رۆحانیيەكان
پىكەو دەچينە لای (گۆتتيز) و لىي دەپارینەو تا بتانپارتزىت.

پياوئىك: ئەي ئەگەر نەي وىست بە قسەتان بکات...
ئوسقوف: لە بەرزتر لە گۆتتيز، پلەي ئوسقوفى مەزن ھەيە. ئەو باوكى
ھەموومانە و دادپەرەيەكەي، وەكو دادپەرەيى باوكە لە ناست
كۆرەكەيدا.

که مینک پیش لهوه، ناستی له رپړهوه که و له سه رهوهی قهلا به دیار
ده که ویت. به بیدهنگی گوی له قسه کانی نوسقوف ده گرت، دواتر بو
بیستنی دواهمین قسه، دوو قادرمه له پلیکانه کانه وه دیته خودارهوه.

ناستی: گوتیز به فرمانی نوسقوفی مه زن نییه، به فرمانی
نه هریمه نه. سه رها له گدل براکه ی کینراد په یمانی به ست و دواتر
خیانه تی لیکرد. نه گهر نه ورپه په یمانی پاراستنتان بداتی، نایا هیئده
که مژهن که باوهر به په یمانه که ی بکه ن؟

نوسقوف: هو، نه وهی که تو له و سه رهوه وه ستاویت، هر که سینک هدیت،
فرمانت پی ده که م...

ناستی: تو کیت تا فرمان به من بکه ی؟ .. و نیوه چ پتویستان به
گونگرتنی قسه کانی نه وه هیده؟ که س مافی نه وهی نییه فرمان به نیوه
بکات، مه گهر نه و به پرسانه ی که خوتان هلتان بژاردوون.

نوسقوف: .. و کی تو ی هلبژاردووه، نه گبه ت؟

ناستی: هزاره کان منیان هلبژاردووه. (روو له خه لکی)، سه ربازه کان
ملکه چی برپاره کانی نیمه ن. من پاسه وانم له پیش دهرگا داناوه. هر
که سینک بیه ویت دهرگا که بکاته وه، سزاکه ی مهرگه.

نوسقوف: واکه، نه گبه ت، نه مانه سه رخور بکه! ته نیا ریگه یه ک بو
رژگار بوونیان ماوه ته وه که تو نه ویشته لی سهندن.

ناستی: (روو له خه لکه که)، نه گهر دهرگا کانی هیوا به سترابان، نه وا من
یه که م که س دهبوم که پیشنیاری نه وه م ده کرد خو بدن به دست

دوژمنهوه، بهلام كى هديه كه بانگهشەى ئەوه دەكات خودا پرووى له
نیمه وەرگێراوه؟ هەندىك ويستيان له بارهى فریشتهكانهوه گوماننتان لا
دروست بکەن. بڕاینه، فریشتهكان لیڕهن! نا، سەرتان بەرز مەکەنهوه،
ناسمان بەتالە. فریشتهكان لەسەر زهوى سەرقالن. کەوتوونهته زگ هیژی
دوژمنهوه.

بازرگانىك: چ فریشتهیهك؟

ناستی: فریشتهى كۆلیرا و فریشتهى تاعوون. فریشتهى نەبوونی و
فریشتهى دووبەرەكى. بوهستن و پیاوانه بجهنگن، شارهکهمان دەستی
بەسەردا ناگیردریت و خودا له گەلمانه. گەمارۆکه شکست دەهینیت.
ئوسقوف: ئەى خەلکى وۆرمس، ئەوانهى گوی له قسهکانى ئەم کافره
بگرن، دەرەنجامى کارهکهیان دۆزهخه. من بەو پشکه سویند دەخۆم که له
بەهشتدا هەمه،...

ناستی: زۆر له میژە خودا پشکهکەى بەهشتتى بەخشیوه به سه گەکان.
ئوسقوف: و هەلبەت پشكى تۆى به گەرمى هیشتووتهوه تا برۆى
وهرى بگری! و نیستا زۆر خوشحاله که تۆ سووکایهتى به نوینەرەکەى
دەکەیت؟!

ناستی: کى تۆى کردووته نوینەرى خودا؟

ئوسقوف: کلێسهى پیروۆز.

ناستی: کلێسهى تۆ ژنى هەموو شوینیکه، دلۆقانییهکەى به
دەوله مەندەکان دەفرۆشیت. ئەوه تۆیت که دەتهوینت گوی له دانپیانانهکانى
من بگریت؟ تۆیت که دەتهوینت وام لى بکەى بپارانهوه بکەم؟ رۆحى تۆ
گری گرتووه. کاتىك که خودا چاوى پى دەکەوینت، ددان دەکەوینتە قرچه

قرچ. برايان، پئويست به كه شيش ناكات، هم موو خه لكي، خويان ده توان
به ناو خويان پاك بكنه وه، هم موو خه لكي ده توان داواي به خشين بكن.
هم موو خه لكي ده توان موچياري بكن. من راستيتان پي ده ليم، يا
هم موو خه لكي پئغه مبهرن، يا خودايهك له گوړيدا نيه.

نوسقوف: هو! هو! كافر! كافر!

توره گه ي خيره كه له رووخساري ده گريت.

ناستي: (دهرگاي كوшке كه نيشان ده دات)، خه لکينه، تم دهرگايه
رزيوه، به لاشاينك تيك ده شكيت. (بيدهنگي)، برايان تا كه ي سبر و
دانبه خودا گرتن! (بيدهنگي، روو له خه لکي گشتي)، هم مووان ده ستيان
داوته ده ستی يه كتری، هر له نوسقوف و نه نجوومه نی شار و
پاره دارانه كانه وه، و گهره كيانه شار بدهنه ده ست دوژمن، چونكه له نيوه
ده ترسن، و نه گهر شاره كه بدن به دهسته وه، ده زانن كي تاوانه كه ي
ده داته وه؟ نيوه! هم موو به لاكان به سهرتاندا ده بارين. برايان، ده بي بكوژن تا
شياوي به ههشت بن.

خه لکه عوامه كه دهنه رينن.

دهوله مهنديك: (روو له ژنه كه ي)، وهره برؤين، نيره شوتني نيمه نيه.

دهوله مهنديكي ديکه: (روو له كووره كه ي)، خيراكه، ده بيت دهرگاي

دووكانه كه دابكيشينه خوداره وه و له نيو مال وه سهنگر بگرين.

نوسقوف: خودايا، تو خوت شاهيدي، نه وهنده ي له توانامدا هه بوو

خه لکيم به ربي راستدا رينوتني کرد. سهرم له بهر دهرگاي باره گاي

پيروزتدا دادهنوتتم و بى حسرهت و بى ويستی نهم دنيايه دهرؤم،
چونكه نىستا دهزانم كه ناگرى توورهييت بهسهر نهم شارهدا دهبارئيت و
دهيكهيتته خوآلهميش.

ناستى: نهم پيره كهمتياره زيندوو زيندوو دهتانوجووتت. چؤنه كه دهنگى
هينده بههيتز و گهورهيه؟ لهبهر نهويه رهنگه به باشى بخودات. برؤن و
خهزئنهى مالهكهى پيشكنن تا ببين چهنده خهله و دانهونلهى تىدايه كه
بهشى شهش مانگى نههنگيك دهكات.

ئوسقؤف: (به دهنگى بهرزا)، درؤ دهكهى، خهزئنهى مالهكهم خالييه و
تؤيش دهزانيت.

ناستى: برؤن سهيرى بكن، برايان، برؤن ببينن. نايا بهبى هو باوهر به
قسهكهى دهكهن؟

(بازرگان و كاسبكار و دهولهمندهكانى شار به خىرايى دوور دهكهونهوه.
تهنيا عهوام و ههزارهكان و ناستى لهسهر سهكوؤ دهميننهوه.)

هاينريش: (دهچيته نىزيك ناستيهوه)، ناستى!

ناستى: تو چى دهلهى؟

هاينريش: تو كه دهزانى خهزئنهكهى خالييه، خو تو دهزانى ئوسقؤف
نانى بخو و ماهره دهخودات و بهشهكهى خوى دهداته ههزاران.

ناستى: نايا تو له گهل ئيمهى يا دژى ئيمهى؟

هاينريش: تا نهو دهمهى نازار دهكىشن له گهل ئيهودام و تا نهو دهمهى
خوتنى كليسه برىژن، دژى ئيهوم.

ناستی: تا دەمانکوژن لە گەلمانداى و تا ئەو کاتەى کە بەرگرى لە
خۆمان دەکەين، دژمانى.

هاينريش: ناستى، من پەيوەستم بە کلێسەو.

ناستی: (روو لە خەلکى)، دەرگاگە بشکينن!

خەلکى هيرش دەکەن. نوسقوف وەستاو و بە بيدەنگى دووعا دەکات.

هاينريش: (خۆى دەخاتە بەردەم دەرگاگە)، سەرتا دەبیت من بکوژن...

پياوونک لە خەلکەکە: تۆ بکوژين؟ چ پيوست دەکات؟

لە هاينريش دەدەن و دەکەوتتە سەر زەوييه کە...

هاينريش: لە من دەدەن! من نيوەم لە گيانى خۆم خۆشتر ويستوو و نيوە

لە منتان دا! (هەلدەستيتتەو و دەچيئت بەرەو لای ناستى)، نوسقوف

مەکوژە، ناستى، نوسقوفى مەکوژە! ئەگەر دەتەويت من بکوژە، بەلام

نوسقوفى مەزن مەکوژە.

ناستی: بۆچى نەیکوژين؟ پياوانکارە؟

هاينريش: خۆت دەزانى کە وا نيبه. خۆت دەزانى.. ئەگەر دەتەويت

براكانت لە زولم و زورى رزگار بکەى، بۆ درويان لە گەل دەکەى؟

ناستی: من هيج کات درؤ ناکەم.

ھاینریش: تۆ درؤ دەکەى، دەنکە دانەوتلەيە کیش لە خەزئەکانیدا نییە.
ناستی: کەى ئەمە گرینگە! لە بەرامبەردا لە نێو کلێسەکانیدا زێر و
زیو ھەيە. ھەموو ئەو کەسانەى کە لەبەردەم پەیکەرە مەرمەرپیەکانى
عیسا و پەیکەرە عاجییەکانى مەریەمدا لە برسان مردوونە، من دەلێم کە
بە دەستى نوسقۆف کوژراون.

ھاینریش: تۆ لە ھەلەدای ئەگەر باسى بکەى. پەنگە درؤ نەکەى،
بەلام حەقیقەتیش نالێت.

ناستی: حەقیقەتى من و تۆ وەك یەك نییە، من حەقیقەتى خۆم دەلێم و
ئەگەر خودا ھەزارەکانى خۆش بویت لە رۆژى پاداشت و سزادا ئەوا
حەقیقەتى نێمە حەقیقەتى ئەو دەبێت.

ھاینریش: زۆر باشە، پێگە بەدە خۆى سزای نوسقۆف بەدات، بەلام
خوێنى کلێسە مەریژە.

ناستی: من تەنیا کلێسەيەك دەناسم و ئەویش کۆبوونەوہى خەلکییە.
ھاینریش: کۆبوونەوہى ھەموو خەلکی، ھەموو ئەو مەسیحییانەى کە بە
عەشق و دلۆقانییەوہ پەيوەستن بە یەکتەرەوہ، بەلام نەك ئەو کۆبوونەوہيەى
کە لەسەر بنەماى کوشت و کوشتار بەندە.

ناستی: بۆ عەشق و دلۆقانى ھیشتا زووہ، نێمە بە خوێنپرشتن وەدەستى
دەھینین.

ھاینریش: خودا نێمەى لە کوشتنى خۆ و نەفس یاساغ کردووە. خودا
رەقى لە توندوتیژییە.

ناستی: ئەى لەبارەى دۆزەخەوہ چى دەلێیت؟ وادەزانى لەوى لە گەل
گوناھکاران نەرمى دەنوێنریت؟

ھاینریش: خودا دەفەرمییت، ھەر کەس شمشیر بکیشییت...
ناستی: بە شمشیر دەکوژریت... زۆر باشە، ئیمەیش بە شمشیر
دەکوژرین. ھەموومان... بەلام منداڵەکانمان حوکومەتی حەق بەسەر
زەویەو دەبینن. دەی ئەمەیش بەسە، برۆ. تۆیش لەوانی دی زیاتر نیت.
ھاینریش: ناستی! ناستی! بۆچی منت خۆش ناوێت؟ مەگەر من لە
ناستی تۆدا چ گوناھێکم کردوو؟
ناستی: گوناھی تۆ ئەویە کەشیشی و کەشیشیش ھەر شتیک بکات،
دوچار ھەر کەشیشە.

ھاینریش: من لە ئیو، خۆم ھەژار و باوکیشم ھەژار بوو.
ناستی: دە کەوايە بیسەلمینە تۆ خائینی. ئەوەندە و بەس.
ھاینریش: (بە ھاوارکردنەو) دەرگاکیان شکاند!

دەرگاکی دەشکینریت و خەلکی ھێرش دەکەنە ئێو کۆشکەو، ھاینریش
دەکەوتتە سەر ئەژنۆ.

ھاینریش: بارالھا، ئەگەر ھیشتا رەحم و خۆشەویستیت بۆ بەندەکان
ھەیە، ئەگەر ھەموویان بێزار و تووردرای بەردەم بارەگای تۆ نین، لەم
تاوانە خۆش مەبە.

ئوسقوف: ھاینریش، من پێویستم بە دووعا و پارانەوی تۆ نییە. من
ھەموو ئیو دەبەخشم کە نازانن چی دەکەن، بەلام تۆ، ئەی کەشیشی
لادەر، بە نەفرەتت دەکەم.
ھاینریش: ھا!

ئوسقۇف: ھەللوويا! ھەللوويا! ھەللوويا!

خەلكى بە شمشیر لىي دەدەن. ئوسقۇف دەكە وئتە سەر زەوى.

ناستى: (روو لە نىسمىت) دەي، با ئىستا كە شىشە كان بېرۇن و شار بە دەستەوۈ بەن سەير بىكەم!

پياوئىك لە خەلكە سادەكە: (لە دەرگاي كۆشكە كە دىتە دەرەوۈ)، لە ئىو خەزىنە كەدا دانە وئلە نىيە.

ناستى: كەوايە لە پەرستگەدا شار دوويانە تەوۈ.

پياو: (بە ھاوار كەردنەوۈ)، با بېچىنە پەرستگە! با بېچىنە پەرستگە!

پياوۈ كان بە پاكەپاك لە سەر سەكۆ دەچنە دەرەوۈ.

ئاپوورەي خەلكەكە: بېچىنە پەرستگە! بېچىنە پەرستگە!

ناستى: نەو شەو ھەولئى نەوۈ دەدەم لە ھىلئى بەرەي دوژمن تىپەرم.

نەو دووۈ لە سەر سەكۆكە دەچنە دەرەوۈ. ھائىرئىش لە سەر زەوىيەكە بەرز

دەبىتەوۈ، سەيرى چواردەورى خۆي دەكات. تەنيا نەو و پىغەمبەر لە

گۆرپەپانەكە ماونە تەوۈ. چاوى بە ئوسقۇف دەكە وئتە كە بە چاۋە

دەپۇقىوۈە كانى سەيرى نەو دەكات.

هاینریش: (دهروات تا بچیتته نیو کۆشکهوه، نوسقۆف دهستی بهرز
دهکاتهوه تا بهرهو دواوهی پال پتوه نیت)، من ناچمه ژوورهوه. دهستت
ببهره خودارهوه، بببه خودارهوه. نه گهر هیشتا نه مردووی، لیخۆش به. رق
و کینه قوورسه و هی زهوییه. لهسه زهوییه که به جیی بهیلله و به به
سووکی بمره. (نوسقۆف ههول دهوات قسه بکات) چی؟ (نوسقۆف
پتدهکه نیت)، من خانییم؟ راسته، ههلبهته. بهلام دهزانی؟ نهوانیش به
خانییم دهزانن. نهۆ بلی بزانی: من چیم کردووه که دهتوانم له یهک کاتدا
خیانهت له هه مووان بکهیم؟ (نوسقۆف ههروا پتدهکه نیت)، بوچی
پتدهکه نی؟ یاا بزانی. (پتدهنگیهک)، نهوان لییان ده دام، بهلام من
خۆشیانم دهووست! چهندهیش خۆشم دهووستن. (پتدهنگیهک)، خۆشم
دهووستن، بهلام درۆم له گهه دهکردن. به پتدهنگیه کهم درۆم له گهه
دهکردن. من پتدهنگ دهبووم! پتدهنگ دهبووم! دههم ده بهست، ددانه کانم
بهسهر یه کهوه دهگوشی، نهوان وه کو میش و کلۆ ده مردن و من پتدهنگ
دهبووم. نهو ده مدی نهوان پتووستیان به نان بوو، من خاچم بو ده بردن.
وادهزانی خاچ خودارده مهنیه؟! یاا، دهستت ببهره خودارهوه، نیمه
ههردوو کمان شهریکه تاوانین. من وستم له بهد به ختی و هه ژاریاندا
هاوبهش بم، له سه رما و برسیه تییاندا نازار بکیشم، بهلام نه متوانی پیش
به مردنیان بگرم. نهها، نه مهیش جووره خیانه تیکی دیکه یه، من پیم
قبوول دهکردن که کلنسه هه ژاره. نیستا خوئیانی وه جۆش هاتووه و
دهستیان کردووه به گوشت و بر. خودا له خویان توورپه و دوور ده خه نهوه.
تهنیا دۆزه خیان به نه سبب ده بیت، سه ره تا له م دنیا یه و سبه یینیش له وی
دنیا. (نوسقۆف چه ند وشه یه کی نه زانراو ده هینیتته سه ر زمان)، ده ته ویت

من چى بكم؟ دهتوانم چ بكم؟ چون دهتوانم پيشيان پى بگرم؟
(دهچيته كونجى سهكوكه و سهيرى كولانهكه دهكات)، گورپانهكه پر
له خهلكه، به كورسى هيرشيان كرووهته سهر دهرگاي خهلوهتنشينهكه.
دهرگاكه بههيزه، تا سهر له بهياني ناشكيت. هيچ كارنك له دهست من
نايدت. هيچ، هيچ! يالا برؤ، دهمت داخه و نابروومهندانه بمره! (كليلىك
له دهستى نوسقوف دهكهوتته خودارهوه)، نهو كليله چيهه؟ كامه دهرگا
دهكاتهوه؟ يهكيك له دهرگاكانى كوشكهكهت؟ وانيهه؟ يهكيك له
دهرگاكانى كليسهه؟ وايهه؟ دهرگاي خهزتهكهه؟ وانيهه؟... دهرگاي
ژيرزهوينهكهه؟ بهلىه؟.. نهمه كليلى دهرگاي ژير زهوينهكهيهه؟ نهو
دهرگايهه كه ههموو كات قفلهه؟ دهى..؟

نوسقوف: تونهيل..

هاينريش: تونهيلهكه سهر له كوى وهدهر دينيتت؟... نا مهلى! خوزيا
بمى و دهم نهكهيتهوه.

نوسقوف: له دهرهوهى شار

هاينريش: من نهم كليله ههلناگرمهوه. (بيدهنگى)، تونيليك له ژيرزهوى
كليسه دهچيته دهرهوهى شار. تو دتهوتت بچم بو لاي گوتتيز و له
رنگهه تونيلهكهوه بيهينمه نيو وورمسهوهه؟ به هيواي من مهبه.
نوسقوف: دووسهه كه شيش، ژياني نهوان به دهستى توئه.

(بيدهنگى)

ھاینریش: ئەھا!!!، كەوايە ھەر لەبەر ئەمە بوو پێدەكەنیت.
گالته جارێەکی باشە! سوپاس، ئوسقوف گیان، سوپاست دەكەم. یا
ھەزارەكان كەشیشەكان دەكوژن یا گووتیز ھەزارەكان. یا دووسەد كەشیش
یا بیست ھەزار ھەزار. نای لەو كارەى كە داوتە دەستی من! بیست
ھەزار كەسەكە زۆر لە دووسەد كەسەكە زیاترن، مەگەر وا نییە. قسە
لەسەر ئەو نییە كەشیشێك بەھای چەند كەسى سادەییە. بڕیارەكەى لە
دەستی منە، ھەر چۆنێكیش بیست من پەییوەستم بە كلیسەووە. ئەو كلیلە
ھەلناگرمەووە. كەشیشەكان یەكسەر دەچنە بەھەشتەووە (ئوسقوف گیان
دەدات)... مەگەر ئەوێ كە وەكو تۆ بە دلێكى پەر لە كینە و رەقەو
بمرن. دەى نیتسا خەیاڵت ناسوودە بوو، مالتاوا. خودایا، لە گوناھى
خۆش ببە، ھەرۆك چۆن من لە گوناھى خۆش دەبم. من ئەم كلیلە
ھەلناگرم، ھەر ئەوێە كە گوتم، نا! نا! نا!

كلیلەكە ھەلنەگرت.

پێغەمبەر: (كە ھەستاووتە سەر پى.)

خودایا حوكم حوكمى تۆیە..

دوونیا ژیر و ژوور بوو!

حوكم حوكمى تۆیە!

ھاینریش: خودایا، تۆ نەفرەتت لە قابیل و مندالەكانى قابیل كرد: حوكم
حوكمى تۆ بیست. بە رەوات زانى دلێ مرووفەكان بڕزیت و خوداستیان

بۆگەنى بىت و رەفتارىان گەندەل و پيس بىت: ھەر حوكم حوكمى تۆ
بىت. خودايا، تۆ ئيرادەى ئەوۋەت كرد تا لە سەر زەوى چارەنوسى من
خيانەتکردن بىت، حوكم حوكمى تۆ بىت، حوكم حوكمى تۆ بىت، حوكم
حوكمى تۆ بىت!

دەچىتە دەرەوۋە

پىغەمبەر: لاشەكانمان بوكتىن.

بوكتىنەوۋە، بوكتىنەوۋە، خودا لىرەيە!

رووناكى دىمەنەكە كەم دەيىتەوۋە.

پەردەى دووهم

دەورو بەرى ئۆردو و گای گۆتیز

شەوہ. لە بنەبانی سەکۆکە، دیمەنى دووری شار بەرچا و دەکەوئت.

ئەفسەریك بەدەر دەکەوئت و سەیری شار دەکات، ھەر لەو کاتەدا

ئەفسەریکی دیکەیش بە دواى ئەو دیتە ژوورەوہ.

دانیشتنی دووهم

نه فسه ره کان، هیрман

نه فسه ری دووهم: چی ده که ی؟

نه فسه ری یه که م: سهیری شار ده که م که له پریکدا بالی دهرنه هینا و
بفری.

نه فسه ری دووهم: مه ترسه، نافریت. نه و به خته وه رییه به نه سیبی نیمه
ناییت. (له ناکاو ده گه پریته دواوه)، چ باسه؟

دوو پیاو تیده پهرن. به خیرایی چه پایه ک ده بن که هه یکه لی که سینی
سه رتاپا مه لافه پیچی له سه ر ده بینریت. هه ردوو بیده ننگن. نه فسه ری یه که م
به ره لای چه پایه که ده چیت، گوشه یه کی مه لافه که هه لده داته وه و دواتر
به خیرایی به ری ده دات.

نه فسهری یه کهم: بیخه ره نیو رووباره وه! خیرا که!

نه فسهری دووهم: مه گهر...؟

نه فسهری یه کهم: رهش.

ساتیک به ییده گی تیده په ریټ. دوو سسته ر وه ری ده کهون.

نه خو شه که ده نالینیت.

نه فسهری یه کهم: سه بر بکه ن.

سسته ره کان ده وه ستن.

نه فسهری یه کهم: مه گهر چیه؟

نه فسهری دووهم: زیندووه.

نه فسهری یه کهم: نه و قسانم ده گوئدا ناچن. بیخه نه نیو رووباره که وه!

نه فسهری دووهم: (روو له سسته ره کان)، هی کام یه که ی سووپایه!

په رسدار: خاچی شین.

نه فسهری دووهم: چند سهیره! نه وه یه که ی منه، بگه ریټنه وه!

نه فسهری یه کهم: شیت بووی؟ بیخه ره نیو رووباره وه!

نه فسهری دووهم: من ناهیللم پیاوه کانم وه کو توولله سه گ نه غرو بکه ن.

ئەفسەرەكان لە ڤووخسارى يەكتىرى دەنۆرن. سستەرەكان بە نىگايەكى
گالتجاريانەو سەيرى يەكتىرى دەكەن. چەريپاكە لەسەر زەوى دادەنن و
چاوەرئ دەمىننەو.

ئەفسەرى يەكەم: ئەگەر بە زىندووىى يا مردووىى بيهيلينەو ئەوا
هەموو سەربازەكانى سوپا تووشى كۆليرا دەبن.
ئەفسەرى سىيەم: (دیتە ژوورەو)، و ئەگەريش كۆليرا ئەگرن، ئەوا
تووشى ترس و تۆقين دەبن. زوو، بىخەرە نيو ڤووبارەكەو!
سستەر: ئاە و ئالەى دیت.

ساتىك بە بىدەنگى تىدەپەرپت. ئەفسەرى دوووم بە ڤووترشاويەكەو بەرەو
لاى سستەرەكان دەچىت. بە توورپەيەو شمشيرەكەى رادەكىشىت و
شمشيرنك لە پياو نەخۆشەكە دەدات.

ئەفسەرى دوووم: نىتر ئاە و ئالەى نايەت. بىرۆن (سستەرەكان دەچنە
دەرەو)، سى دانە. لە دوئنيو تا ئەوڤۆ ئەمە سىيەم كەسە.
هيزمان: (دیتە ژوورەو) چوارەم دانە. هەر ئىستا يەكتىكى دىكەيش لە
نىوهراستى ئۆردووكا كەوتە سەر زەوى.

ئەفسەرى دوووم: سەربازەكان دىتيان؟
هيزمان: دەلیم، نيوهراستى ئۆردووكا.
ئەفسەرى سىيەم: ئەگەر من فەرماندە دەبووم، بىريارم دەدا كە هەر ئەو
شەو واز لە گەمارۆكە بىنين.

ھیرمان: بەلى، بەلام تۆ فرماندە نیت.

ئەفسەرى يەكەم: دەى، دەيىت قسەى لە گەل بکرت.

ھیرمان: كى بوئرى ئەوہى ھەيە قسەى لە گەلدا بکات؟ (بيدەنگى،
سەيرى ئەوان دەكات)، ئتوہ دەسەلاتىكتان نىيە، ھەر شتىك ئەو بىلىت،
جىبەجىي دەكەن.

ئەفسەرى دووہم: كەوايە كارمان تەواوہ. ئەگەر تووشى كۆلىرايش نەبىن
ئەوا سەربازەكانى خۆمان سەرمان دەپرن.

ھیرمان: مەگەر ئەوہى كە ئەو يەكەمجار لەئتو چىت.

ئەفسەرى يەكەم: ئەو؟ بە ھۆى كۆلىراوہ؟

ھیرمان: بە ھۆى كۆلىراوہ يا شتىكى دىكە. (بيدەنگى)، ھەواليان بۆ
ھىناوم كە ئوسقوفى مەزن لە مەرگى دلگران نايىت.

(بيدەنگى)

ئەفسەرى دووہم: من كە ناتوانم.

ئەفسەرى يەكەم: ھەروا منىش. ئەوہندە لە بىننى بىزارم كە نەفرەتم لە
نازاردانى ھەيە.

ھیرمان: كەس داواى ھىچى لە تۆ نەكردوہ. جگە لەوہى كە بيدەنگ
بىت و بەيلىت ئەوانەى كە كەمتر بىزارن، كارەكەيان بکەن.

ساتىك بە بيدەنگى تىدەپەرپىت. گۆتتيز و كاترىن دىنە ژوورەوہ.

هەمان ئەو كەسانە لە گەل گۆتيز و كاترين

گۆتيز: هەوايكتان نيبە بىمەنى؟ تەنانەت ئەوەى كە بليين سەربازەكان
نانيان نيبە تا بىخون؟ يا ئەوەى كە كۆليرا سەربازەكانمان رەشكوژ
دەكات؟ داوايەكتان لە من نيبە؟ تەنانەت ئەوەى كە پاشەكشە بكمين تا
بەلا و ناشووب نەهاتۆتە خودارەو؟ (بيدەنگى)، واتە تا ئەو ئاستە لە من
دەترسين؟

هەموو بيدەنگن.

كاترين: سەيركە چلۆن تيت دەنۆرن، گيانەكەم. ئەمانە تۆيان خۆش
ناوت. بە لامەو سەير نيبە كە رۆژنيك بيم و ببينم تاقانە كەوتوى و
خەنجەريك لە ورگت چەقيو.

گۆتيز: تۆ خۆت منت خۆش دەوت؟

كاترين: ئاقل، خودا نەكات!

گۆتيز: كەوايە دەبينى كە نەتكوشتووم.

كاترين: وا بىر مەكەرەو كە نەمويستوو.

گۆتيز: دەزانم، تۆ خەوگەلى خۆش دەبينى، بەلام خەيالى من لەم رۆووە
ناسوودەيه، هەر ئەو ساتەى كە من بمرم، بيست هەزار سەرباز بە سەرتدا
دەدەن، بيست هەزار پياويش كەميك زۆرە، تەنانەت بۆ تۆ.

كاترين: بېست ھزار كەس لەو يەك كەسە باشتەرە كە رېقم لىيەتى.
گۆتتېز: نەزانی ھەزم لە چى تۆيە؟ لەو رېق و نەفرەتەى كە لە تۆدا
دروستى دەكەم. (روو لە نەفسەرەكان)، كى دەيەوتت دەست لە گەمارۆكە
ھەلگرم؟ سى شەممە؟ پىنج شەممە؟ يەك شەممە؟ نا، ھاوړيان. نە
سى شەممە، نە پىنج شەممە، نە يەك شەممە، بەلكو من ھەر نەمشەو
شارەكە دەگرم.

نەفسەرى دووھم: نەمشەو؟

گۆتتېز: ھەر ئىستا، (سەيرنكى شار دەكات). ږووناكییەكى رېنگ شىنى
كز لەوى ھەيە، دەيبىنن؟ من ھەموو شەوى سەيرى دەكەم و ھەموو
شەونكىش لەم كاتەدا دەكوژیتەوہ. نەھاااا، نەمگوت؟ دەى، نەو شەو بۆ
سەد و يەكەمىن جار و بۆ دوایەمىن جار كوژانەوہكەيم بىنى. مالتاوا،
دەبىت نەو شتانەى كە خۆشمان دەوتن بىانكوژين. نەوھىش نەو چرايانەى
كە خەرىكە دەكوژیتەوہ. باشە، ديارە كەسانىك ھەن كە زوو دەخەون،
چونكە گەرەكیانە بەيانى زوو لە خەو ھەستن، بەلام سبەينىتەك لە
گۆریندا نىيە. شەونكى جوانە، مەگەر وانىيە؟ زۆر ږووناك نىيە، بەلام
پرە لە نەستىرە. پاش كەمىكى دىكە مانگ ھەلدیت. نمونەى تەواوى
نەو شەوانەيە كە ھىچ ږووداوتك ږوونادات. ئەوان ھەموو شتىكيان
پىشبینى كردووه، خۆيان بەدەستەوہ داوہ، تەنانەت بە كۆمەلكوژيش، بەلام
نەك بۆ نەو شەو.

ناسمان ئەوھندە زوولالە، ږوا دەبەخشیت كە شەوہكە ھى خۆيانە. (بى
پىشەكى)، چ ھىز و دەسەلاتىك! خودايا! نەم شارە ھى منە و پىشكەشى
تۆى دەكەم. بە خىرايى ناگرى تىبەردەدەم تا بە شانازى تۆوہ كپە بكات

هەمان ئەو کەسانە لە گەڵ گۆتیتز و کاترین

گۆتیتز: هەواڵێکتان نییە بۆمەن؟ تەنانەت ئەوەی کە بڵێن سەربازەکان
نایان نییە تا بیخۆن؟ یا ئەوەی کە کۆلیرا سەربازەکانمان ڕەشکوژ
دەکات؟ داواوەکتان لە من نییە؟ تەنانەت ئەوەی کە پاشەکشە بکەین تا
بەلا و ناشووب نەهاتۆتە خودارەو؟ (بێدەنگی)، واتە تا ئەو ناستە لە من
دەترسین؟

هەموو بێدەنگن.

کاترین: سەیرکە چلۆن تیت دەنۆرن، گیانەکەم. ئەمانە تۆیان خۆش
ناوت. بە لامەو سەیر نییە کە ڕۆژیک بێم و ببینم تا قانە کەوتووی و
خەنجەرێک لە ورگت چەقیو.

گۆتیتز: تۆ خۆت منت خۆش دەوت؟

کاترین: ناقل، خودا نەکات!

گۆتیتز: کەواوە دەبینی کە نەتکوشتووم.

کاترین: وا بێر مەکەرەووە کە نەموستوو.

گۆتیتز: دەزانم، تۆ خەوگەلی خۆش دەبینی، بەلام خەیاڵی من لەم ڕوووە
ناسوودە، هەر ئەو ساتەی کە من بمرم، بیست هەزار سەرباز بە سەرتدا
دەدەن، بیست هەزار پیاویش کەمێک زۆرە، تەنانەت بۆ تۆ.

كاترين: بيست هزار كەس لەو يەك كەسە باشتەرە كە رەقم لايەتتى .
گوتتير: ئەزانى حەزم لە چى تۆيە؟ لەو رەق و نەفرەتەى كە لە تۆدا
دروستى دەكەم. (روو لە ئەفسەرەكان)، كى دەيەوتت دەست لە گەمارۆكە
هەلگرم؟ سى شەممە؟ پىنج شەممە؟ يەك شەممە؟ نا، ھاوړيان. نە
سى شەممە، نە پىنج شەممە، نە يەك شەممە، بەلكو من ھەر نەمشەو
شارەكە دەگرم.

نەفسەرى دووھم: ئەمشەو؟

گوتتير: ھەر ئىستا، (سەيرىكى شار دەكات). ڤووناكيبەكى رەنگ شىنى
كز لەوى ھەيە، دەيبينن؟ من ھەموو شەوى سەيرى دەكەم و ھەموو
شەونكىش لەم كاتەدا دەكوژیتەو. ئەھاااا، نەمگوت؟ دەى، ئەو شەو بو
سەد و يەكەمىن جار و بو دوايەمىن جار كوژانەو، كەيم بينى. مائناو،
دەيت ئەو شتانەى كە خوڤشان دەوتن بيانكوژين. ئەو ھيش ئەو چرايانەى
كە خەرىكە دەكوژنەو. باشە، ديارە كەسانىك ھەن كە زوو دەخەون،
چونكە گەرەكيانە بەيانى زوو لە خەو ھەستن، بەلام سبەينىيەك لە
گوړيدا نيبە. شەونكى جوانە، مەگەر وانىيە؟ زۆر ڤووناك نيبە، بەلام
پرە لە ئەستىرە. پاش كەمىكى ديكە مانگ ھەلدت. نمونەى تەواوى
ئەو شەوانەيە كە ھىچ ڤووداويك ڤوونادات. ئەوان ھەموو شتەكيان
پىشبينى كردوو، خوڤيان بەدەستەو داو، تەنانەت بە كوّمەلكوژيش، بەلام
نەك بو ئەو شەو.

ناسمان ئەو ھەندە زوولالە، ڤروا دەبەخشيت كە شەو كە ھى خوڤيانە. (بى
پىشەكى)، چ ھىز و دەسەلاتىك! خودايا! ئەم شارە ھى منە و پىشكەشى
تۆى دەكەم. بە خىرايى ناگرى تىبەردەدەم تا بە شانازى تۆوە كلپە بكات

(روو له نه فسره كان). كه شيشيك له وؤرمسه وه پاي كرده وه و دهيه وئيت
بمانباته شاره وه. نه فسره (ئولرئش) ئيش خهريكه ليپرسينه وه يه ي له گه لدا
ده كات.

نه فسره ي سييه م: ئاي!

گؤتئز: چي؟

نه فسره ي سييه م: من حه زم له خائينه كان نييه.

گؤتئز: واي، من ده يانپه ره ستم.

قوماندار و سه ربازئك كه هايئرئشيان وه بهر خؤيان داوه، دئنه ژووره وه.

هەموو کەسەکان لە گەڵ ھاینریش و ئەفسەر

ھاینریش: (خۆی بەسەر پێھەکانی گۆتتێردا دەدات)، ئەشکەنجەم بدەن!
نینۆکەکانم دەربکێشن! زیندوو زیندوو پیستم کەوڵ بکەن!

گۆتتێر دەکەوتتە قاقای پێکەنین.

گۆتتێر: (لە بەرامبەر کەشیش چۆک دادەدات)، دڵ و رێخۆڵەت دەرھێنام!
بە چوار تەگەرەو بەمبەستنەو! پارچە پارچەم بکەن! (ھەلدەستیتەو)،
باشە، تەلیسمە کە شکا. (روو لە ئەفسەر)، ئەمە کییە؟
فەرماندە: ھاینریش، پێشنووتی وۆرمس، ھەر ئەو کەسە ی کە دەی و بست
شارە کە بدات بە دەستمانەو.

گۆتتێر: دە ی مە گەر..؟

ئەفسەر: نیتەر نامادە نییە قسە بکات.

گۆتتێر: (بەرەو لای ھاینریش دەچیت)، بۆچی؟

ئەفسەر: دەلیت روانگە ی خۆم گۆریو؟

ئەفسەری سییەم: روانگە گۆرین! نافەرین! ددانەکانی بکێشن! بربەرە ی
پشتی ورد و خاش بکەن!

ھاینریش: ددانەکانم بکێشن! بربەرە ی پشتم ورد و خاش بکەن!

گۆتتیز: لەو دینزەییە! (روو لە ھاینریش)، بۆچی دەتووست شارە کە
بدەیت بە دەستمانەو؟

ھاینریش: بۆ رزگار بوونی کە شیشەکان کە خەلکی عەوام دەیانەوتت
بیانکوژن.

گۆتتیز: نە ی بۆچی پەشیمان بوویەو؟
ھاینریش: چاوم بە قەدوگیپالی سەربازەکانتان کەوت.
گۆتتیز: نێ؟

ھاینریش: لەو قەدگیپالانە زۆر شت دەوەشیتەو.
گۆتتیز: چ شتیکیان لێ دەوەشیتەو؟

ھاینریش: لە دەستیان دیت کە بۆ بەرگرگرتن لە کوشتنی چەند کەسیک،
بەمە ھۆی کومەلکوژی خەلکی.

گۆتتیز: مەگەر تا ئیستا قەد و گیپالی سەربازەکانی منت نەبینیبوو؟ تۆ
خۆت چاک دەترانی کە بۆنی خیریشیان لێو نایەت؟
ھاینریش: نەمانە لە کەسانی دیکە خراپترن.

گۆتتیز: بەھ، ھەموو سەربازەکان وەکو یەکن. چاوەرپێی ئەو بووی کێ
لێرە ببینیت؟ فریشتەکان؟

ھاینریش: مەرۆقەکان، و من دەمویست داوا لەو مەرۆقانە بکەم تا خۆنی
خەلکی دیکە نەپێژن. ئەگەر سوێندیان بۆ خوداردبام دەستدریژی نەکەن
سەر گیانی دانیشتووانی شار، تا ئیستا چوو بوونە نێو شارەو.

گۆتتیز: کەوا یە تۆ باوەرت بە بەلینی من ھەبوو؟
ھاینریش: بەلینت؟ (سەیرئکی دەکات)، تۆ گۆتتیزیت؟
گۆتتیز: بەلێ..

هاینریش: گومانم... گومانم ده کرد که بتوانم باوهر به به لئینه کت بکم.
گوتیز: (به سهر سوورمانه وه) به به لئینه کم؟ (بیدهنگی) که وایه به لئینه
ده ده می. (هاینریش بیدهنگه)، نه گهر بمانبه یته نیو شاره وه، سوئندت بو
ده خووم خه لکی شار پارترم.

هاینریش: چاوهر وانی نه وهت هدی که باوهر به به لئینه کت بکم؟

گوتیز: مه گهر مه به ستیکی وات نه بوو؟

هاینریش: نه ری، به لام بهر له بینینی تو.

گوتیز: (ده که وئته پیکه نین) نه ری، ده زانم، نه وانهی که چاویان به من
ده که وئت زور به که می باوهر به په یمان و به لئینه ده که ن. گومان ده که م
که له گیپالم دیاره که ناوه زم هیئنده بر ده کات تا وه فام بو به لئینه کم
نه ییت! به لام گوتم لیبگره بزانه چی ده لئیم: به لئینه کم قبول بکه.. ههر
بو تاقیکردنه وه! ته نیا بو نه وهی بینینی که چی پرووده ات... ههر چی
ییت من مه سیحیم. نه گهر سوئندت به ته ورات و ئینجیل بخوم، چی؟
که مژ هیانه باوهر به به لئینه کم بکه! مه گهر نیوه که شیشه کان، له سه رتان
نییه که سه خراپه کان بو کاری باشه رینوئنی بکه ن؟

هاینریش: تو، رینوئنی تو بکه م؟ دلت زور ناز و عیشوه ده کات!

گوتیز: که وایه تو من ده ناسیت؟ (به پیکه نینه وه سه یری ده کات)، هه موو
برون.

نه فسه ره کان و کاترین ده چنه ده ره وه.

گۆتیز و هاینریش

گۆتیز: (به جۆره دلۆقانییه کهوه)، ناره قهت کردووه، چ نازارنک ده کیشیت!
هاینریش: نهک زوها که دهییت! نهوانی دیکه نازار ده کیشن، نهوهک من.
خودا وای ویستووه که هه موو دهه له بییری نازاری کهسانی دیکه دا بم.
به لام خۆم ههست به نازار نه کهم، بۆچی سهیرم ده کهیت؟
گۆتیز: (ههروا به دلۆقانییه وه)، منیش هه ر نهه قه لافهته ساختهیم
هه بوو. تۆ ده بینم و رهحم به حالی خۆم ده کهم: من و تۆ له قوماشینکین.
هاینریش: درۆیه! تۆ براههت دا به دهست دوژمنه وه، به لام من پیاوه کانم
نادهه به دهسته وه.

گۆتیز: نه مشه و دهیاندی به دهسته وه.

هاینریش: نه نهو شهو و نه هیچ کاتینکی دیکه.

(بیدهنگی)

گۆتیز: (به دهنگینکی بی بایه خانه وه)، نهۆ هه ژاره کان گه ره کیانه چی
له گه ل که شیشه کان بکه ن؟ له قه نارهیان ده ده ن؟
هاینریش: (به هاوار کردنه وه)، بیسره وه! (به خۆیدا دیته وه)، عاقیبه تی
شه ر هه ر نه مه یه؟ من له که شیشینکی لاواز زیتتر نیم و ناتوانم بهر بهر بهم
کاره ساته بگرم.

گۆتیز: فیلبازی چۆغل! ئەو شەو ژيان و مەرگی بیست ھەزار کەس بە دەستی تۆیە.

ھاینریش: من ئەم خوداستەم ناوئەت. ئەمە لە لایەن شەیتانەویە. گۆتیز: تۆ ناتەوئەت، بەلام ھەتە. (ھاینریش ھەلدیئەت)، ھۆ! چ دەکەیت؟ نەگەر پابکەیت، واتای ئەوویە کە بریاری خۆت داو.

ھاینریش دەگەرئیتەو، سەیری دەکات و دەکەوتتە پیکەنین.

ھاینریش: تۆ راست دەکەیت. چ پابکەم و چ خۆم بکوژم، بە ھیچ شوئینیک ناگەم. نەمانە ھەموویان جوۆرە بێدەنگییەکن. من بوومەتە ھەلبژێردراوی خودا.

گۆتیز: واباشترە بلیی کە وەك مشك کەوتووئیتە داووە.

ھاینریش: جیاوازی نییە، ھەلبژێردراو کەسیکە کە دەستی خودا بەرەو گۆشەیی دیوارئەک پالی پێو دەئیت و پێگەیی ھەلاتنی بە پروویدا دەبەستیت. (بێدەنگی)، خودایا، بۆچی منت ھەلبژارد؟

گۆتیز: (بە نەرمی)، ساتی مەرگ ھاتووئیتە پێشەو. دەمەوئیت ئەو ساتەت بۆ کورت بکەمەو. رینگەم بە یارمەتیت بەدەم.

ھاینریش: تۆ یارمەتیم بەدەیت، تۆ؟ ئەو شوئینەیی کە خودا بێدەنگە؟ (بێدەنگی)، راستیت دەوئیت، درۆم کرد، من ھەلبژێردراوی خودا نیم، بۆچی بێم؟ کئی ناچار ی کردم تا لە شار بێمە دەرەو؟ کئی وەکالەتی ئەوئە پێداوم کە بێم بۆ لای تۆ؟ حەقیقەتە کە ئەوویە خۆم خۆم ھەلبژاردوو.

كاتىك كە دەھاتم بۆ لات تا داواي ئەمانى براكانمت لى بكم، دلنيا
بووم لەوھى ناتوانم و دەستى بىنم. شەرەنگىزى قەد و گىپالەكانى نىو
نەبوو كە پەشىمانيان كردمەو، ئەو حەقىقەتى بارودۆخە كە بوو.

ئارەزووم دەخوداست خراپە بكم، بەلام كە چاوم پىتان دەكەوتت بە راستى
بۆم روون بووھە كە بەراستى دەمەوتت خراپە بكم. نایا دەزانى كە رق و
نەفرەتم لە ھەزارەكان ھەيە؟

گۆتتیز: ئەرى، دەزانم.

ھاینرىش: بۆچى كە دەستميان بۆ درىژ دەكەم، لىم دوور دەكەونەو؟
بۆچى ھەموودەم ئەوئەندە ئازار دەكىشن، كە من ناتوانم ھىندە بىكىشم؟
خودايا، بۆچى بە رھوات زانیوھ كە ھەزارەكان ھەبن؟ كە نىستايش ھەن،
بۆچى منت بە راھىب نەخولقاند؟

لە گۆشەى خەلۆتەنشین، تەنیا تايبەت بە تۆ دەبووم، بەلام تا ئەو
كاتەى خەلكى لە برساندا دەمرن، چۆن دەتوانم تەنیا تايبەت بە تۆ بىم؟
(روو لە گۆتتیز)، من ھاتبووم تا بىياندەم بە دەست تۆوھ و ھىوادار بووم
ھەموويان بىسەرۆشوتن و وىران بكەى تا منىش بتوانم ئەوھ لەبىر بكم كە
نەوان ھەرگىز ھەبوونە.

گۆتتیز: دەى، كەوايە؟

ھاینرىش: ھىچ، تەنیا روانگەم گۆرپوھ، تۆ ناچىتە نىو شاروھ.
گۆتتیز: ئەى نەگەر وىستى خودا وا بوويىت كە تۆ بمانبەيتە نىو شاروھ،
چى؟ لۆكەى لە گۆنيانت دەريئە، كەشيش: نەگەر بىدەنگ بيت، نەو
شەو كەشيشەكان دەمرن، نەمە روون و ئاشكرايە. بەلام با بچىنەوھ سەر
باسى ھەزارەكان:

وا دهزانی رزگاریان دهیئت؟ دست له گه مارۆ هه لئاگرم، تا مانگیکی دیکه، هه موویان له ورۆمس له برساندا ده مرن. که واته باسه که نه وه نییه که مهرگ و ژیا نی نه وانت له دهسته، به لکو دهیئت له نیوان دوو مهرگدا یه کیکیان بو هه لبریزیت. هه ی بی و سژدان، مهرگه خیراکه یان بو هه لبریزه. دهزانییت سوودی بو نه وان چیه؟ نه گهر نه و شو بهر له وه ی که شیشه کان بکوژن، بمرن، دهستیان به خوینی نارپهوا سوور ناییت و هه موویان ده چنه به هه شته وه.

به دهه له مهیش، بو نه و چهند هه وتووه ی که مؤله تیان ده دهییتی، هه موویان نه غرۆ له گوناهدا رهوانه ی دۆزهخ ده که ییت. گه مژه مه به، که شیش. شهیتان خه ریکه رارات ده کات که ژیا نی زه وینیان پپاریزی و ده رفه تیان هه یییت و نه فره تی نه به دی بو خویان دهسته بهر بکه ن. (وهستانیك) پیم بلی چلۆن ده کریت بچینه نیو شاره وه؟

هاینریش: تو بوونت نییه.

گو تیز: ها؟

هاینریش: تو بوونت نییه. قسه کانت بهر له وه ی بچنه نیو گو تیکانه وه، کپ ده بنه وه و ده مرن، رووخسارت له و رووخسارانه نییه که بکریت به رۆژی رووناك ببینریت.

هه ر شتیك بلی ییت، من پیشتر ده یزانم و هه موو ره فتاره کانت پیشتر ده خوینمه وه. تو نه فرینراوی زهینی منی و نه وه منم که هزر و بیرت دیاری ده که م. هه ر شتیك من ده ببینم، له دنیا ی خه یالدا یه. هه موو شتیك مردووه و هه وا تامی خه وی لی دیت.

گۆتتیز: كەوايە منىش خەو دەبىنم، چونكە وەها بە وردى پىشېنى
بىر كۆرۈنەۋەكەنت دەكەم كە ئىتر لە بىستىنى قسەكەنت، تاقەتم نامىتت. نھۆ
دەبىت بىنن كە من ھاتوومەتە خەونى تۆۋە يا تۆ ھاتوومەتە خەونى
منەۋە.

ھاینرىش: من لە شار نەچوومەتە دەرەۋە! تەویم بەجى نەھىشتوۋە! ئىمە لە
بەرامبەر نەخشى دىوار و بى ھوودەبىدا ۋەستاۋىن و پۆل دەگىرىن.
ھۆى، زماندرىژ، پروفەى پۆلەكەت بکە. نایا پۆلەكەت فىر بووت؟
پۆلى من ئەۋەيە كە بلىم: نا! نا! نا! تۆ قسە ناكەى؟ ئەمانە
ھەموى پارايىەكى سادە و ئاسايىە و حەقىقەتتىكىشى نىيە. ئۆردوو و
چادرگەى گۆتتیز بە من چى؟ (شار نىشان دەدات)، خۆزىا نەم چرايانە
دەكۆزانەۋە!

خۆ من لەنىو شارم، نەى نەم دىمەنە چىيە؟ (بىدەنگى) پارايىەك
لەگۆرىدايە، بەلام من نازانم لە كۆيە. (روو لە گۆتتیز)، ئەو شتەى بۆم
روون و ناشكرايە، ئەۋەيە كە ئەو شەو شەيتان خۆيم بۆ دەرەخات، ھەر
كە دەمەلاسكىيەكى بۆ كردم، شانۆگەرىيەكەمان بە سەماى مردوۋەكان
دەست پىدەكات.

گۆتتیز: تۆ تا ئىستا شەيتانت بىنيۋە؟

ھاینرىش: زياتر لەۋەى كە تۆ دايكتت بىنيۋە.

گۆتتیز: نایا من لەو دەچم؟

ھاینرىش: تۆ، چارەپەشى بەدبەخت؟ تۆ گالتەجارى.

گۆتتیز: گالتەجار؟

ھاینریش: بەللى، ھەموودەم گۆسارتىمىيەك (گالتەجارپىك) ھەيە و
رۆلەكەي نەوھەيە كە لاسايى من بىكاتەو و لاسارىم لە گەلدا بىكات.
(وستانىك) من بىردەمەو.

گۆتتیز: چى؟

ھاینریش: من بىردەمەو. دواھەمىن چىراي شار كوزايەو. مەلۆتكە
(شەودىتزا) نەھرىمەنى وۆرمىس لەنىو چوو. خىراكە! تۆش زۆر بە
زوىي لەنىو دەچى و نەم واز وازىيە گالتەجارپىيانە كۆتايى پى دىت.
شەو، تارىكى ھەموو شوئىكى تەنىو. چ نارامىيەك!

گۆتتیز: بللى، كەشىش، بللى. ئەو شتەي كە تۆ دەتەوتت بىرى لى
بىكەيتەو، دەيزانم.

سالىك پىش ئىستا بوو. نەرى، برا، باش لەبىرمە: وەك چۆن تۆ دەتەوتت
شەو بىخزىتتە مېشكتەو، مېشىش بە ھەمان شىو دەمويست نەو بەكم.

ھاینریش: (ورنگە ورنىك دەكات)، لە كوي لە خەو ھەلدەستم؟

گۆتتیز: (لە پرىكدا پىدەكەنىت)، تۆ بىدارى، دىر دۆنگىچى، و خۆشت
دەزانى. ھەموو شتىك پاستىنە. سەيرىم بىكە، دەستم لىدە. من لە گۆشت
و ئىسقانم.

سەيركە، خەرىكە مانگ ھەلدىت و شارە نەھرىمەنىيەكەي تۆ لە ژىر
رەشايدا دەر دەكەوتت. سەيرى بىكە، نايانە مەيش خەون و خەيالە؟ نا،
برا! نەم كىو پاستەقىنە، نەم كۆشك و ھەسارە ھەقىقەتى ھەيە، نەمە
شارىكى پاستىنە بە دانىشتوانىكى پاستەقىنەو. تۆيش دۆخمانىكى
پاستىنى.

ھایرنیش: كەسنىڭ دۆخمانە دەخمانە كە خىانەت بىكەت و تۆ ھەر چىيەك بىكەيت
من خىانەت ناكەم.

گۆتتیز: كەسنىڭ خىانەت بىكەت دۆخمانە و تۆ خىانەت دەكەيت. بەلى،
گىانە. تۆ لە مېژە كە دۆخمانى.

دوو گرووپ لە بەرامبەر يەكترىدا وەستاون كە بانگەشەى ئەو دەكەى
سەر بە ھەردوو كىيانى. كەواتە تۆ دوولاولەپرى دەكەى، كەواتە تۆ بە دوو
زمان بىر دەكەيتەو. بە زمانى لاتىنى كلىسە، رەنج و نازارى خەلكى
ھەزار بە (ئەزموون) ناودەبەى و بە زمانى ئەلمانىش پىي دەلەيت
(زولم).

ئەگەر تۆ بمبەيتە نۆو شارەو، ناونىشانىك بە ناونىشانەكانى دىكەتەو
زىاد نايت. تۆ ھەمان ئەو دۆخمانە دەبىت كە ھەيت و بەس. دۆخمانىك
كە خىانەت دەكەت، ئەو دۆخمانەى كە پلە و پاىەى خۆى قبول كەردوو.
ھاینرىش: ئەگەر من ئەو قسانەم دەدەوى نەھاويشتبايى، لە كوى
فېريان دەبووى؟

گۆتتیز: لەووە كە منىش دۆخمانەم. (بىدەنگىيەك)، من بەو رىنگەيەدا
رۆيشتوومە كە نىستا تۆ دەتەوئت پىيدا تىپەرىت. لە گەل ئەوئىشدا
سەيرم بىكە، نایا قەد و گىپالم شاد و كراوہ نىيە؟

ھاینرىش: ھۆكارەكەى ئەوئىيە كە تۆ پەيرەوئت لە سروشتت كەردوو.
ھەموو زۆلەكان خىانەت دەكەن، ئەمە روون و ناشكرايە، بەلام من زۆل
نىم.

گۆتتیز: (دەيەوى لىنى بدات، بەلام بەسەر خۆيدا زال دەيىت)، بىشك
نەوانەى بە من دەلین زۆل، دەرفەتى دووبارە گووتنەوہى نەو وشەيەيان
نايىت.

ھاینرىش: زۆل!

گۆتتیز: كەشيش، كەشيش گيان، عاقل بە، ناچارم مەكە گۆتەكانت
بېرم، نەو كە زمانت نابرم، سوودى بېرىنى گۆتكانت لە چىدايە؟
(لەناكاو لە باوہشى دەگرتت و ماچى دەكات)، سلاو، برا بچوو كەم،
سلاو لە زۆلئىكەوہ بۆ زۆلئىكى دىكە! ناخر تۆيش زۆلئىت! بۆ
دروستکردنى تۆ، رووحانىيەت لە گەل ھەژاريدا جووت بوونە. چ
عەيشىكى مۆناوى!

(بىدەنگىيەك)، ھەلبەت كە زۆلەكان خيانەتكارن، نەى نە گەر خيانەت
نەكەن، چ بكەن؟ من زۆلى داىكەزام، لە بنەرەتدا ھاوبەشى دز و
ھاوړى كاروانم، داىكم لە گەل پەعەيتىكدا خەوت و منى خستەوہ.
ئىستا من لە دوو رەگەزەوہ كەوتوومەتەوہ كە دانوويان پىكەوہ ناكولئىت.
ھەر يەكەيان نە فرەت لەوى دىكەياندا دروست دەكات. وا بىر مەكەوہ كە
چانس و قسەتى تۆ لە ھى من چاكتەر بووہ، تۆ نيوہ كەشيشىكى كە
لە گەل نيوہ ھەژارىكدا ناوتتە بووى.

تۆ ھىچ كات كەسىكى تەواو نىت. ئىمە ھىچ نىن و ھىچمان نىيە.
ھەموو مندالە ھەللازاكان دەتوانن بە خۆرايى سوود لە زەوى وەرېگرن،
بەلام من و تۆ نا. من لە مندالئىيەوہ، دنياىم لە كونى دەرگاوە سەير
كردووہ، دنيا ھىلكەى مريشكىكى جوان و پرييانەيە كە ھەر كەسەوہ

تيايدا شوپن و پلەيەكى ھەيە، بەلام دلنيات دەكەمەوہ كە من و تۆلە
نيوئەو دنيايەدا نين. ئيمە لە دەرەوہين و بيگانەين.

وەرە ئەو دنيايە كە ناھيلن بچيتە ناوي، توور بەدە! خراپە بکە تا بزانيەت
چەندە سووك و ناسوودە دەبيەت! (قوماندانريك ديتە ژوورەوہ) چيت
دەوي؟

قوماندانار: نيردراوي نوسقوؤفي مەزن ھاتووە.

گۆتتيز: با ييت.

قوماندانار: ھەوالی نوئی ھيناوہ، دوژمن ھەوت ھەزار كوژراوي داوہ و
تارومار بووہ.

گۆتتيز: نەي براكەم؟ (قوماندانار دەيەووت بە گوئيەدا بچرپيتت)، نيتزيم
مەكەوہ، بە تووندى بلي.

قوماندانار: كيتراد مردووە.

لەم كاتەدا، ھاینريش بە وردی سەرنجی گۆتتيز دەدات.

گۆتتيز: دەي، لاشەكەيان دۆزيوئەتەوہ؟

قوماندانار: بەلي.

گۆتتيز: لە چ دۆخيكدا بووہ؟ وەلام بەدوہ!

قوماندانار: لەت لەت.

گۆتتيز: بە ھۆي شمشيرەوہ؟

قوماندانار: گورگەكان.

گۆتتيز: چ گورگيەك؟! مەگەر گورگ ھەيە؟!

قوماندار: له دارستانی (ئارنھایم) ..

گۆتیتز: باشه، بەسە. خۆم دەگەمە گیانیان و بە ھەموو پیاوھ کائەوھ
ھیرشیان دەگەمە سەر. پێستی ھەموو گورگەکانی ئارنھایم کەوڵ دەگەم.
برۆ! (قوماندارە کە دەچیتە دەرەوھ. بێدەنگییەك)، زوو مرد، گورگەگان
لەت لەتیان کردووە، بەلام دەبینی: کە من پێدەگەنم.

ھاینریش: (بە ھیورییەوھ)، بۆچی خیانتت لێکرد؟

گۆتیتز: چونکە من حەزم لەوھێ کەرەکان کۆتاییان پێ بیت. کەشیش، من
پیاوئکی باش و پێگەیشتووم. زۆلیھتی من دایکزیایە، بەلام ناوئیشانی
جوانی (براکوژی) سییەگەم بە ئەمانەتی ھیمەت و توانای خۆمەوھێە.
(بێدەنگی)، نیتەر ئیستا ھی منە، ھی خۆم بە تەنیا.

ھاینریش: چی ھی تۆیە؟

گۆتیتز: خانەدانێ (ھایدنشتام)، کۆتایی پێ ھات، بنەمالەھی ھایدنشتام
کۆتایی پێ ھات، ھەموویان بە من کۆتاییان پێ ھات، ھەر لە
(ئالبریٹ) ھوھ بگەرە کە سەرزنجیری ئەم بنەمالەھیە بوو تا کێنراد کە
دواھەمین میراتگریان بوو. کەشیش سەیرم بکە. من بوومەتە گۆرستانی
بنەمالەگەم، بۆچی پێدەگەنی؟

ھاینریش: سەرھتا وام بیر دەکردەوھ کە ئەو شوو تەنیا کەسیکم کە شەیتان
دەبینم، بەلام ئیستا گومانم لەوھ ھەبە کە ھەردوو کمان بیبینین.

گۆتیتز: من بە ریشی شەیتان پێدەگەنم! شەیتان پێشوازی لە رۆحەکان
دەکات، بەلام یەکیکی دیکە نەفرەتی نەبەدییان لێ دەکات. من جگە لە
خودا کەس بە شایەنی ھافرکی (ھاوبەشی) نازانم. دۆزەخییەکان و

بەھەشتىيەكان پەيوەستن بە حوكم و بربارى ئەووە. كەشىش، خودا دەمبىنىت، دەزانىت من براكەم كوشتووە و خوین لە دلى دەچۆرىت. بەلى، خودايە، من كوشتوومە. دەتوانى چىم لە گەل بكەى؟ من تووشى قىزەوتىرەن گوناھ بوومەتەو، بەلام خوداى دادپەرەرى گەرە لە سزاكانى من دەستەوستانە، زياتر لە پانزە سالە نەفرەتى لىكردووم، دەى، بۆ نەورۆيش بەسە. ئىتر ئىستا نۆرەى جەژن و خوشىيە. دەمەوت شەراب بنۆشم و شادى بگىرم.

ھاینرىش: (بەرەو رووى دەچىت) بگرە!

كلىلىك لە گىرفانى دەردىنىت و بەرەو لای درىژى دەكات.

گۆتىز: ئەمە چىيە؟

ھاینرىش: كلىلىە.

گۆتىز: چ كلىلىك؟

ھاینرىش: كلىلى شارى وۆرمىس.

گۆتىز: پىموت كە بۆ نەورۆ بەسە. من براكەم كوشتووە! ئاقل، خۆ مرۆ ناتوانىت ھەموو رۆژنىك براكەى بە خاك بسپىرىت. مافى ئەو دەم نىيە كە ئەو شەو تا سبەى بكەمە پشوو؟

ھاینرىش: (لە شىوہى ھىرشكردن، بەرەو رووى دەچىت) ترسنۆك!

گۆتىز: (دەوستانىت)، ئەگەر ئەو كلىلە ھەلگرم، ناگر لە ھەموو شتىك بەردەدەم.

ھاینریش: لە کۆتایی ئەم دۆلە، گاشە بەردیکی سپی گەورە ھەیە. لە خودارووی کونیک ھەیە کە بە زبڵ و خاشاک داپۆشراوە. دەرۆنە نیو تۆنیلێکەووە و دەچنە پیش تا دەگەنە دەرگایەک کە بەم کلێلە دەکرێتەووە. گۆتیز: بەھ بەھ، ھەزارەکان چەندیان خوێش دەرییت! چەندە پیروۆزت دەکەن!

ھاینریش: ئیتر پەيوەندی بە منەووە نییە. من ون دەبم، بەلام ھەزارەکانم بە تۆ دەسپێرم. زۆل، ئیتر نۆرە ی تۆیە کە ھەلبژیریت. گۆتیز: ئیستا نەتەدەگوت کە چاوت بە ھەیکەلی من کەوت.. ھاینریش: بە تەواوی نەمبیینیبوو.

گۆتیز: و ئیستا چ دەبینی؟

ھاینریش: دەبینم کە لە خۆت تۆقیوی و ترست لە خۆت ھەیە. گۆتیز: راستە، بەلام غافل مەبە! پانزە ساڵە کە من لە خۆم دەترسم، بەلام چی؟ مەگەر تیناگە ی کە من بو ئەووە زیندووم تا خراپە بکەم؟ کلێلە کەم بەدییە. (کلێلە کە وەر دەگریت) زۆر باشە کە شیش، تۆ تا کۆتایی درۆت لە گەل خۆتدا کرد. وات دەزان ی کە دەتوان ی بە فرت و فیل خیانەتە کەت لە چاوی خۆت بشاریتەووە، بەلام دووبارە خیانەتت کردەووە و کینرادت دایە دەستی دوژمن.

ھاینریش: کینراد؟

گۆتیز: ناسوودە بە، تۆ وا لە من دەچی کە بو ساتیک تۆم لە گەل خۆمدا بە ھەلە ھاتە بییش چاوان.

دەچیتە دەرەووە.

په رده ی سییه م

له چادرگه ی گوټیز.

له دهرگای خیمه کوه، زور له دووره وه دیمه نی شار له ژیر شهوقی

مانگه شهودا بهر چاو ده که ویت.

دانیشتنی شه شه م

هیрман، کاترین

هیрман دیته ژووره وه و ههول دهدات تا خوئی له پشت تهخته
سه فهره ییه که ی گوتیزه وه بشارتته وه. سه ر و جهسته ی بزر دهییت، به لام
سمتوله گه وره کانی به دهره وه ن.

کاترین دیته ژووره وه، نیریک دهییتته وه و له قه یه کی تی ده وه شینیت.

هیрман به توقاوی له شوینی خوئی راده په رییت.

کاترین راده کاته دواوه و پیده که نییت.

هیرمان: نه گەر دهنگت لی بیته دهرهوه....

کاترین: نه گەر دهنگم لیوه بیته، تو دهگرن و له دارت ددهن، کهوايه
باشتره قسه بکهین. دتهوتت چی له گهل بکهی؟

هیرمان: هدی سهلیته، نه گەر تو خوین له ره گه کانت گه رابا، نهو
کارهی که من دمهوتت له گهلیدا بکهم، زور له میژ بوو تو تهواوت
کردبوو. یالا.. برۆ به دواي کاری خوت بکهوه و سوپاسی خودا بکه که
که سیکي دیکه کراوته بهرپرسی نهو کاره، تیگه یشتیت؟

کاترین: نه گەر نهو بمرنت، چاره نووسی من چی لی دیت؟ هه موو
سه ربازه کان به سه ر مندا ددهن.

هیرمان: نیمه یارمه تیت ددهین تا را بکهت.

کاترین: پاره یشم ددهنی؟

هیرمان: که میك پاره یشت ددهینی.

کاترین: ماره یی خوم بدهنی تا بچمه نیو دیر و دنیا له خوم حه رام بکهم.
هیرمان: (پیده که نیته) له نیو دهیر، تو؟ نه گەر دتهوتت به هاویه شی ژیان
به سه ر بهریت، مؤچیارى شهوت پی ده کهم که بچیت بو تیاترۆخانه، بهو
توانایه ی که له نیو لنگه کانتدا هه یه، وه سه ر زپر ده که ویت. یالا، بریارى
خوت بده. من ته نیا داواي شهوت لی ده کهم بی دهنگ بیت.

کاترین: له م ساته به دواوه دلنیا به، هه ر چو نیك بیته ناشکرات ناکه م،
به لام شهوی که رنگه ی شهوت بدهمی تا سه ری بهرپی.. جارئ با
بزانی چ ده بیته.

هیرمان: با بزانی چ ده بیته؟

كاترين: فرمانده، بهر ژهوندى من و تو وه كو يهك نيه. شرافدى
پياوه كان به نووكى شمشير وه دست ديتته وه. به لام من.. نهم پياوه هر
شتيكم لى بكات، چاكبوونه وه مه حاله. (پندهنگى) نهو شهو نهم شاره
داگير ده كرت، شهر كوتايى پى ديت و هموو ده گهر پنه وه بو
ماله كانيان. نهو ديت لیده پرسم چ برپارنكى له باره ي منه وه داوه. نه گهر
بيه و نت بهيلىته وه..

هيرمان: گوتير بهيلىته وه؟ شيت بووه.. توى بو چيه؟

كاترين: نه گهر من بهيلىته وه، ده ست نايگاتى.

هيرمان: نهى نه گهر وازت لى بينيت؟

كاترين: نهو كاته گوتير ده يتته هى تو. نه گهر من هاوارم كرد: (خوت
وات ويست، تا چاوت كوئر يتت)، له كوونه كه وه ره دهر وه و هر چيه كت
ويست پنى بكه.

هيرمان: نهواندى كه گوتت، بو من پوولينكى قهلب ناهينن. حزم له وه
نيه پيلانه كم به سترايته وه به هاونا ميترى تو و گوتيره وه.
كاترين: (كه كه ميك پيشتر سه يرى دهر وهى ده كرد)، باشه، كه وا يتت
هيچ چاره نيه، جگه له وهى كرنوش داده ي و داواى به خشينى لى
بكه ي: وا ديت.

هيرمان راده كات و خوى ده شارته وه، كاترين قاقا پنده كه نيت.

گۆتیز، کاترین، ھیرمان (بە خۆخەشاردرای) (بە خۆخەشاردرای)

گۆتیز: (دیتە ژوورەو،) بۆچی پێدەکنیت؟

کاترین: بە خەون و خەیاڵەکانم پێ دەکنم، خەوم دەدیت کە تۆ بە
مردوویی کەوتوویتە سەر زەویە کە و خەنجەرێک لە پشتت چەقیو،
(پێدەنگی) نەری، قسە ی کرد؟

گۆتیز: کێ؟

کاترین: کەشیش.

گۆتیز: کامە کەشیش؟ ھاا، بەلێ! بەلێ! قسە ی کرد نە ی چۆن.
کاترین: نەمشەو کارە کە تەواو دەبییت؟

گۆتیز: بە تۆ چی؟ یالا چەکمەکانم دەریتە. (چەکمەکانی دەردینیت)،
کێنراد مردوو.

کاترین: دەزانم، ھەموو چادرگە کە دەزانن.

گۆتیز: شەرابم بەدیە. دەبییت جیژن بگرین. (کاترین شەرابی دەدات)،
تۆیش بخۆو.

کاترین: خەزم لێ نییە.

گۆتیز: بخۆ، دایک حیز، جەژنە.

کاترین: وای لەو جەژنە ی کە بە کۆمەلکۆژ دەستی پێکردوو و بە
کوشتن کۆتایی دیت.

گۆتتیز: جوانترین جەژنە كە لە ھەموو تەمەنم بېنئیبیتم. سبەى دەچمە نىو
مەك و مائە كەم.

كاترين: (رادەچلە كىت) بەو خىرايىيە؟

گۆتتیز: بەو خىرايىيە! سى سائە ئارەزووى نەم ساتەم. نىتر يەك پۇژىش
ئارام ناگرم. (كاترين ئۇقرەى لەبەر دەبرىت) حالت باش نىيە؟

كاترين: (بەسەر خۇيدا دىتەو)، لە بىرى ئەوەى كە لاشەى كىتراد ھىشتا
لەسەر زەويىيە و تۇقسە لە مائ و مەك دەكەى.

گۆتتیز: سى سائە نەم مائ و مەك بە نەيتنى ھى منە. (پىكەكەى
بەرز دەكاتەو)، دەخۆمەو بە سلامەتى مائ و مەك و بە خۇشى
كۆشكە كەمەو. لىدەو! (كاترين بە بىدەنگى پەيكەكەى بەرز دەكاتەو)،
بلى بە سلامەتى مائ و مەك!

كاترين: نائىم.

گۆتتیز: بۇچى، سەلىتە؟

كاترين: بۇ ئەوەى كە ئەو مائ و سامانە ھى تۇ نىيە. مەگەر ئىستا كە
براكەتت كۆشتوو، نىتر زۇل نىت؟ (گۆتتیز قاقايەك لىدەدات و
شەپلاخىكىشى تى دەسروئىنى. كاترين سەرى واو دەكىشىت و بە
پىكەنىنەو دەكشىتە دواو)، مائ و مەك لە پىنگەى مىراتەو بە مرؤف
دەگات.

گۆتتیز: من بەو ئاسانىيە ناچمە ژىر بارى مىراتەو. ئەو شتەى دەستى
بەسەردا بگرم، ھى منە. يالا بخۆو، دەنا توورە دەبم.

كاترين: بە سلامەتى مائ و مەك! بە خۇشى كۆشكە كەتەو!

گۆتیتیز: ئەو ەى كە شەوان، لە نىو دالانەكانى كۆشكدا، دىئەزمەى توور
و ترسناكى زۆرى لى بىت.

كاترىن: نەرى، قۇشمە، راست دەلىى. نە گەر سەىر كەرت نە بىت، چ
دەى؟ دەخۆمەو ە سەلامەتى دىئەزمەكان (بىدەنگى)، كەواىە
ەزىزە كەم، ەر شتىك دەستى بەسەردا بگرىت، ەى تۆىە؟
گۆتیتیز: تەنیا نەو ەندە.

كاترىن: لە گەل نەو ەيشدا، بىنجگە لە كۆشك و مال و مولكە كەت،
گەنجىكى گرانبەهات ەدە، وەك ئەو ەى لە بىرىدا نىت.
گۆتیتیز: كامە گەنج؟

كاترىن: من، خۆشەو ىستە كەم، من. مە گەر بە زۆرى دەستت بەسەر مندا
نە گرتووە؟ (بىدەنگى)، چ بىرىرنكت لە بۆ من ەدە؟ بىرىار بەدە.
گۆتیتیز: (سەىرى دەكات و پۆدەچىتە بىر كەردنەو ەو ە)، زۆر باشە، تۆىش
لە گەل خۆم دەبەم.

كاترىن: لە گەل خۆتم دەبەىت؟ (گوماناوى و بە دلەپراو كىئە دەست بە
پىاسە كەردن دەكات)، بۆچى دەمبەى؟ بۆ ئەو ەى لە كۆشكە
مىژووىيە كەتدا سۆزانیيەك دابنىشىنى؟

گۆتیتیز: تا لە تەختى نووستنە كەى دايكەدا سۆزانى بخەو ىنم. (بىدەنگى)
كاترىن: نە گەر من نامادە نەبم؟ نە گەر من لە گەلت نەىەم؟
گۆتیتیز: با بزەنم چۆن نایەىت.

كاترىن: نەهاااا، كەواىە دەتەو ىت بە زۆر بمبەىت. بۆ ئەمە خەىالم
ناسوودە بوو. شەرمم لەو ە ەبوو كە بە پىنى خۆم لە گەلت بىم.

(بىئەنگى)، بۇچى ھەموودەم دەتەوتت نەو شتەى كە بە دل و مەيلەوۋە
پىتت دەبەخشىن، بە زۇرى بەدەستى بىتت؟
گۆتتت: بۇ نەوۋى لەوۋە دلنیا بىم كە بە دلەوۋە بە منيان بەخشىوۋە؟ (بەرەو
لاى نەو دەچىت)، سەيرىم بىكە، كاترىن، چى لە من دەشارىتەوۋە؟
كاترىن: (بە ھەلەشەيىيەوۋە)، من، ھىچ شتىك!
گۆتتت: ماوۋىيەكە تۆ ھەمان نەو كاترىنەى پىتتوۋ نىت. مەگەر وەكو
پىشان رەقت لە من نىيە؟
كاترىن: لە نىستارە دلنیا بە كە زۆر لىت بىزارم!
گۆتتت: دووبارە خەو دەبىنى كە دەمكوزى؟
كاترىن: شەوى دوو سى جار.
گۆتتت: بەلانى كەمەوۋە لەبىرت نەكردوۋە كە من تۆم تووش كرد و
كىشامىيە نىو نەم بەدبەختىيەوۋە؟
كاترىن: ھەرگىز.
گۆتتت: بە ناخۆشىيەوۋە ماچ و ھاوپرايىم بەرگە دەگرى؟
كاترىن: قىزم دىتەوۋە.
گۆتتت: زۆر باشە. نەگەر رۇژنىك بىكەوتتە بىرى نەوۋى كە لە باوۋەشى
مندا وەحالگۆر و گەوزە گەوز بىكەوتت و لەخۆچى و لاواز بىت، بە
خىرايى وەكو سەگ فرىت دەدەمە دەرەوۋە.
كاترىن: بەلام...
گۆتتت: من نىتر نامەوتت شتىك قبول بىكەم، تەنانەت دلوقانى ژنىكىش.
كاترىن: بۇچى؟

گۆتیز: بۇ نەۋەى زۆر لە پىۋىست قبولم كىردوۋە. ماۋەى بىست سالە
ھەموو شىكىيان لە پروى رحىم و بەزەببەۋە بە من بەخشىۋە، تەنانەت نەو
ھەۋاىەى كە ھەناسەى پى دەكىشم. دەبىت كەسى زۆل نەو دەستە ماچ
بكات كە خوداردنى دەداتى. لە ئىستا بە داۋە ببىنە چۆن پاشيان
دەخەمە! چ بەخشىن و كەرەمىك دەكەم!

فرانتیز: (دیتە ژوورەۋە)، نىردراۋى نوسقۇفى مەزن گەيشتوۋەتە
خزمەتتان.

گۆتیز: با بىتە ژوورەۋە.

هەر نهو که سانه له گه‌ل گۆهیر

گۆهیر: من (فۆکیر)م.

گۆتیز: من گۆتیزم و نه‌مه‌یش کاترینه.

گۆهیر: به‌خته‌وه‌رم که سلاو له‌وا سهرکردیه‌ک بکه‌م.

گۆتیز: به‌خته‌وه‌رم که وه‌لامی گۆهیرنکی وا ده‌وله‌مه‌ند ده‌ده‌مه‌وه.

گۆهیر: من هه‌لگری سی هه‌والی خوشم.

گۆتیز: نوسقۆفی مه‌زن سهرکه‌وتوو، براکه‌م مردوو، مال و مولکه‌که‌ی

به‌من گه‌یشتوو، نه‌وانه‌ن؟

گۆهیر: رینک وایه، زۆر باشه، من...

گۆتیز: که‌وایه‌با جه‌ژن بگێرین، ده‌ته‌وێت شه‌راب بخۆیته‌وه؟

گۆهیر: گه‌ده‌م به‌رگه‌ی شه‌راب ناگرێ من..

گۆتیز: نه‌م که‌چه‌زه‌ریفه‌تان ده‌وی؟ بۆ تێوه.

گۆهیر: به‌که‌لکی من نایه‌ت، تازه‌من پیر بوومه.

گۆتیز: کاترینه‌بینچاره‌که‌ی من، تۆی نه‌گه‌ره‌که. (روو له‌گۆهیر)، نه‌کا

منداله‌جه‌حیله‌کانت پێ باشتره‌بیته؟ هه‌ر نه‌و شه‌ویه‌کیکیان ده‌نیرمه‌ژیر

خیمه‌که‌ته‌وه.

گۆهیر: نا، نا! مندالی جوان نا! مندالی جوان نا! من...

گۆتیز: که‌واته‌پیاونکی زرت و زلت ده‌وێت؟ یه‌کیک شک ده‌به‌م که‌قه‌دی

دوو گه‌زه‌و رووخساری پر له‌موویه، هه‌روه‌کو دتوی بیابانی.

گوھیر: وای، نا! نیتر ئەمەیان نا!...

گوټیتز: بەدەر لەمە. من شانازیتان پێ دەبەخشم. (بە دەنگی بەرز)
فرانتیز! (فرانتیز دیتە ژوورەو)، فرانتیز، بەرپێریان دەبەن و بەدیتو
چادرگە کەدا دەیگەرینن و بریار دەدەن کە سەربازەکان ھاوار بکەن "ھەر
بژیت گوھیر!" و کلاوێکانیان ھەلدەدەنە ناسمانەو.

فرانتیز دەچیتە دەرەو.

گوھیر: سوپاسی دلۆقانیستان دەکەم، بەلام دەمویست لەگەڵ خودی
خۆتان کەمێک قسە بکەم.

گوټیتز: (بە سەرسوورمانەو)، مەگەر لەو کاتەوێ کە ھاوونەتە نێو ئەم
خێمەییو، چ دەکەن؟ (ناماژە بە کاترین دەکات)، ھاا، ئەو دەلێن؟ ئەمە
نازەلێکی مالییە. مەترسە، قسەکە ی خۆتان بکەن.

گوھیر: نوسقۆفی مەزن ھەموودەم لایەنگری ناشتی بوو و خۆتان
دەزانن کە بەرپرسی ئەم شەرە خودالیخۆشبوو براکەتان بوون...
گوټیتز: براکەم! (بە دەنگێکی توورە و تووندەو) ئەگەر ئەم پیرە کەرە
ھەلینە نابایەو..

گوھیر: بەرپێز، ریزتان ھەیە..

گوټیتز: بەلێ، ئەوێ گوتم لە بییری بکەن، بەلام تکایە ناوی براکەم لە
نێو قسەکانتاندا مەھینن. ئەو بەزانە کە من ماتەمگێری ئەوم.

گوھیر: نوسقۆفی مەزن برپاری ئەوێ ھەیە کە سەقامگیربوونەوێ
دووبارە ناشتی، بە بەخشینی لێخۆشبوونی گشتییەو بەکەنە جەژن.

گۆھیتیر: ئاغدەرىن، كەوا بىت دەر گاي بەندىخانە كان دەكەنەو؟

گۆھیتیر: بەندىخانە كان؟ نەخپىر، لە پىتى خودا!

گۆھیتیر: خەزى لەوئەھە خۇش بىم لە تاوانى نەو سەربازانە خۇش بىم كە

سزام داوون؟

گۆھیتیر: ھەلەتە نەمەيشيان پى خۇشە، بەلام لىخۇشبوونەكەى نەوان

رەھەندىكى گىشتگىرتى ھەپە. ئوسقۇفى مەزن خودازيارى نەوون كە

نەو لىخۇشبوونە بەر ھەموو رەھىتەكانى شارى وۆرمسىش بىكەوتت.

گۆھیتیر: سەبەرە! سەبەرە!

گۆھیتیر: ئوسقۇفى مەزن بىرپارىسان داوون نەم كىشە زوو تىپەرەيان لى

نەگرن.

گۆھیتیر: بىرۆكەپەكى زۆر باشە.

گۆھیتیر: كەواپە رازىن؟ بەو خىراپىيە؟

گۆھیتیر: تەواو رازىم.

گۆھیتیر دەستەكانى دەپەكتى ھەلدەسوتت.

گۆھیتیر: زۆر باشە، راستە. ئىو پىاونكى ژىرن. بەتەمان كەى دەست لە

گەمارۆكە ھەلگرن؟

گۆھیتیر: سەبىنى كارەكە تەواو دەپتت.

گۆھیتیر: سەبى كەمىك زوونە. ئوسقۇفى مەزن خودازيارى نەوون كە

لەگەل خەلكى شارەكە نەكەوتتە گوتوبىژەو. نەگەر سووپاكەى ئىو تە

چەند رۇژنىكى دىكە لە گەمارۋى شارەكەدا بەيلىنەنە، گۆتۈپلەرگە
ھاسانتر دەيىت.

گۆتۈز: راستە! باشە، كى گەرەكپەتى لە گەل ئەوان گۆتۈپلەر پەكات؟
گۆھىر: من.

گۆتۈز: كەي؟

گۆھىر: سەي.

گۆتۈز: شتى وا نايىت.

گۆھىر: بۇچى؟

گۆتۈز: كاترىن، پىنى بلىين؟

كاترىن: نەرى، جەرگە كەم.

گۆتۈز: تۇ پىنى بلى، من دلم نايەت، دەترسم زۇرى دلگران بەگەم.

كاترىن: گۆھىر، تا سەي ھەموو خەلكى شار مردوون.

گۆھىر: مردوون؟

گۆتۈز: ھەموويان.

گۆھىر: ھەموويان مردوون؟

گۆتۈز: ھەموو مردوون. ھەر ئەو شەو دەمرن. ئەم كىلە دەيىنى؟ ئەمە

كىلىلى شارە. تا كاترۋىرۋى دىكە دەست بە كوشتن دەكەين.

گۆھىر: ھەموويان؟ تەنانەت پارەدارەكانىش؟

گۆتۈز: تەنانەت پارەدارەكانىش.

گۆھىر: بەلام ئتو دەانتان نا بە لىخۇشبوونەكەي نوسقۇفدا..

گۆتۈز: نىستايىش ددانى پىدا دەنىم. نوسقۇفى مەزن كەوتووتە بەر

نېھانە كەرنەو و كەشىشە، ئەم دووانە ھەردووكيان ھۆكارى بەخشىن،

بەلام من بۇ بېخشم؟ خەلكى وۆرمس ئىھانەيان بە من نەكردووہ. نا،
نا، من سەربازم و ھەر لەبەر ئەوھىشە كە دەيىت بكوژم. لەبەر نەركەكەم
دەيانكوژم و نوسقوفىش بە پىي لىپرسراويىتەكەى دەيانبەخشىت.

ساتىك ھەموو يىدەنگ دەبن. دواتر گوھىر دەست بە پىكەنين دەكات.
سەرەتا كاترىن و پاشانىش گوٲىز پىدەكەنين.

گوھىر: (بە پىكەنينەوہ) ئىوہ ھەرتان لە گالتەيە.

گوٲىز: (بە پىكەنينەوہ) تەنيا ھەزم لەمەيە.

كاترىن: زۆر گالتەجارە، وانىيە؟

گوھىر: زۆر، و چاكىش سەرى لە سەودا دەردەچىت.

گوٲىز: سەودا؟

گوھىر: سى سالە كە من ياسايەكم بۆ خۆم داناوہ و بە پىي ئەو ياسايە

رەفتار دەكەم. ئەو بنەما و ياسايەيش ئەوھيە كە ھەر كەسەوہ و لە ھەر

كارىكدا بە دوای بەرژەوہندى خۆيەوہيە. ھەندى كەسى جياواز لە

بەرامبەر مندا، بۆ پاساوى رەوتارەكانيان، شەرافەتمەندانەترىن ھۆكارىان

ھىتاوئەتەوہ، بەلام من بەم گوٲىەم دەمبىست و لە گوٲىەكەى دىكەمەوہ

دەمكردە دەروہ و بە خۆم دەگوت: بەرژەوہنديان لە چىدايە؟

گوٲىز: ئەى ئەو دەمەى دەترانى بەرژەوہنديان لە چىدايە؟!

گوھىر: ئەو كاتە چوو مە نىو گوتوو پىژەوہ.

گوٲىز: نىستا تىگەيشتووى كە بەرژەوہندى من لە كوٲدايە؟

گوھىر: رىزتان ھەيە.

گۆتیز: له چیدایه؟

گۆهیر: هیور بن، نیوه سهر به گرووپینکن که ههڵکردن له گه‌لیان دژواره.
دهبیت ههنگاو به ههنگاو بهجیته پیشه‌وه.

گۆتیز: کام گرووپ و تاقم؟

گۆهیر: تاقمی خه‌یالپه‌رسته‌کان.

گۆتیز: واته کامانه؟

گۆهیر: سه‌رنج به‌رموون، من خه‌لکی دنیا به سهر سی گرووپدا دابه‌ش
ده‌که‌م: نه‌وانه‌ی که پاره‌ی زۆریان هه‌یه، نه‌وانه‌ی که هه‌یچیان نییه،
نه‌وانه‌ی که که‌میکیان هه‌یه. گرووپ‌ی یه‌که‌م ده‌یان‌ه‌وێت نه‌وه‌ی که هه‌یانه
بپارێزن، به‌رژه‌ه‌ندییان له‌وه‌دایه که بارودۆخه که هه‌ر به‌و شیوه‌یه‌ی که
هه‌یه به‌یه‌یلنه‌وه. گرووپ‌ی دووه‌م ده‌یان‌ه‌وێت نه‌و شته‌ی که نیانه به‌ده‌ستی
بێنن، به‌رژه‌ه‌ندییان له‌وه‌دایه که بارودۆخه که تێک به‌دن و بارودۆخ‌یکه
دیکه بێننه کایه‌وه که بۆیان به‌سوود بێت. هه‌ردووکی نه‌م گرووپانه
راستبێنن، که‌سانێکن که ده‌کرێت له‌گه‌لیان هه‌لکه‌یت، به‌لام گرووپ‌ی
سێه‌م ده‌یان‌ه‌وێت بارودۆخ و سیسته‌مه حازره که تێک به‌شله‌قێنن تا نه‌وه‌ی
که نیانه به‌ده‌ستی بێنن و له هه‌مان کاتدا ده‌یان‌ه‌وێت بارودۆخه حازره که
پارێزن تا نه‌وه‌ی که هه‌یانه له‌ده‌ستی نه‌ده‌ن. که‌واته نه‌و شته‌ی له
خه‌یالیاندا له‌نیوی ده‌بن، به‌ره‌وتار ده‌پارێزن، یا به‌پێچه‌وانه‌وه نه‌و
شته‌ی که به‌ره‌وکار پاراستوویانه، له‌ره‌وتاردا له‌نیوی ده‌بن. نه‌مانه
خه‌یالپه‌رسته‌کان.

گۆتیز: بێچاره به‌دبه‌خته‌کان. چۆن ده‌کرێت چاره‌سه‌ریکیان بۆ بکرێت؟

گۆھيتر: لەو ھو ھە كە بىيانخزىنىنە يەكئىك لە دوو گرووپە كەى دىكە ھە. نە گەر
پارە دارىيان بىكەىت، دەبنە پالېشت و لايەنگرى بارود ھۆخە حازرە كە.

گۆتتيز: كە واتە من پارە دار بىكەن، چىم دە دەنى؟

گۆھيتر: مال و مولكى كىتراد.

گۆتتيز: خۆ نە وانە تان پىشتەر دابو ھە من.

گۆھيتر: راستە، بە لام لە بىرتان بىت كە نە وانە نە مانە تى دلۆفانى و

بەخشىشى ئوسقۇفى مەزنن.

گۆتتيز: ناسو ھە بن كە لە بىرى ناكەم، نىتر چى؟

گۆھيتر: براكە تان قەرزار بو ھە.

گۆتتيز: بىچارە.

بە پەنجە كانى نىشانەى خاچ لە سەر خۆى دە كىشىت و ھۆن ھۆن دە ست

بە گريان دە كات.

گۆھيتر: چى پروویدا؟

گۆتتيز: ھىچ نە بو ھە، سروشتى بنە مالەىى بو ھە. دەى؟ دە تانگوت كە

براكەم قەرزار بو ھە.

گۆھيتر: نىمە دە تەوانىن قەرزە كانى بە دىنە ھە.

گۆھيتر: نە مە لە بەرژە ھەندى من نىيە، چونكە نە مە دە ھىست قەرزە كەى

بە دە ھە ھە. نە مە لە بەرژە ھەندى قەرز دە ھە كانىە تى.

گۆھيتر: داھاتىكى سالانەى نرىك بە ھەزار پوولى زىرت پى چۆنە؟...

گۈنۈڭ: سەرىيازە كىنەم چى؟ ئەگەر ئەپانەت بە دەستى خالى بۇ
سالە كاتىيان بىگەر شەمە؟

گۈنۈڭ: ھەزار پۈولى زىرى دېكە تا لەنپۇ سەرىيازە كاتىيا داپەش بىكەن
بەسە؟

گۈنۈڭ: زىادەشە.

گۈنۈڭ: كەوانە رازىن؟

گۈنۈڭ: نا.

گۈنۈڭ: دور ھەزار پۈول وەكو داھانى سالانە؟ سى ھەزار بەلام لەمە
زىاتر مەپسەر نايت.

گۈنۈڭ: كەس پارەى لە نىپۇ داوا نەكردوۋە؟

گۈنۈڭ: كەوانە چىت دەرت؟

گۈنۈڭ: دەمەرت شار بىگرم و ورتانى بىكەم.

گۈنۈڭ: باشە گرتى شارەكە نەمە شىنكە بۇچى دەخانەرت ورتانىشى
بىكەن؟

گۈنۈڭ: چۈنكە ھەمىوان دەپانەرت بىپارتۇم.

گۈنۈڭ: (راچلە كارا). وانە من ھەلەم كرددوۋە...

گۈنۈڭ: نەرىن گىبانە كەمما تۇ نەتوانى بەرۇمىدەپە كەى من لىك بەدەنەمە
بالا بزانى بەرۇمىدى من لە چىدەپە؟ بىلۇزىرە دەى و بىلۇزىرە دەى
بەلام خىزا بىكە. دەيت تا كاترەمىرنكى دېكە دۇزىيىتتەمە. ئەگەر تا نەم
كانە دەزووانە نەدۇزىتتەمە كە سىرۇقىلەى بوونم بەجۈولە دەخەن ناچارى
دەكەم بە نىپۇ كۇلانە كانى شاردە برۇيت تا گرتىبەرسونى بەكە بەكەى
خانۇۋەكان بىيىت.

گۆتتیز: سەربازەکانم چى؟ ئەگەر ئەيانەوتت بە دەستى خالى بۆ
مالەکانيان بگەرئىتەو؟

گۆھىر: ھەزار پوولى زېرى دىكە تا لەنىو سەربازەكانتدا دابەش بکەن،
بەسە؟

گۆتتیز: زياديشە.

گۆھىر: كەواتە رازىن؟

گۆتتیز: نا.

گۆھىر: دوو ھەزار پوول وەكو داھاتى سالانە؟ سى ھەزار، بەلام لەمە
زىاتر مەيسەر نايىت.

گۆتتیز: كەس پارەى لە نىوہ داوا نەكردوو؟

گۆھىر: كەواتە چىت دەوتت؟

گۆتتیز: دەمەوتت شار بگرم و وىرانى بکەم.

گۆھىر: باشە گرتنى شارەكە نەوہ شتىك، بۆچى دەتانەوتت وىرانىشى
بکەن؟

گۆتتیز: چونكە ھەمووان دەيانەوتت بىپارىزم.

گۆھىر: (راچلەكاو)، واتە من ھەلەم كرددووہ...

گۆتتیز: نەرى گيانەكەم! تۆ نەتوانى بەرژەوہندييەكەى من لىك بەدەيتەوہ!
ياللا بزىانم، بەرژەوہندى من لە چىدايە؟ بىدۆزەوہ! دەى وەيدۆزەوہ دەى!
بەلام خىرا بکە، دەيتت تا كاترمىرىكى دىكە دۆزبىتتەوہ، ئەگەر تا ئەو
كاتە دەزووانە نەدۆزىتەوہ كە مرۆقىلەى بوونم بەجوولە دەخەن، ناچارت
دەكەم بە نىو كۆلانەكانى شاردا برۆيت تا گرتىبەربوونى يەكە يەكەى
خانووہكان بىينىت.

گۆھىر: ئىۋە خىيانەت لە بىرۋاي ئوسقۇفى مەزن دەكەن.
گۆتتېر: خىيانەت؟ بىرۋا؟ ئىۋە ھەمووشان لە يەك جۇرە كووتالان، ئىۋە
راستىبىنەكان، كاتىك ئىتر نازانن چ بلىن، وشەكانى خەيالپەرەستەكان بە
كار دەھىتن.

گۆھىر: نەگەر شارەكە وئىران بىكەن، مال و مولكى براكەتان پىتان
ناگات.

گۆتتېر: بۇ خۇتانى ھەلگىرن! گۆھىر، بەرژەۋەندى من لەۋەدا بوو كە نەم
مال و مولكە ۋەدەست يىتم و پاشان لەۋىندا بۇيىم، بەلام من ۋەكو تۇ دلىيا
نىم كە مرۇف ھەر شتىك دەكات لە رىنگى بەرژەۋەندىخودازىيەۋە يىت.
بىرۇن بۇ خۇتانى ھەلگىرن تا ئوسقۇف بىكاتە ھەر شوئىنكى
نەنالەبارترى! من براكەم كىردە قوربىانى ئوسقۇفى مەزن و ئىستا
گەرەكتانە لەسەر گىيانى بىست ھەزار بەرەلا خۇش بىم؟ من دانىشتوانى
ۋۇرمىس دەكەمە قوربىانى رۇحى براكەم، نەو شەۋ ھەموويان بە شانازى
نەۋەۋە دەبىنە خۇلەمىش، بەلام با يىنە سەر مال و مولكى "ھايدنشتام!"
نەگەر ئوسقۇفى مەزن ھەزى لىيە با بېچىتە نەۋى و خۇى لە دنيا دور
بىخانەۋە و خۇى بە كشتوكالەۋە سەرقال بىكات. گومانىشم لەۋە ھەبە
پىۋىستى بەم كارمىش ھەيىت، چونكە من دەمەۋىت نەۋ شەۋ ماىەپوۋچى
بىكەم. (يىدەنگى) فرانتىز، (فرانتىز دىتە ژوورەۋە)، نەم بەرپىزە راستىبىنە
بىبە و فەرمان بىكە رېئى سەربازى لى بگىرن و دواتر پاش نەۋەى چوۋە
نىۋ خىمەكەيەۋە، بە توۋندى دەست و پىنى بېستەۋە.

گۆھىر: نا! نا! نا!

گۆتتېر: چى بوو؟

گۆھیر: من جوومگه نازارم هديه، تهنافه کانتان دهه مکوژیت. ده تانه ویت
به لیتی شهره فتان بده می که پی له خیمه کم ناخه مه دهره وه؟
گۆتیز: به لیتی شهره ف بده می؟ بهرژه وهندی هه نوو که یی تو له وه دایه که
به لیتی شهره فم بدهیتی، به لام بهرژه وهندی دواتری تو له وه دا دهییت که له
زیر قهولی شهره فه که ت به چیتته دهره وه. برۆ فرانتیز، گرنگانیش به
تووندی بیهسته.

فرانتیز و گۆھیر ده چنه دهره وه. هه له و کاته دا هاواری (هه بری
گۆھیر) سه ره تا له نیزی که خیمه که و دواتریش له دوورتره وه بهر گوی
ده که ویت تا ورده ورده کپ دهییت.

گۆتیتز، کاترین، هیрман (بە حەشاردراوی)

گۆتیتز: بژی گۆهیڕ! (بە قاقا پێدەکەنیت)، مائناوا مائ و مولکە
خۆشەویستە کەم! مائناوا نە ی کێلگەکان و نە ی ڕووبارەکان! مائناوا نە ی
کۆشکە کە!

کاترین: (بە پێکەنینەو) مائناوا نە ی مائ و مولک! مائناوا نە ی
کۆشک! مائناوا نە ی وئەکانی بنەمالە!

گۆتیتز: حەسرەتی مەخۆ! لەوی وەها بیتاقەت دەبووین کە دیقمان دەکرد.
(بێدەنگی) پیری خەلە فاو! (بێدەنگی) نە دەبوو لە پێشیدا شاتوشووت
بکات و توورەم بکات!

کاترین: دلگرانی؟

گۆتیتز: بە تۆ چی؟ (بێدەنگی) وا پێدەچیت خراپە هەمووان دلگران
دەکات، و پیش لە هەموو کەس، نەوێ کە خراپە کە دەکات.

کاترین: (بە کەمڕوویە کەو) نەوێ هات و شارت نە گرتبا، چ دەقەوما؟

گۆتیتز: نە گەر شارە کەم نە گرتبا، تۆ دەبوویتە خاوەنی کۆشک.

کاترین: مەبەستم نەوێ نەبوو.

گۆتیتز: کەواتە بیری لێ مەکەرەوێ و دلخۆش بە بەوێ کە دەستی
بەسەردا دەگرم.

کاترین: ناخر بۆ چی؟

گۆتیتز: بۆ نەوێ کە کارێکی خراپە؟

گۆھیر: من جوومگەنازارم ھەبە، تەنافەكانتان دەمكوژیت. دەتانهوئت
بەلئینی شەرەفتان بەدەمی که پی له خیمەکم ناخەمە دەرەوہ؟
گۆتیر: بەلئینی شەرەف بەدەمی؟ بەرژەوہندی ھەنووکەیی تۆ لەوہدایە کہ
بەلئینی شەرەفم بەدەیتی، بەلام بەرژەوہندی دواتری تۆ لەوہدا دەبیت کہ لە
زیر قەولی شەرەفەکت بەجیتە دەرەوہ. بپرۆ فرانتیز، گرنکانیش بە
تووندی بەستە.

فرانتیز و گۆھیر دەچنە دەرەوہ. ھەر لەو کاتەدا ھاواری (ھەر بژی
گۆھیر) سەرەتا لە نێزیک خیمەکە و دواتریش لە دوورترەوہ بەر گوی
دەکەوئت تا وردە وردە کپ دەبیت.

گۆتیتز، کاترین، هیрман (بە حەشاردرای) (بە حەشاردرای)

گۆتیتز: بژی گۆهیر! (بە قاقا پێدەکەنیت)، مائناوا مال و مولکە
خۆشەوێستە کەم! مائناوا ئەم کینگەکان و ئەم ڕووبارەکان! مائناوا ئەم
کۆشکە کە!

کاترین: (بە پێکەنینەوه) مائناوا ئەم مال و مولک! مائناوا ئەم
کۆشک! مائناوا ئەم وێنەکانی بنەمالە!

گۆتیتز: حەسرەتی مەخۆ! لەوی وەها بێتاقەت دەبووین کە دیقمان دەکرد.
(بێدەنگی) پیری خەلە فاو! (بێدەنگی) نەدەبوو لە پێشمدا شاتوشووت
بکات و توورەم بکات!

کاترین: دلگرانی؟

گۆتیتز: بە تۆ چی؟ (بێدەنگی) وا پێدەچیت خراپە هەمووان دلگران
دەکات، و پیش لە هەموو کەس، نەوهی کە خراپە کە دەکات.

کاترین: (بە کەمڕوویە کەوه)، نەوه هات و شارت نە گرتبا، چ دەقەوما؟

گۆتیتز: نە گەر شارە کەم نە گرتبا، تۆ دەبوویتە خاوەنی کۆشک.

کاترین: مەبەستم نەوه نەبوو.

گۆتیتز: کەواتە بیری لێ مەکەرەوه و دلخۆش بە بەوهی کە دەستی
بەسەردا دەگرم.

کاترین: ناخر بۆ چی؟

گۆتیتز: بۆ نەوهی کە کارنکی خراپە؟

كاترين: دەى بۇچى دەتەونت خراپە بىكەيت؟
گۆتتیز: چونكى باشەيان كرددووه.

كاترين: كى كرددووبەتى؟

گۆتتیز: خودای گەوره. كارى من پىلاتدانان و داهینانە. (هاوار دەكات).
هۆى، قوماندانار "شانە" نامادە بىكەن. خیرا!

گۆتتیز لە دەرگای خیمەكە دەوستیت و سەیری دەروە دەكات.

كاترين: سەیری چى دەكەى؟

گۆتتیز: شار، (بیدەنگى) بىر لەو دەكەمەووە كە ئەو شەو مانگەشەووە بوو
یا نا.

كاترين: كەى؟ كوی؟...

گۆتتیز: پارسال كە دەمویست شارى (هالە) بگرم. شەونكى وەكو ئەو
شەو بوو و لە نێو دەرگای خیمەكەمدا وەستا بووم و سەیری بورجى سەر
قەلای شارەكەم دەكرد. كە بەیانى داها، هیرشمان كرد، (دەگەریتەووە و
بەرەو پرووى كاترين دەچیت)، هەر چۆنیک بینت، تا ناشكرا نەبووە من
بۆی دەردەچم. سواری نەسپ دەبم و مائناوا.

كاترين: تۆ.. دەپۆى؟

گۆتتیز: سبەى بەر لە نیوەرۆ، بە هیچ كەسیش نالیم.

كاترين: ئەى من؟

گۆتتیز: تۆ؟ كوونە لووتت بگەرە و دووعا بىكە كە با لەوتووە نەبەت.
(قوماندانار دیتە ژوورەووە)، دوو هەزار پیاوی چەكدار لە هیزی (وۆلفمار)

و (ئۆلۈش) نامادە بن تا نيو كاترۇمىرى دىكە لە گەلما بىن. دەپت
سووپا كەي دىكەيش لە حالى نامادە باشى بن. دەپت ھەموو ئەمانە لە
تارىكى و بە يىدەنگى بەرپتوۋە بچن. (قووماندار دەپتە دەرەۋە. تا
كۆتايى پەردەكە، دەنگى نزمى نامادە بوونى سووپا بەر گوى دەكەوتت.)
كەواتە، گيانەكەم، تۆ نايىتە خاۋەنى كۆشكەكە.

كاترىن: دەترسم نەبم.

گۆتتيز: مە گەر زۆر بەھيوا بووى؟

كاترىن: بەلانى كە مەۋە باۋەرىشم نەبوو.

گۆتتيز: بۇچى؟

كاترىن: چونكە تۆ دەناسم.

گۆتتيز: (بە ھاۋار كەردنەۋە) تۆ، تۆ من دەناسى؟ (دەۋەستىت و پىدەكەنىت)
رەنگىشە. رەنگە رەفتارە كانم جىگەي پىشېنى بن. (يىدەنگى) رەنگە
بۇ نەۋەي من بناسى رى و شوئىنىكت ھەيە و پىلانگەلىك دادەپرىت:
دەمخەيتە ژىر چاۋدىرىيەۋە، سەيرم دەكەي، لە بچوۋكتىن جوۋلەم
دەنۆرى.. (سەيرى دەكات)، ۋەرە سەر تەختەكە.

كاترىن: نا.

گۆتتيز: دەلىم ۋەرە، دەمەۋىت عەشقبازى بىكەم.

كاترىن: ھىچ كات نەمبىنىبوو ئەۋەندە سوور بىت (گۆتتيز بە توۋندى
شانەي لە باۋەش دەگرتت) و نەك ئەۋەندەيش عەجوول. چى رۋویداۋە؟

گۆتتيز: دلەراۋكى پىاۋ ھەلدەنىت.

كاترىن: تۆ دلەراۋكىت ھەيە؟

گۆتیتز: نەرى (خۆى دەخزىنىتتە سەرەوۈە و لەسەر تەختە كە دادەنىشىت،
پشتى لە نە فسەرە خۆوشاردراوۈە كەيە)، يالا وەرە!

كاترىن بەرەو لای دەچىت و بە تووندى پالى پتوۈ دەنىت و لە شوئى
خۆى دايدەنىشىنىتتەوۈە.

كاترىن: هاتم، نەرى، من ھى تۆم، بەلام سەرەتا پىم بلى كە چارەنوسى
من چى لى دىت؟

گۆتیتز: كەى؟
كاترىن: لە سبەينىتەوۈە.

گۆتیتز: من چووزانم، ھەر شتىك دلت بخودازت.
كاترىن: واتە.. ژنىكى ھەرزە.

گۆتیتز: دەى، بەلى. بە پرواى من باشتىن رىنگە ھەر نەمەيدە، وا نىيە؟
كاترىن: نەى نە گەر ھەزم لەو نەيىت؟

گۆتیتز: گە مژەيەك وەدۆزە تا ھاوسەر گىرىت لە گەلدا بكات.
كاترىن: تۆ چ دەكەى؟

گۆتیتز: دووبارە دەبمەوۈە كرىنگرتە. دەلىن ھۆسىتەكان "پەپرەوانى (جان ھوس
Jean Huss) ى پرۆتستانى ناودارى خەلكى چىك كە بە برىارى كلنيسە لە نىو
ناگردا بە زىندووى سووتىنرا (۱۴۱۵) "بىتاميان كىردوۈە و دەچم تەمىيان
دەكەم.

كاترىن: منىش بىبە.
گۆتیتز: كە چت لى بكەم؟

كاترين: رۇژىك ھەر دېت كە پېويستت بە ژن بېت، بۇ نمونە ئەو كاتەى
كە مانگەشەو و دەتەوتت شار بگريت و پارايت و ھەست بە عەشق
دەكەى.

گۆتتيز: ھەموو ژنەكان وەكو يەكن. ھەركاتىك ھەزم لىبىتت پىاوەكانم دە دە
بۆم دىنن.

كاترين: (لە ناكاوئىكدا بە ھاوارەو)، من نامەوتت!

گۆتتيز: تۆ ناتەوتت؟

كاترين: من دەتوانم بۆت بېمە بىست ژن يا سەد ژن. ئەگەر بتەوتت،
دەتوانم خۆم بکەمە ھەموو ژنانى دنيا. لەسەر زىنى ئەسپەكەت سوارم
بکە و بېمە. قورس نىم، ئەسپەكەت ھەست بە قوورسى من ناكات.
دەمەوتت سۆزانى مالمەكەى تۆ بىم.

خۆى بە گۆتتيزەو دەنووسىتت.

گۆتتيز: چى بوو؟ (بىدەنگى، سەيرى كاترين دەكات، لە ناکاو بە بى
پىشەكى..) گووم بە! لەبرى تۆ من شەرم دامدەگرى!

كاترين: (بە كرەوزانەو و پارانەو) گۆتتيز!

گۆتتيز: من بەرگەى ئەو ناکرم، كە بەم شىۋەيە سەيرم بکەى. واديارە
تۆ لەو كۆنە سۆزانى پىسانەى كە دووبارە دەتوانى پاش ھەموو ئەو
بەلایانەى كە بەسەرمدا ھىناوى، خۆشت بوئم.

كاترين: (به هاوار هاوار) من خۇشام ناوئيت، سوتند دەخۇم كە خۇشام
ناوئيت! نە گەر خۇشيشم ويستباي ئەوا تۇ هيچ كات نەتدەزاني! بەلام
چ جياوازييهكى بۇ تۇ ھەيە كە كەسيك خۇشتى بوئت و پئت نەلئت؟
گوتتيز: بە كەلكى چى دئت كە خۇشتان بوئم؟ نە گەر تۇ منت خۇش
بوئت ئەوا چيژەكەي بەر تۇ دەكەوئت نەوەك من. ون بە، گەند وگوو!
نامەوئت سوودم ليوەر گرن.

كاترين: (به هاوارەوہ) گوتتيز! گوتتيز! بە جيئم مەھئلە! ئيتر من كەسم لەو
دنيايە نيبە!

گوتتيز ھەولئ نەوہ دەدات لە خيئمەكەي فرئيداتە دەرەوہ. كاترين خۇي بە
دەستە كانييەوہ دەنووسئيت.

گوتتيز: دەرؤى يان نا؟
كاترين: خوت ويستت، گوتتيز! تا چاوت كوئر يئت! (ھيرمان لە
ھەشارگەكەي وەدەردەكەوئت و دەست بە خەنجەر ھيرشى دەكاتە سەر)،
ناي، خيراكە!

گوتتيز: (دەگەرئتەوہ و مەچەكى دەستى ھيرمان دەگرئت)، فرانتتيز!
(سەربازەكان دئنە ژوورەوہ، گوتتيز پئدەكەئيت)، دواجار منيش توانيم
يەكيك زۇر توورە بەم.

ھيرمان: (روو لە كاترين) گەند وگوو! خانين!

گۆتتیز: (روو له کاترین)، تۆ هاودهستی بووی؟ خوشم لهوه هات!
زۆریشم خوش لی هات! (دهست به چهنه گهی کاتریندا دینیت) نهم پیاوه
ببهن... نیستا چاره نووسی دیاری دهکهم.
سهربازه کان هیрман دهبهنه دهرهوه. ساتیک به ییدهنگی تیده په ریت.

کاترین: چی لی دهکهی؟

گۆتتیز: من ناتوانم لهو کهسانه توورپه و دلگیر بم که دهیانه ویت بمکوژن.
باش دهزانم که حالیان چۆنه. تهنیا فرمانی نهوه ددهم که ههیکه له
زله کهی وهکو بهرمیل کونکون بکهن، نهکا خۆیشی ههر وهکو بهرمیله؟
کاترین: چی له گهل من دهکهی؟

گۆتتیز: راست دهکهی دهیت سزای تۆیش بدهم.

کاترین: ناچار نیت.

گۆتتیز: بۆچی؟ (ییدهنگی) زۆرئک له سهربازه کانم ههن که به بینی تۆ
دهمیان پر دهیت له ناو. تۆیان به دیاری ددهمهی. دواتر، نه گهر زیندوو
مایتهوه، سهربازئکی سیفیلیسی (هالۆقی) * ددهدۆزمهوه که چارئکی
کوئر بیت و دواتر به کهشیشی وۆرمس دهلیم تۆی لی ماره بکات.
کاترین: باوهر ناکهم.

گۆتتیز: باوهر ناکهیت؟

کاترین: نا، تۆ شهرف.. تۆ نهو کاره ناکهیت. من دلنیام. من دلنیام!
گۆتتیز: نایکهم؟ نا؟ (هاوار دهکات) فرانتیز! فرانتیز! (فرانتیز به دوو
سهرباز دیته ژوورهوه)، وه دهردی بووکه خان بگه، فرانتیز.
فرانتیز: کامه بووکه خان؟

گۆتۈر: كاترىن.. سەرەتا بە شان و شكۆ و سەنئەت دەيدى بە ھەموو
سەربازەكان، دواتر...

* كەسپك كە تووشى نەخۇشى ترسناكى كۆنەندامى زاوزى بوويتت *

هەر ئەو کەسانە لە گەڵ ناستی

ناستی دیتە ژوورەو، دەچیت بەرەو لای گۆتیز و شەپلاخیکى لە گۆنى
دەسروئى.

گۆتیز: ھۆی، پیاو، چى دەکەى؟

ناستی: لە بن گۆت دەدەم.

گۆتیز: خۆیشم تێدە گەم. (دەیگریت و دەیووستینیت) تۆ کىیت؟

ناستی: ناستى نانهوا.

گۆتیز: (روو لە سەربازەکان)، ناستییە؟

سەربازەکان: بەلێ، خۆیەتى.

گۆتیز: بە گیانى خۆم دەستکەوتیکى باشم گرتوو.

ناستی: تۆ منت نە گرتوو، خۆم هاتووم.

گۆتیز: وا ھەژمار بکە. نەنجامەکەى یەکە. نەورۆ خودا چاکەى زۆرى

لەبەرامبەر کردوومە. (سەیری ناستى دەکات)، کەواتە ئەمە خودى

ناستیە، سەرکردەى سۆلکەرەکانى ئالمانىا. تۆ ھەر ئەوھى کە بیرم لى

دەکردەو، سارد و وشک وەکو تەقوا.

ناستی: من دژکار و پاک نیم. رەنگە منداڵەکانى ئیمە وایان لى ییت،

بەو مەرجەى ئەوئەندە خۆن بریژین تا مافی شکۆمەندییان پى ببەخشین.

گۆتیز: تێدە گەم: تۆ پێغەمبەرى!

ناستی: ۋە ھەممۇ خەلكى.

گۆتتیز: بە راست؟ كەوايە منىش پىغەمبەرم؟

ناستی: ھەر قسەيدەك نىشانەيدەك لە خوداۋە، ھەر قسەيدەك ناخپوۋەرى
ھەممۇ راستىيەكانە.

گۆتتیز: نافەرىن! كەواتە لەۋە بەدۋاۋە دەيىت ناگادارى قسەكانم بىم.

ناستی: چ سوۋدى بۆت ھەيدە؟ تۆ ناتوانى ھىچ نەلىنى و ھەر
شەتەكەش بلىنى نىشانەيدەك لە خودا و بەيانكەرى ھەممۇ راستىيەكانە.

گۆتتیز: زۆر باشە. نىستا ۋەلامى پىرسىيارەكانم بەدۋە و ھەول بەدەكە
ھەممۇ راستىيەكان نەلىنى، دەنا ھىچ كات ناگەينە كۆتايى. كەوايە تۆ
ناستى پىغەمبەر و نازەۋايت؟!

ناستی: بەلى، منم.

گۆتتیز: دەيانگوت كە تۆ لە ۋۆرمىسى؟!

ناستی: لەۋى ھاتمە دەرۋە.

گۆتتیز: نەۋ شەۋ؟

ناستی: بەلى.

گۆتتیز: بۆ گوتويىز لە گەل من؟

ناستی: بۆ نەۋەى يارمەتى كۆبەكەمەۋە و لە پىشترا ھىرشت بەكەمە سەر.

گۆتتیز: بىرۋەكەيەكى زۆر باشە. چۆن بوو كە روانگەى خۆتت گۆرى؟

ناستی: كاتىك كە لە چادرگەكە تىدەپەرىم، گونم لىبوو كەسىكى
دۇخمان شارەكەى داۋەتە دەستان.

گۆتتیز: دلىيام دوۋكەلىكى ناخۆش لە كەلەت بەرز بوۋەۋە؟

ناستی: بەلى، زۆر ناخۆش.

گۆتتیز: دەي، دواتر؟

ناستی: لە سەر بەردەنگ لە پشت خێمەگەوه وایشتیبوو، ئێشیم کە خێمەگە
پووناک بوووه و سێبەری سزۆفەکان گەشتە جوولە، لەو کاتەدا فەرمانم
پنکرا کە یخە لات و قسەت لە گەل بەگم.

گۆتتیز: کێ ئەو فەرمانەي پێی کردیت؟

ناستی: دەتەوت کێ کردیشتی؟

گۆتتیز: بەلێ، نەری بە راست کێ کردویشتی؟ چ پناوێکی بەختەوه،
فەرمان گەپشتە تۆ و تۆ دەزانێ کە کێ فەرمان دەدا، فەرمانیش
دەگاتە من، بۆ نمونە بۆ ناگرتیبەرەانی شاری وۆرەس، بەلام من ناتوانم
لەوه ئێبگەم کە کێ ئەو فەرمانەي داوه، (بێدەنگی) ئایا خودا فەرمانی
کرد تا لە بن گوێم بەدیت؟

ناستی: بەلێ.

گۆتتیز: بۆچی؟

ناستی: نازانم. ڕەنگە لەبەر ئەوه ییت تا لۆکە لە گوێنگات دەریێنم.

گۆتتیز: بۆ هێتانی کەلە سەری تۆ دەباری دەهەن، ئایا خودا ئەمەپشی
پێی گوتوویت؟

ناستی: خودا پێویستی بەوه نەبوو تا پێم بەنێت، من هەموو دەم زانیومه
کە چارەنوسم چیه.

گۆتتیز: نەری، لەبیرم نەبوو کە تۆ پێغەمبەری و عیلمی غەیبیت پێیه.

ناستی: پێویست بە عیلمی غەیب ناکات، کەسانی وەکو ئێمە بە دوو
رینگ دەسرن، ئەوانەي کە خۆیان دەهەن بە دەستەوه لە برساندا دەسرن و

گۆتیتیز: دەى، دواتر؟

ناستى: لە سەر بەردىك لە پشت خىمەكەو دەنىشتبووم. بىنىم كە خىمەكە
پرووناك بوو، و سىبەرى مرقۇفەكان كەوتنە جوولە. لەو كاتەدا فەرمانم
پىنكرا كە بىمە لات و قسەت لە گەل بكەم.

گۆتیتیز: كى ئەو فەرمانەى پىن كەردىت؟

ناستى: دەتەوتت كى كەردىتتى؟

گۆتیتیز: بەلى، ئەرى بە راست كى كەردووتتى؟ چ پىاونكى بەختەوەرە.
فەرمان گەيشتە تۆ و تۆ دەزانى كە كى فەرمان دەدات. فەرمانىش
دەگاتە من، بۆ نمونە بۆ ناگرىتیبەردانى شارى وۆرمىس، بەلام من ناتوانم
لەو تىبگەم كە كى ئەو فەرمانەى داو. (بىدەنگى) نایا خودا فەرمانى
كەرد تا لە بن گوتم بەدەيت؟

ناستى: بەلى.

گۆتیتیز: بۆچى؟

ناستى: نازانم. رەنگە لەبەر ئەوە بىت تا لۆكە لە گوئكانت دەرىنم.
گۆتیتیز: بۆ هینانى كەللە سەرى تۆ ديارى دەدەن. نایا خودا ئەمەيشى
پىن گوئووت؟

ناستى: خودا پىوستى بەو نەبوو تا پىم بلىت.. من هەموودەم زانىومە
كە چارەنوسم چىيە.

گۆتیتیز: ئەرى. لەبىرم نەبوو كە تۆ پىغەمبەرى و عىلمى غەيبت پىيە.

ناستى: پىوست بە عىلمى غەيب ناكات. كەسانى وەكو ئىمە بە دوو
رینگە دەسرن، ئەوانەى كە خۆيان دەدەن بە دەستەو لە برساندا دەسرن و

ئەوانەى كە خۇيان ئادەن بەدەستەۋە دەچنە بن قەنارە، لە دوانزە سالىيەۋە
دەزانى كە خۇ دەدەى بە دەستەۋە يان نا.

گۆتتېر: زۇر باشە، ئىستنا زوو بەسەر پىتمدا بىگەۋە.

ناستى: بۇچى؟

گۆتتېر: ئاخىر بۇ شەۋەى رەحمى من بىجوۋلىنى. ئايا خودا لەم بارەۋە

فەرمانىكى پى نەكردەۋى؟

فرانتېر، چەكەكانى لە پى گۆتتېر دەكات.

ناستى: نا، تۇ بەزەيىت نىيە، خودايش رەحم و بەزەيى نىيە، من كە لە

رۇزى وادەدراۋدا رەحم بە ھىچ كەس ناكەم، بۇچى داۋاي بەزەيى و

رەحم لە تۇ بىكەم؟

گۆتتېر: (ھەلدەستىتە سەر پى)، كەۋايە بۇچى ھاتوۋى بۇ ئىرە؟

ناستى: بۇ والاكردىنى چاۋەكانت، براكەم.

گۆتتېر: ۋاي لەم شەۋە سەيرە كە ھەموو شتىك ۋەجۇش ھاتوۋە. خودا

لەسەر زەۋى ھەنگاۋ ھەلدەھىنىتتەۋە، خىمەكەم بوۋتە ئاسمانى پىر شۆلە

نەستىرە و نەمەيش جوانترىن نەستىرەى كشاۋ، ناستى پىغەمبەرى نانەۋا

كە ھاتوۋە تا دىدەم بىكاتەۋە. كى باۋەر دەكات بۇ پاراستنى شارنىكى

بىست و پىنج ھەزار كەسى، نەرد و ئاسمان ۋە زەحمەت بىكەۋىت؟ نەرى

بەراست، نانەۋا، كى دەسەلمىنى كە تۇ نەبوۋىتە داردەستى شەيتان؟

ناستى: كاتىك كە خۇر لىت دەدات، كى پىت دەسەلمىنى شەۋ نىيە؟

گۆتتیز: شەو كە خەون بە خۆرەو دەپپىنى، كىن بۇت دەسلەپتىن پۇرۇش؟
چى دەلىجى لە بارەى نەوەى كە منىش رەنگە خودام لە خودا بىنىپىت
و لەووە بەرپار و فەرمانىم وەرگرتىپت؟ ھا؟ لەم كاتەدا خۆرى من
لەبەرامبەر خۆرى تۆ چى دەگرتت، پودە پودە بوونەوەى خۆر لە گەل
خۆر. (بىتەنگى)، بنۆرە، ھەموو لە دەستى مندا نەسىر بوونە، ھەموو
لەم ژنە كە دەپويست من بكوژىت تا نىردراوى ئوسقۇلى مەزن و تۆى
پاشاى سوالكەران. دەستى خودا پەردەى لەسەر پىلانەكان ھەلعالى و
تاوانبارانى ريسوا كرد. لەو مەيش گرىنگتت، بەگنىك لە خزمەتكارە
تايبەتەكەى خۆى نارد تا لە لاين خوداوە كىلى شارم بەداتت.

ناستى: (بە دەنگىكى گۆراو، تووند و وشك)، بەگنىك لە خزمەتكارە
تايبەتەكانى نەو؟ كامەيان؟

گۆتتیز: چ سوودىكى بۆ تۆ ھەبە. تۆ كە شتىكى وا لە تەمەنت
نەماوەتەو. يالا ددان بەو دەا بنى كە خودا لە گەل منە.

ناستى: لە گەل تۆ؟ نا.. تۆ پىاوى خودا نىت، زۆرىش ھونەركارى
بەكەى، مېشھەنگونى خوداى.

گۆتتیز: تۆ چى دەزانى؟
ناستى: پىاوانى خودا يا دەشكىنن يا بەرھەف دەكەن، بەلام تۆ
دەھىلىتەو؟

گۆتتیز: من؟
ناستى: تۆ ناشۆ بەرپا دەكەى و ناشۆيش باشتىن خزمەتكارى
رىنكخستنى نەم بارودۆخەبە. تۆ بە خيانەتكردن لە كىنراد، كە لە پىاوى و
پالەوانىت يېھىز كرد و نھۆ بە وىرانكردننى وۆرمس، چىنى ناوەند يېھىز

دەكەي. ئەو سوۋدى بۇ كى دەپت؟ بۇ بەھىزەكان؟ تۇ خزمەتكارى
بەھىزەكانى، و ھەر كارىك بىكەي دووبارە خزمەتكارى ئەوانى. ھەر
دووخانىكى بى پىلان، لاوازەكان لاوازىر دەكات و دەولەمەندەكان
دەولەمەندتر دەكات و ھىز و دەسەلاتى بەھىز و دەسەلاتداران زياتر دەكات.
گۆتتېز: كەواتە من ھەر شتىكىم بوئت بىكەم، پىنچەوانەكەي دەكەم؟ (بە
جەفەنگ و گالتەوۋە) بە خۇشپىيەوۋە خودا تۇي ئاردا تا رېنگەي راست
نىشانى من بەدى، باشە.. چ پىنشىيارىكت بۇ من ھەيە؟
ناستى: پىنشىيارى بەكگرتن.

گۆتتېز: نەي ھاااا.. واتە خىانەتتىكى دىكە؟ مېھرەبانىشان زىادا بەلانى
كەمەوۋە ئەمەيان باش دەناسم، خووم پىنوۋ گرتوۋە، بارودۇخى من
ناگۆرپىت، بەلام بېرىار واىە كە من نە لە گەل چىنى ناۋەند ھەلەكەم و نە
لە گەل كەلەپىاوان و پالەۋانەكان و نە لە گەل شازادەكان، نىتر نازانم
لە گەل كى رېك بىكەوم.

ناستى: شارەكە بگرە، دەولەمەند و كەشىشەكان بكوژە، شارەكە بەدە بە
ھەزارەكان، سووپايەك لە ۋەرزىرەكان دروست بىكە و ئوسقۇفى مەزن بىكە
دەرەۋە. بۇ سبەينەكەي ھەموو مەملەكەت رەگەلت دەكەوئت.

گۆتتېز: (واقورماۋ)، كەواتە تۇ دەتەوئت من لە گەل ھەزارەكان بەكېگرم؟
ناستى: لە گەل ھەزارەكان، بەلى! لە گەل عامەي خەلكى شار و
دېھات.

گۆتتېز: پىنشىيارىكى سەيرە!

ناستى: ھاۋپەيمانە سرووشتى و راستەقىنەكانى تۇ ئەوانىن. نەگەر تۇ
بەراستى دەتەوئت وئران بىكەيت، ئەوا كۆشك و كلېسە دروستكراۋەكانى

دەستى شەيتان خاپوور بىكە، پەيكەرە بىي ئابرووۋەكانى كافرەكان بشكىتە،
كتىبە نووسراوۋەكانى دەستى زانستى شەيتانى بسووتىنە، زىر و زىو لەنىو
بىە. وەرە لای نىمە. ئەگەر نىمە لەگەل تۆ نەبىن، تۆ حەيران و
سەرگەردان بە دەورى خۆتدا دەسوورپىتەوۋە و تەنيا تازارى خۆت دەدەي.
ئەگەر نىمە لەگەل تۆ بىن، تۆ دەبىيە بەلای ناسمانى.

گۆتتىز: چى لەگەل چىنى ناوئەند دەكەن؟

ناستى: دەست بەسەر سامانەكانياندا دەگرىن تا بۆ رووت و رەجالەكان
پۆشاك و بۆ برسىيەكان خوداردن دەستەبەر بىكەين.

گۆتتىز: ئەي كەشيشەكان؟

ناستى: دەياننىرىن بۆ رۆم.

گۆتتىز: ئەي نەجىبزادەكان؟

ناستى: سەر لە جەستەيان جيا دەكەينەوۋە.

گۆتتىز: ئەو دەمەي ئوسقۆفى مەزىمان كرده دەرەوۋە؟

ناستى: ئەوكاتە دەتوانىن شارى خودا دروست بىكەين.

گۆتتىز: لەسەر چ بنەمايەك؟

ناستى: ھەموو خەلكى يەكسان و بران، ھەموويان لە خودادان و خودايش

لە ھەمووياندايە، رۆحى پىرۆز لە ھەموو زارەكانەوۋە قسە دەكات، ھەموو

خەلكى كەشيش و پىغەمبەرن، ھەموويان دەتوانن خۆ دە ئاۋ ھەلكىشن و

خۆيان پاك بىكەنەوۋە، گوتارى ھاوسەرگىرى بخوئىنن و مزگىنى بدن، لە

گوناهەكان خۆش بن. ھەر كەسەي لە ژيانى جەستەيى خۆي و لەگەل

كەسانى دەرووبەريدايە و لە ژيانى رۆحانيدا بە تەنيا لەگەل خودايە.

گۆتتىز: لە شارەكەي نىوۋە پىكەنىن كەمتر وەسەر لىۋى خەلكى دەكەوتت.

ناستی: ئايا سزايه بهو كه سانه پي بكه نين كه خوشمان دهوتن؟ ياساي
نيمه عشق و دلوقانى دهيتت.

گوتيتز: من لهوتدا چي دهيم؟

ناستی: هاوشانى نيمه.

گوتيتز: نهى نه گهر ههزم لهوه نهيتت كه هاوشانتان بم؟

ناستی: هاوشانى هه موو خهلكى يا خزمه تكارى هه موو برياردهران،
هه لبريره.

گوتيتز: پيشنياره كهى تو شهرافه تمه ندانه يه، نانهوا. تهنيا يهك كيشه هه يه
كه هاوده مى له گه ل هه ژاره كان ماندووم دهكات، نهوان نه فره تيان له
هه موو نهو شتانه هه يه كه من خوشم لييان ديتت.

ناستی: مه گهر تو چ شتيكت خوش دهوتت؟

گوتيتز: هه موو نهو شتانه ي كه تو ده تانه وئت وئران يان بكه يت: پهيكه ر،
جوانكارى، شه ر.

ناستی: مانگى ناسمانيش هي تو نييه، فريوخوداردوى ساده. تو شه ر
ده كهى تا نه جيبيزاده كان سوودى لي وهر بگرن.

گوتيتز: (به قوولى و راستگو يانه)، به لام من نه جيبيزاده كانم خوش
دهوتت.

ناستی: تو؟ خو تو ده يانكوژى.

گوتيتز: په ح! من جار جار هه چهنده دانه يه كيان لي ده كوژم، چونكه
ژنه كان يان زورزى و مندال زورن و له به رامبه ر هه ر يه كيكيان كه
دهيكوژم، ده دانه له دا يك ده بن، به لام ههزم لهوه نييه هه موويان له دار

بدەن. بۇچى يارمەتى ئىۋە بدەم كە خۇر و چراكانى سەر پرووى زەوى
بكوژىننەۋە تا شەوى جەمسەرى ھەموو شونىك تاريك بكات.

ناستى: كەۋاتە تۆ ھەروا قىرموقالىكى بى سوود دەبىت؟

گۆتتيز: بى سوود، نەرى، بى سوود بۇ خەلكى، بەلام من بە خەلكى
چى؟ خدا دەنگى من دەبىستىت، من گوتى خدا كەر دەكەم و ھەر
نەمە بەسە، چونكە نەو تەنيا دوژمىنكە كە شايستەى منە. تەنيا خدا
ھەيە و من و كۆمەلىك مەلۇتكە و دىۋەزمە. نەو شەو جەستەى تۆ و
جەستەى بىست ھەزار كەسى دىكەى خدا بە قوولاپەۋە دەكەم، چونكە
رەنج و نازارى نەو ناكوتايە. من نەم شارە ناگر تىبەردەدەم و خودايش
نەمە دەزانىت. ھەست دەكەم كە لەو ساتەدا ھەراسانە. ھەست دەكەم
سەيرى دەستەكانى من دەكات، بەسەر قرۋەكانمەۋە ھەست بە نەفەسى
دەكەم. فرىشتەكانى دەگرىن. خدا بە خۆى دەلىت: "رەنگە گۆتتيز بوئرى
نەۋە نەكات" - تۆ بلەى نەو مرۇقىكە ۋەكو گشت مرۇقەكانى دىكە.
بگرىن، بگرىن فرىشتەكان، من بوئرى نەۋە دەكەم. ئىستا لە نيوان ترس و
توورپىسى نەودا دەرۋمە پىشەۋە و ناگر لە شارى وۆرمس بەردەدەم.
رۇحى خدا تالارى ناۋىنەيە و بلىسەى ئاور لە ھەزاران ھەزار ناۋىنە
دەدرەوشىتەۋە. نەو كاتەيە دەزانم بە تەۋاۋى ماناۋە دەبمە دىۋ، دىفرىتى
پرووت و پەھا. (روو لە فرانتتيز) شمشير و كەمەربەندەكەم بدەيە.
ناستى: (بە دەنگىكى بى ئوقرەييانەۋە)، لە ھەزارەكان خوش بە.
نوسقۇفى مەزن دەۋلەمەندە. نەگەر بەدۋاى سەرگەرمىيەۋەى،
پرووبە پرووى نەو بەۋە، بەلام، گۆتتيز، نازاردانى ھەزارەكان چىئرى نىيە.
گۆتتيز: ھەلبەت چىئرى نىيە.

ناستی: دهی، که وایه؟..

گوتیز: له دنیای سهروه فرمانم پین گیشتووه.

ناستی: به سهر پینه کانت ده کموم و هانات بؤ دیتم.

گوتیز: وام دهزانی که هانا کردن بؤ تو یاساغه.

ناستی: کاتیک پرسی رزگار کردنی خه لکی له گوزیندایه، هیچ شتیک یاساغ نییه.

گوتیز: پهیغه مبر، وایز نام خودا توی خستووته داووه. (ناستی بی)

گولدانه نهو، شاهه کانی هه لده کیشیت)، دهزانی چ به لایه کت به سهر دیتم؟

ناستی: نه ری، نه شکه نجه و سیداره. پیم گوتی که من هه موو ده ناماداری چاره نووسم بوومه.

گوتیز: نه شکه نجه، سیداره... نه شکه نجه و سیداره... چه نده ناسایی و

ماندوو که ره! کیشهی زوولم و خراپه له وه دایه که بؤ سروف ناسایی

دهنه وه، ناوه زداری پینویسته تا بکرت شتیک نوی دابهترت. نازانم

بؤچی نهو شهو نیله نام بؤ نایهت.

کاترین: که شیشیکی بؤ بدوزوه تا بهر له مردن ددان به گونا هه کانیدا بنیت.

گوتیز: که شیش؟

کاترین: تو ناینت نیزن بهدی که به بی به خشین بمرت.

گوتیز: ناستی! به مه ده لین ناوه زداری! نه ری، پیاو. که شیشیکی

دها پینهرت بؤ ناماده ده کم! بهر پر سیاریه دینی به کم فرمانم پین ده کات،

باشان ناشینکم بؤت لپناوه که زوری جهز لی ده که بیت. (روو له فرانتیز)

برو که شیش پینه... (روو له ناستی) نه مه لهو کارانه به که به دلی منه،

واته كارنكه كه چەند پرووی هەيه، له پروویەكەوه باشه و له پروویەكەوه خراپه، و مروف له خوی دەپرسیت: ئایا باشه؟ ئایا خراپه؟ ئاوهز حەيران دەیت.

ناستی: دەستی کاتۆلیك ناگاته من.

گۆتیت: ئەوەندە ئەشکەنجەت دەدەین تا ددان پێدا بنییت، لەبەر خێر و بەرزەوهندی خۆت.

هاینریش دیتە ژوورەوه.

دانیشتنی یانزەهەم

هەمان ئەو کەسانە لە گەل هاینریش

هاینریش: تۆ چەندی کە توانیت، نازارت دام، نیتەر وازم لی یێنه.

گۆتیت: چی دەکرد؟

فرانتیت: لەنیو تاریکی دانیشتبوو و سەری دەلهقاند.

هاینریش: چیت لە گیانی من دەووت؟

گۆتیت: دەمەووت کارنکی پەیوەست بە کارەکە ی خۆتەوه بەدەمە دەستت.

سەرەتا بە خێراییی ئەم ژنە ماره بکە. دوو دەمیش ئەوه کە دواهەمین

ددا نیانانی ئەم پیاووت گوی لێدەیت و داوای بەخششی بۆ دەکە ی.

هاینریش: ئەم پیاووه؟ ... (ناستی دەبینی). وای؟ ...

گۆتیز: (خۆی به سەرسوورماوی نیشان دەدات)، مەگەر یەكترتان دەناسی؟

ناستی: (روو لە گۆتیز)، ئەمە هەمان ئەو خزمەتکارەى خودایە كە كلیلی شاری دایە دەست تۆ؟
هاینریش: نا! نا! نا!

گۆتیز: كەشیش، شەرم ناكەى درۆ دەكەى؟
هاینریش: ناستی! (ناستی سەیری ناكات)، من نەمدەتوانی نیزی كۆشتنى كەشیشەكان بەدەم. (ناستی وەلام ناداتەووە و هاینریش لێى نیتزىك دەبیتەووە)، ها، دەمتوانی رینگەى كۆشتنیان بەدەم؟ دەپرسم (بیتەنگى. هەلە گەپیتەووە و روو لە گۆتیز دەكات)، ئاخىر بۆ دەبیت گوی لە ددانپیانانەكانى ئەو بگرم؟

گۆتیز: چونكە دەمەوتت لە دارى بەدەم.
هاینریش: كەوايە زوو! زوو! زووتر لە دارى بەدە! و بۆ بیستنى ددانپیانانەكەى كەسینكى دیکە بدۆزنەووە.

گۆتیز: یا تۆ یا هیچ كەس.

هاینریش: كەوايە هیچ كەس.

دەبەوتت بچیتە دەرەووە.

گۆتیز: هەى! هەى! (هاینریش دەووستیبت) مەگەر دەتوانی ئاوا بە بى ددانپیانان بمریت؟

ھاینریش: (ھیواش ھیواش دە گەرپتەوہ) نا، گالتەجار، نا. تۆ راست دەکەى ناتوانم. (روو لە ناستى) چۆك دادە. (بێدەنگى) ناتەوتت؟ براکەم، گوناھى من لە گەردەنى کلێسە نىيە و من ھەر بە ناوى کلێسە يەوہ يە کە دەتەوتت داواى لىخۆشبوون بۆ گوناھە کانت بکەم! دەتەوتت لە بەرامبەر ھەموواندا ددانى پێدا بنییم؟ (روو لە ھەمووان) من لە رووى رۆق و کىنە و سرووشت ناپاکىيەوہ، شارەکەمان دا بە دەست کۆمەلکۆزىيەوہ، من شايستەى سووکايەتپيێکردنى ھەمووانم. تف لە رووم بکە و نىتر قسەى لەسەر مەکە. (ناستى ناجوولتت)، سەرباز، تف بکە.

فرانتىز: (بە رووشادىيەوہ، روو لە گۆتتیز) تف بکەم؟
گۆتتیز: (بى گوناھانە)، تف بکە، گيانەکەم، دلخۆش بە.

فرانتىز تف دەکات.

ھاینریش: حىسابە کە پاک بووہوہ. ھاینریش لە خەجالەتیدا مرد. تەنيا کە شىش ماوہتەوہ. کە شىشىکى سادە و ناسايى. ئىستا لە پيشيدا چۆك دادە. (پاش چاوەروانىيەکى کورتى بى سوود، لەناکاو لە ناستى دەسەرەوتنىيە)، پياوکۆز، مەگەر شىت بوومە کە خۆم لە بەردەمتدا بچووک دەکەمەوہ لە کاتىکدا ھەموو شتەکان لەژىر سەرى تۆدان؟

ناستى: لەژىر سەرى من؟

ھاینریش: نەرى، نەرى.. لە ژىر سەرى تۆدا. تۆ ويستت رۆلى پىغەمبەرايەتى دەريئىت و شکستت خودارد، دەستبەسەر کراى و لەدار

دەدرىت و ھەموو ئەو كەسانەى كە بىر واپان پىي كىردوويت دەگوزىن،
ھەموويان! ھەموو! ھا! ھا! تۆ بانگەشەى نەوت دەكرد كە دەزانى چۆن
ھەژارەكانت خۆش بویت، بەلام من نازانم. دەى، دەبىنى كە تۆ لە من
زىاتر زولمت لىكردن.

ناستى: لە تۆ زىاتر، گلاو! (ھىرش دەكاتە سەر ھاینرىش.. لىكىيان جىيا
دەكەنەو)، كى بوو كە خىانەتى كىرد؟ من يا تۆ؟
ھاینرىش: من! من! من! بەلام ئەگەر تۆ ئوسقۇفت نەكوشتبا، من
ھەرگىز ئەو كارەم نەدەكرد.

ناستى: خودا فەرمانى كوشتنى پىي كىردم، چۆنكە ھەژارەكانى بىرسى
دەكرد.

ھاینرىش: خودا، بەراست؟ كارەكە چەندە سادەىە، كەواپە خودايش
فەرمانى بە من كىرد كە خىانەت لە ھەژارەكان بكەم، چۆنكە دەيانووست
كەشيشەكان بكورن.

ناستى: خودا ناتوانىت حوكمى خىانەت لە ھەژارەكان دەربكات، خودا
لە گەل ھەژارەكانداىە.

ھاینرىش: ئەگەر خودا لە گەل ئەوانداىە، ئەى بۆ ھەركاتىك راپەرىيون و
شۆرشىيان كىردووه، شكستىيان خوداردووه؟ كەواپە بۆ ئەورۆ بە رەواى
زانىوه راپەرىنەكەى تۆ لە بىي ھىواىي و ناومىدىدا كۆتايى پىي بىنىت؟
ياللا، وەلام بدەوه! دەى بدەوه! دە وەلام بدەوه! ناتوانى؟

گۆتتىز: لىرەىە.. ساتى ھەستىيار ھەر لىرەىە. لىرەىە دلەراوكى و نارەقە و
خوین. مەترسە، گىانە! دلەراوكى شتىكى خراب نىيە. چەندە
پرووخسارت لە بەر دلان و شىرىنە. كە تىي دەنۆرم، بىست ھەزار كەس

دەبىنم دەكۆزىتىن. ھەزم لىيە. (دەمى ماچ دەكات) يالا بزانم، براكەم،
ھىشتا تەواو نەبوو، من بىرىرم داوۋە دەست بەسەر وۋرمىسدا بىگرم، بەلام
نەگەر خودا لەگەل تۆ بىت، رەنگە شتىك رووېدات كە نەتوانم بىكەم.
ناستى: (بە دەنگىكى نزم، بەلام بىروا بە خۇبوونەو)، كارەساتىك
روودەدات.

ھائىرىش: (بە ھاوارەو)، بە ھىچ شىۋەيەك، بە ھىچ شىۋەيەك! ھىچ
روونادات. نەمە نادادپەرورەيە. نەگەر رىكەوت لەگەل نەوۋەدا بوو خودا
موعجىزەيەك بىكات، بۇچى بەرى بە خىانەتەكەى من نەگرت؟ نەگەر
تۆ رىزگار دەكات، بۇ دەبىت من خەسار بىكات؟

قووماندارنىك دىتە ژوورەو. ھەمويان دەشلەژىن.

قووماندار: ھەموو شتىك نامادەيە. سەربازەكان لە دۆلەكەكدان و لە پشت
گرۆلە و غەربانەكانەو رىزىيان بەستوۋە.
گۆتتىز: بەم خىرايىە! (وەستانىك)، بىرۇ بە نەفسەر ئۆلىش بلى كە من
وادىم.

نەفسەرەكە دەچىتە دەرەو. گۆتتىز بەسەر كورسىيەكەيدا دەكەوتت.

كاترىن: نەمە موعجىزەى تۆيە، غەزىزەكەم. (گۆتتىز دەست بەسەر
رووخسارىدا دىنىت)، يالا ھەى، تالان بىكە و بىكۆزە! مائىناۋا.

گۆتتیز! (بە بىن ئاقەتى و ماندوويىپە و و رده و رده دە گۆرپت بۇ شور و
شەوقىڭى دەستكردانە)، ساتى مائناوایی گەپشتوو. كاتىك دە گەپىمە و
خوڭن ھەم و شوڭىڭى گرتوو و خىمە كەم خالىپە. حەيف.. من خووم بە
ئۆتوو گرتوو. (روو لە ناستى و ھاپىرىش)، ئىو نە و ھەكو عاشق و
مەشوقە بەسەر دەپەن. (روو لە ھاپىرىش)، كاتىك نەشكەنجەى دەپەن،
بە نەرمى دەستى لە دەستى خۆت بگرە. (روو لە فرانتىز، ناماژە بە
ناستى)، نە گەر بە پى شەرىعدەت ددانى بە گوناھەكانىدا نا، ھەر زوو
نەشكەنجەكە پوەستىن و ھەركە كەشىش داواى بەخششى بۇ
گوناھەكانى كەرد، لە دارى پەن. (وەك نەوہى لە ناكاو سەرنجى كاترىن
بەدات)، ھاا بووكەخان! فرانتىز، دەپۆيت و مەيتەرەكانى تەويلەكە دەھىتت
و دەپانەوت لای خاتوون تا ھەر شتىك كە حەزبان لى بوو لە گەلیدا
بەكەن، بىجگە لە كوشتن.

كاترىن: (لە ناكاو خۆى دەخاتە سەر قاچەكانى گۆتتیز)، گۆتتیز، پەحم
بەكە! نەم كارە نا! نەم كارەم لە گەلدا مەكە!

گۆتتیز: (بە سەرسوورمانەوہ خۆى دەكىشىتە داوہ)، خوولەكىك بەر لە
نىستا زۆر سەركىشىت دەكرد... باوہرت نەدەكرد؟

كاترىن: نا، گۆتتیز، باوہرم نەدەكرد.

گۆتتیز: راستىيەكەى نەوہىە كە خۆىشم باوہرم نەدەكرد. باوہر بەو خراپەىە
دەكەى كە پاش نەوہ كەردت (كاترىن نەژنۆكانى ماچ دەكات) فرانتىز، لە
كۆل شەرى نەوہم كەوہ. (فرانتىز كاترىن دەگرتت و فرىى دەداتە سەر
تەختەكەى)، نەھااا، نىستا باشە، نەرى شتىكم لەبىر نەچووہ؟.. نا!
وابزەم كارىڭى دىكە نەماوہتەوہ (وہستانىك)، دەبىنن كە بەردەوام ھەوالىك

له موعجيزه له گۆرېدا نېيه، خدرېگه باوهر بهره دهكهم خودا دهسلاتي
تهواوى داومەتى تا هەر كارنك كه حەزم لېيه بېگهم، خودايا، سوپاس،
زۆر سوپاست دهكهم، له مەر ئەو ژانەى كه ئەو شوو بې ناموسيان
دهكەين سوپاس، له مەر ئەو ژانەى ئەو شوو له شېشيان دەدەين سوپاس،
له مەر ئەو پياوانانەى كه ئەو شوو سەريان دەهرين سوپاس، (وستانك)،
نەگەر به چاكى دەم بەكرتتەوه قسەى زۆرم هەن كه بېانكەم، درۆزى
دووړووى فېلبازا گونگره، ناستى، دەسووت خدپالت ناسووده بكم، خودا
منى كردووته هۆكارنك، تۆ خۆت ئەو شوو هەموو شتېكت بېنى كه
چۆن فرېشتهكانى نارد تا پاپنچم بن و بهېننه سەر پى.

هاينريش: فرېشتهكانت؟

گۆتتيز: واته نېوهه مووتان، بې گومان كاترين فرېشتهپه، هەروا تۆيش،
هەروا گۆهريش، (دوو باره روو له ناستى) و نەم كليله چى؟ مەگەر
من داوام لىنى كردبوو تا نەم كليلەم بۆ بئيرت؟ تەنانت له بوون و
نەبوونى بى ناگا بووم، و ئەو ناچار بوو پەكينك له كەشيشەكانى
پاسپيرت تا بېخاته نېو دەستمهوه، هەلبەت دەزانى كه له پای نەم كارە
چى له من دەوتت؟ دەيووتت كه گيانى پياوه نايينيهكانى رزگار بكم،
ئەو كاتە هېواش هېواش پارام دەكات و بې نەوهى پى خۆى بېخاته نېو
بابەتەكەوه رېنگەكان دەخاته بەردەمەوه، ئىستا نەگەر من بېنە سەر پى،
نەوا ئەوكاتە ئەو مافى نەوهى هەيه بەرپرسيارىيەتەكەى خۆى
بکشينتتەوه: ناخر من دەمتوانى كليله كه هەلدەمه دۆله كەوه.

ناستى: دەى، نەرى، تۆ دەتوانى، هېشتايش دەتوانى.

گۆتتيز: ناخر، فرېشته عەزىزه كەم، دەزانى كه ناتوانم.

ناستی: بۇچى نەتوانى؟

گۆتتیز: چونكى من ناتوانم بەدەر لە خۆم كەسىكى دىكە بىم. من بۇ خزمەتكردنى نەو دەچم تا تلاتلاننك بە نىو خوئندا بكم و دەگەرپمەو، بەلام كاتنك دەنگۆيەكان دامركانەو، نەودەم خودا كوونە لووتى دەگرت و هات و هاوار دروست دەكات كە بەو كارە رازى نەبوو، خودايا، رازى نىت؟ بەراستى؟ كەوايە هيشتا كات ماو نەهيتلىت. لەو بر وايەدا نىم ناسمان بەسەر سەرمدا پرووخيت، ناخ و تفيك بەسە تا پىمى لەسەر دابنىم، بخزىم و رانم بشكىت، فاتىحەى كارەكە دەخوئندرت، وانىيە؟ ناتەوتت؟ دەى، باشە، پىداگرى ناكەم. وەرە، ناستى، وەرە و سەيرى نەم كلىلە بكم. بەراستى كلىل شتىكى زۆر باشە، شتىكى بەسوودە. هەروا دەستيش. هەر كەسىك دروستى كردوو زۆر باش دەرچوو، دەيتت شووكرى خودا بكمەين كە دەستى پى بەخشيوين. دەى، كلىلنك لەنىو دەستىك، نەمەيش شتىكى خراب نىيە بۇ هەموو نەو دەستانەى كە لەم كاتە و لە هەر شوئنىكى زەويدا كلىلنكىان هەيە، با سوپاسى خودا بكمەين، بەلام پئويستە بچينە سەر نەو بابەتەى كە دەست چ سوودەنك لە كلىل وەرەگرتت. نىتر لىرەدا خودا بەرپرسيارىيەتى قبول ناكات و پەيوەندى بەووە نىيە، بىچارەى بىكەس، بەلى، خودايا، تۆ پاك و بى گوناھى رەھى، ناخر تۆ لىورپژى لە بوون، چۆن دەكرت وىناى سىدارە بكمەى؟ روانىنت تيشكە و بەر هەر كوئىەك بكمەوتت تيشكبارانى دەكات، كەوايە چۆن دەكرت تارىكى دللى من بناسىت؟ چۆن دەكرت ناوەزى بى كۆتاي تۆ خۆى بخزنىتتە نىو تىگەيشتن و دركى بى تواناي منەو و پەرت و بلاوى نەكات؟ كىنە و لاوازى دەروون، توندوتىژى، مەرگ،

غەم تەنیا لە بەشەر دەوشیئەوه. تەنیا قەلەمرەوی من نەمەیه و من لە ناویدا تەنیام، ھەر شتیکی تێیدا روو بدات لە نەستۆ و گەردەنی منە. مەترسە، من بەرپرسیاریەتی ھەموو شتیک لە نەستۆ دەگرم و ھیچیش نائیم. لە رۆژی پاداشت و سزادا، وس.. لێو لە لێو ناکەمەرە، من مەرقۆئیکی بە قەناعەتم، ھەر حوکمیکم بۆ دەریکە ی قبولی دەکەم و فزەم لێو نایەت، بەلام با بەینی خۆمان بیئت، نایا تۆ تۆزقائیک دلگران ناییت، بە قەدەر سەرە دەرزییەک کە بەرپۆبەری خوداستەکانت بە نازار و عەزایی پەر لە ژان مەحکوم کردوو؟ دەپۆم، نیتستا دەپۆم. سەربازەکان چاوەروانن، نەم کلیلە بەدوای خۆیدا رامدەکیشت، بە دوای قفلەکەیدا دەگەریت. (لە کاتی چوونە دەروە لە خێمەکە، دەگەریتەوه)، نایا کەسیکی وەکو منتان دیتوو؟ من نەو کەسەم کە قادری رەھا توورە دەکات: لە بوونی مندا، خودا لە خۆی دەتوقیت! بیست ھەزار نەجیبزادە، سی ئوسقۆفی مەزن، پانزە پاشا ھەن، سی نیمپراتۆر لە یەک کاتدا، پاپیک و دژە پاپیک بینراون، بەلام جەستەییەکی دیکە ی وەکو من، دە ی گۆتیزیکی دیکە نیو بەرن. جاری وایە لای خۆم دۆزەخ وەکو بیابانیککی جەبەرپوت وێنا دەکەم کە تەنیا چاوەروانی بوونی منە. مائناوا. (دەیهوئەت بچیتە دەروە، ھاینریش لە ناکاودا لە قاقای پیکەنین دەدات)، چ باسە؟

ھاینریش: گیتلە، دۆزەخ بازاری فیلبازانە. (گۆتیز دەوستیت و سەیری دەکا. ھاینریش روو لەوانی دیکە دەکەوتتە قسە) سەیری نەو پیاوہ خیالاری و خەوالووییە بکەن. خۆی بە تەنیا کەس دەزانیت کە خراپە دەکات. ھەموو شەونک سەرزەوینی ئالمان بە بلیسە ی ئاگری ئەوانە ی کە زیندوو زیندوو دەسووتین دەبیئتە چراخان، نەو شەویش وەکو ھەموو شەوانی

دیکه ده کەس دە کەس بلیسە دەکیشن، بەلام ئەو سەرکردانەى ئەوی
تالان دەکەن، ئەوەندە خوڤەسنی و هاتوھووت ناکەن. لە ھەموو پوژرەکانی
ھەوتوودا مروڤ دەکوژن و پوژانی یەکشەممە بە بەلەنگازییەو دەچنە
کلیسە و ددانى پێدا دەنن، بەلام ئەم کاکە بەرپزە خوێ بە شەیتان
ھاتوو تە پێش چاو، بۆچی؟ بۆ ئەوێ کە خەریکی ئەنجامدانى ئەرکی
سەربازییە کە یەتی. (روو لە گۆتیز) ئەگەر تۆ شەیتان بیت، گالتە جار،
کەواتە من کیتم، منیک کە بانگەشەى ئەوێ دەکرد ھەژارەکانم خوڤ
دەوتت و پاشان دامن بە دەست تۆو؟

لەم ماویەدا، گۆتیز وەک بلیی خەموکی دایگرتوو و سەیری دەکات.
لە دواھەمین ساتدا بەخویدا دیتەو.

گۆتیز: نیستا چیت دەوتت؟ ھەقی نەفرەتی ئەبەدی و عەزابی پەر لە
ژان؟ من بە تۆی دەبەخشم. دۆزەخ ھێندە مەزنە کە من و تۆ تیایدا
بەشەر بیین.

ھاینریش: ئەى ئەوانى دیکە؟

گۆتیز: کامانە؟

ھاینریش: ھەموو خەلکی. ھەموویان دەتوانن مروڤ بکوژن، بەلام نایا
ھەموویان ھەزبان لەم کارەییە؟!

گۆتتیز: پېسى و قىزهونى من پەيوەندى بە قىزهونى ئەوانەوۈ نىيە، ئەوان
بۇ چىزى دەروونى يا بۇ بەدەستەينانى بەرژەوۈندى خراپە دەكەن، بەلام
من خراپە بە خودى خراپە نەنجام دەدەم.

ھايىرىش: نەگەر روون و مسۆگەر بىت كە كارىكى دىكە جگە لە خراپە
ئاتوانرىت بكرىت، ئەو ھۆكارە چ سوودىكى ھەيە كە ناچار بەو كارە
دەكات؟

گۆتتیز: نایا مسۆگەرە؟

ھايىرىش: نەرى، گالتەجار، مسۆگەرە.

گۆتتیز: كى سەلماندووۋىتەتى؟

ھايىرىش: خودى خودا، خودا نىرادەى ئەوۋى كىردوۋە كە باشە لەسەر
زەوى مەھال بىت.

گۆتتیز: مەھال؟

ھايىرىش: بە تەواۋى مەھالە، عەشق مەھالە! دادپەرۋەرى مەھالە!
دەلىى نا؟ ھەۋلى ئەوۋە بەدە ھاوجۆرەكەى خۆت خۆش بویت و دوايى پىم
بلىرەۋە.

گۆتتیز: نەگەر ھەۋەس بىكەم، بۆچى نەتوانم خۆشم بویت؟

ھايىرىش: چونكە ھەر ئەۋەندە بەسە كە كەسىك رەق و نەفرەت لە
كەسىكى دىكە ھەلگىرىت تا نەفرەتەكە يەكە يەكە بۆ ھەموو مروۋقەكان
بگوازرىتەۋە.

گۆتتیز: (بە خىرايى و بە نامازە كىردن بە ناستى)، ئەم پىاۋە، ھەژارەكانى
خۆش دەۋىست.

ھاپىرىش: بە زانىن و ئاشكرا درۋى لە گەل دەگردن، دنەى خراپىرىن
شەھەرىيانى دەدا، پالى پىۋە دەنان تا پىرەپىاۋنك بكوژن. (ۋەستانىك)، من
دەستوانى چ بكم؟ ھا، دەستوانى چ بكم؟ من بىن گوناھ بووم و تاوان
ۋەكو چانسىك گەۋتە سەر سەرم. "باشە" لە كوئى بوو، زۇل؟ لە كوئى؟ و
كەستىرىن خراپە لە كوئى؟ (ۋەستانىك)، تۆ كە دەم لە خراپە دەدەى، لەۋە
بىن ئاگائى كە غەزابى بىن سوود دەكىشى و ھىياھوو و ھەلھەلە بۇ ھىچ
و پوچ دەكىشىت؟ نە گەر دەتەۋىت شىاۋى دۋزەخ بىت، نەۋەندە بەسە كە
بە ئاسوودەى لەئىۋ جىنگە كەتدا راکشىت. دنيا نادادپەرۋەرىيە، نە گەر
ئىۋى بكمى دەبىتە شەرىكە تاوان، نە گەر بىگۋرې دەبىتە جەلاد،
(پىندە كەتت)، ھا ھا بۇنى پىسى زەۋى دەناسمان زاۋە.

گۋتتت: كەۋاپە ھەموۋان مەحكومى نە بەدىن؟

ھاپىرىش: نا، نا ھەموۋا! (پىدەنگى)، خودايا، من ئىمانم ھەيە، من
ئىمانم ھەيە. من توۋشى كارەساتى بىن ھىۋابى ئابم: تا كاكلى
ئىسقالە كانىشم لە خراپەۋە گلاون، بەلام دەزانم كە نە گەر ئىرادەى نەۋەت
كردىت، رزگارم دەكەى. (روو لە گۋتتت)، ئىمە ھەموۋمان بە رىژمىەك
تاۋانبارىن، زۇل، ئىمە ھەموۋمان بە رىژمىەك شىاۋى دۋزەخىن، بەلام
خودا ھەركاتىك بىھەۋىت بىھەشىت، دەبەخشىت.

گۋتتت: نە گەر من بىھەۋىت دەتوانم كارىك بكم كە نەبەخشىت.

ھاپىرىش: بەدبەختى ھىچ، وردىلەى پوچ، چۈن دەتوانى لە گەل ھىزى
رەھمەت و بەخشىشى نەۋدا كىبەركى بكمىت؟ چۈن دەتوانى سەبەرە
ئاكۇتاكەى نەۋ لىۋرېت بكمى؟ ھەركاتىك نەۋ بىخودازىت، تۆ دەخاتە ئىۋ
دەستە كانىۋە و دەتباتە بەھەشتەۋە. بە ئامازمىەكى پەنجە، ئىرادە و تاۋانا

پيسەكەى تۆ تىك دەشكىنىت، شەويلگەكانت لىك دادەپچرىت و رەحمەتى
خۆى دەرخوداردت دەدات و تۆ ھەست دەكەى كە بە پىچەوانەى مەيلى
خۆت باش بوويتە. برۆ! برۆ وۆرمس بسووتىنە. برۆ تالان بکە. برۆ لە
گەردەنان بەدە: كات و توانات بە فېرۆ دەدەى. ھەر يەككە لەم رۆژانەدا،
وہكو ھەموو خەلكى دىكە، دەچىتە بەرزەخ تا پاك و خاوتن شايستەى
بە ھەشت ببىت.

گۆتتیز: كەواتە ھەمووان خراپە دەكەن؟

ھاینرىش: ھەمووان

گۆتتیز: ھىچ كەس تاوہكو نىستا باشەى نەكردووہ؟

ھاینرىش: ھىچ كەس.

گۆتتیز: زۆر باشە، (دەگەرپتەوہ بۆ نىو خىمەكە) من مەرجت لەگەل
دەكەم كە بىكەم.

ھاینرىش: چى بکەى؟

گۆتتیز: باشە، نامادەى مەرج بىستىت؟

ھاینرىش: (شانەكانى ھەلدەخات)، نا، زۆل، من ھىچ مەرجىك نابەستم.

گۆتتیز: ھەلە دەكەى، تۆ بە من دەلىى كە "باشە" مەحالە، كەوايە من

مەرجت لەگەل دەكەم، "باشە" بکەم، نەمەيش باشتىن نامرازە بۆ

تەك"بوونم. من كەسىكى تاوانبار بووم، نھۆ شىوہ گۆركى دەكەم،

قووماشنىك ناوہژوو دەكەمەوہ و مەرجت لەگەل دەكەم كە بىمە پىاوچاكى

خودا.

ھاینرىش: ناوېژىكەر و دادوہرە كىيە؟

گۆتتیز: خودى تۆ، لە سال و رۆژىكى دىكەدا، تەنيا نەوئەندە بەسە كە
مەرج بىكەى.

هاينىش: گىلە، نە گەر مەرج بىكەى ھەر لە پىشەوہ دۆراندووتە! چونكە
تۆ "باشە" دەكەى تا مەرجەكە ببەيتەوہ.

گۆتتیز: راستە! زۆر باشە، كەوايە وەرە زار ھەلخەين. نە گەر من بردمەوہ.
خراپە سەردەكەوتت... نە گەر بدۆرپىتم... ھا! نە گەر بدۆرپىتم، ھىچ نازانم
چ دەكەم، دەى؟ نىستا كى نامادەيە زارم لە گەل ھەل بدات؟ تۆ ناستى!
ناستى: نا

گۆتتیز: بۆچى نا؟

ناستى: كارىكى خراپە.

گۆتتیز: دى، با خراپ يىت، دەزانم كارىكى خراپە. مە گەر بىرت لە چ
كردوووتەوہ؟ ھەى، نانەوا، من ھىشتا شەرەنگىتم.

ناستى: نە گەر دەتەوتت باشە بىكەيت، ھەر وا ساف و سادە بىرپار بە، كە
باشە بىكەيت.

گۆتتیز: من دەمەوتت خودا بخەمە تەنگانە و تەنگەلىتەوہ. نەو جارەيان
وہلامى يا بەلىيە يا نا. نە گەر براوہم بىكات شار دەسووتتت و
بەرپرسارىەتییەكەيشى ديارە. يالا، يارى بىكە، نە گەر خودا لە گەل تۆيە
نايىت بترسى. بوئرى نەوہت نىيە، ترسنۆك! تۆ وات پىج باشتەرە كە لە
دار بدرئيت؟ كى بوئرى نەوہى ھەيە؟

كاترىن: من!

گۆتتیز: تۆ، كاترىن؟ (سەيرى دەكات)، قەى چى دەكات؟ (زارەكانى
بەنى)، ھەلىان بە.

كاترين: (هەليان دەدات)، دوو و يەك. (دەلەرزنت)، سەختە كە بتوانى
بدۆرئىتى.

گۆتتير: كى دەلئىت من دەمەوتت بدۆرئىتم؟ (زارەكان دەخاتە نىو پيالەو)،
خودايا، تۆ كەوتووئەتە تەنگەناو، ئىتر پئىگەى هەلاتنت نىيە. ئەو ساتە
گەيشتووە كە دەستت ناشكرا بکەيت.

زارەكان هەلدەخات.

كاترين: يەك و يەك... دۆراندت!
گۆتتير: كەواتە من خۆم دەدەم بە دەست وىست و خوداستى خوداوە.
مالئاوا، كاترين.

كاترين: ماچم بکە. (گۆتتير ماچى دەكات) مالئاوا، گۆتتير.
گۆتتير: ئەم توورە گە پارەيە وەرگرە و هەر شوئىتتە دەوتت برۆى، برۆ.
(روو لە فرانتتير) فرانتتير، برۆ بە ئەفسەر ئۆلریش بلى، سەربازەكان نازاد
بكات تا بخەون. تۆ، ناستى، بگەر پئەرەو بە شار، هئىشتا دەرفەتى ئەو
هەيە كە نەهئىتت كوشت و كوشتار پوویدات. ئەگەر بەرەبەيان دەروازەكان
بکەنەو، و كەشيشەكان بە ساغ و سلامەتى لە شار بئىنە دەرەو و لە
پەناى من جئىگير بن، سەبى نىوەرۆ گەمارۆكە دەشكئىتم، پازىت؟
ناستى: پازىم.

گۆتتير: پەيغەمبەر، ئىمانت دۆزىيەو؟

ناستی: من هیچ کات بزرگ نه کردبوو.

گۆتیتز: چ پیاونکی به خته وهر!

هاینریش: تو نازادیان بو ده گهریتیتسه وه، ژیان و هیوایان بو ده گهریتیتسه وه، به لام نایا به من، نهی سه گی مهلعوون، به من که ناچارت کردم خیانهت بکهم، پاکیم بو ده گهریتیتسه وه؟

گۆتیتز: نه وه به دهستی خوته که دووباره بیدۆزیتسه وه، و نه وه دم وهک بلئی هیچ شتیکی خراب پرووی نه داوه.

هاینریش: نه وی پروویداوه چ سوودی هدی! گرینگ نیهت و مه بهستی من بوو. نهۆ، نیتتر من واز له تو ناهینم. برۆ. من ههنگاو به ههنگاو و شهو و پرۆژ له گه ل تو دیم. دلنیا به که رهوتار و کردارت هه لده سه نگیتم. دلنیا به که سالیک و پرۆژینکی دیکه، له ههر شوتنیک بیت، من له وی ناماده دهیم.

گۆتیتز: وا سه حهره. ههوا چه ند سارده! سه حهر به باشه وه هاتووته نیو خیمه که مه وه، به لام نیمه دلخوش نین: نه م ژنه ده گری، نه وه پیاوه نه فرهتی له من هدی، وهک بلئی کاره ساته که مان به سه ردا تیپه ریوه. رهنگه "باشه" هیوای دهینا... نه وه دم، چ سوودی هدی؟ من نه هاتووم بریار له سه ر باشه بدهم، هاتووم تا باشه بکهم. مالناوا.

دهچیته دهره وه. کاترین قاقا پیده که نیته.

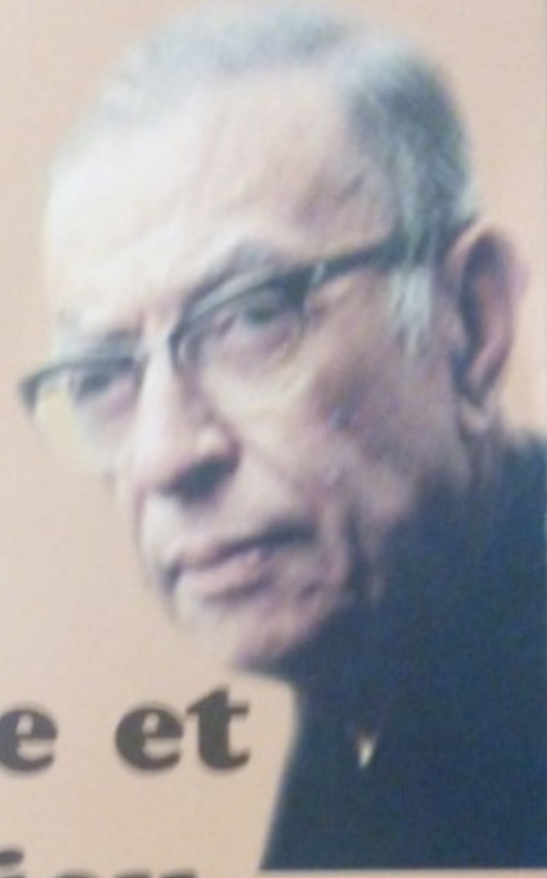
کاترین: (کاترین تا سنووری گریان پیکه نیوه.) غه شی کرد! بینیم، خۆم بینیم، غه شی کرد تا بدۆریت!

په رده که داده رتته وه.

شعوی سن شه صمه

کانتر میتر: ۱۲: ۲۸ خولهک

۲۰۱۱/۱/۴ ی زایینی - ههولیر



**Le Diable et
Bon Dieu**
Jean- Paul Sartre